Wilhelm Reich

DİNLE, KÜÇÜK ADAM

SELKAN YAYINLARI

Özgün adı : **Listen Little Man** - Yazarı : **Wilhelm Reich** - Resimleyen : **William Steig** - Kapak : **Mustafa Delioğlu** - Dizgi baskı : **Doyuran Matbaası** - İlk baskı : **Nisan 1976**

SELKAN YAYINLARI 6

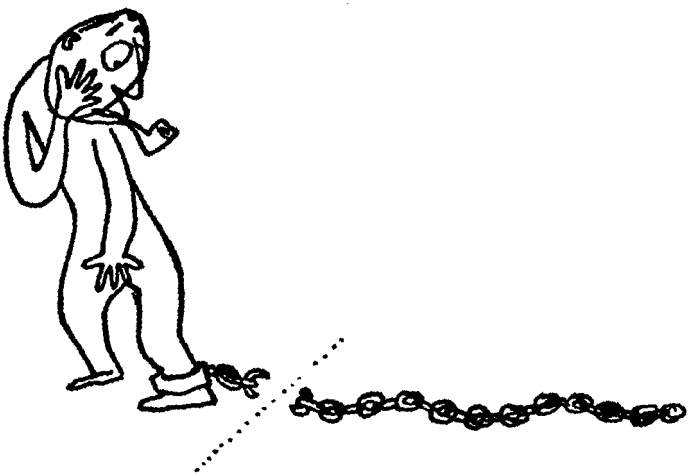
Wilhelm Reich

DİNLE KÜÇÜK ADAM

türkçesi

Hüsen Portakal

SELKAN YAYINLARI

N'oluyor!

Siz doğruluk taslıyor ve benimle alay ediyorsunuz. Dünyayı yönetmeye başladığınızdan bu yana ne işe yaradı sizin politikanız?
İnsanı ezmekten ve öldürmekten başka!

Charles de Coster, **Tyl Ulenspiegel**

OKUYUCUNUN KÜÇÜK ADAMLA TANIŞMASI

Freud'ün «psikanaliz alanında en iyi kafa» dediği Wilhelm Reich (1897 - 1957), Almanya'da doğdu, Amerika'da öldü. Tıp öğrenimini yaptıktan sonra Freud'ün öğrencisi, sonra da onun yardımcısı oldu. İnsanı organik yapısı, kültürü ve toplumsal ilişkileri içinde inceleyen Reich, cinsel konuda eski görüşleri (Freud de içinde olmak üzere) eleştirmesi, yıkması ve yeni temel görüşler getirmesi yüzünden Freud'den daha çok hücumlara uğradı. Tutuklandı, kitapları yakıldı ve ülke ülke sürgün gezdi. Elimizdeki küçük yapıtı 1945 - 47 yılları arasında Amerika'da yazdı. Wolfe'un ingilizceye çevirisinde «Listen little man» -Dinle küçük adam- adiyle yayınlandı. Kitabı William Steig çizgiledi. Bu kitap Reich'ın bilimsel olmayan, deneme türünden tek yapıtıdır.

Küçük adam, her toplumda görülen, yazardan çiftçiye, politikacıdan hırsıza, askerden sokak kabadayısına değin her çeşit insanın ortak yanıdır. Küçük adam, kendisine her söylenene inanan, ne öğretilirse ona inanan, nereye çekilirse oraya giden insandır. Bu insanın etkin bir konum alması, kur-

tulması, onun bilinçlenmesine bağlıdır. Kısaca dendikte bu «küçük adam», bu «sıradan insan» bilinçlenip kendi kendini yönetmedikçe, kendi alınyazısını kendisi çizmedikçe «küçük adam» olarak kalacak, yeryüzü diktatörlerden, sömürgenlerden kurtulamayacaktır. İnsanlığın kurtuluşu büyük adamların değil, küçük adamların, açıkçası kitlelerin kendi elindedir.

Bizde, Cinsel Devrim, Faşizmin Kitle Psikolojisi adlı kitapları ile adı yeni yeni duyulmaya başlayan Reich'ın, bu yapıtının da ilgi uyandıracağını umut ediyoruz.

GİRİŞ

Dinle, küçük adam! bilimsel bir belge değil, insan üzerine bir belgedir. 1945 yılı yazında Orgon Enstitüsünün arşivleri için yazıldı ve yayınlanmaya verilmedi. Bu kitap, bir bilim adamının ve on yıllar boyunca sokaktaki insanı gözlemiş olan bir doktorun uğradığı fırtınanın ve kendi içinde verdiği kavganın sonucudur. Sokaktaki insanı önce saf bir seyirci olarak, sonra şaşkınlıkla ve en sonunda bu insanın nasıl kendi kendini cezalandırdığını, nasıl acı çektiğini ve nasıl başkaldırdığını, kendi düşmanlarını ve dostlarını öldürenlere nasıl hayran olduğunu korkuyla gördü. Halkın temsilcisi görevini üstüne alıp iktidar sorumluluğunu yüklenirken bile kendi gücünü nasıl kötüye kullanıyor ve daha önce egemen sınıfın bazı sadistleri kendisine acı

çektirmişken, kendisi bunun daha kötüsünü yapıyor.

«Küçük insan»a yöneltilen bu sözler, çekiştirmeye ve kara çalmaya karşı sessizce bir karşılıktır. Bu cevabın yazıldığı anda, hükümet yetkililerinin politikacılarla ve psikanalistlerle işbirliği yaparak «orgon» (genital hormon)un sağlığını koruması gerektiği yerde onun için yapılan araştırmaya saldırdığından kimsenin haberi yoktu (kara çalarak onu boğmayı denedi ama onun saçma olduğunu kanıtlayamadı). Oysa ki orgon üzerine yapılan araştırma hayatın ve insan sağlığının büyük bir kısmı ile ilgilidir. Hem bakın, buradaki «sözler»imizi tarihsel belgeler doğrulamaktadır. Sokaktaki insanın bir araştırma laboratuarında nelerin yapıldığını öğrenmesi ve deney sahibi bir psikiyatrisin gözünde kendisinin neyi temsil ettiğini bilmesi bize gerekli göründü. Sokaktaki insan, otoritenin zararlı isteklerine karşı koyabilecek güçteki tek insan olduğu gerçeğini anlamalıdır. Çalışan, seven, öfkelenen ya da dedikodulara karışan bu insanın hangi sorumluluğu yüklendiğini ona öğretmek gerekir. Bu insan, nasıl bir kızıl ya da kara faşist olabileceğini öğrenmelidir. Hayatı korumak ve çocuklarımızı kayırmak için savaşım veren herkes, kızıl ya da kara faşizmin bir düşmanı kesilmelidir. Daha önce kara faşizmin olduğu gibi, bugün de kızıl faşizm öldürücü bir ideoloji olduğu için değil, hayat dolu çocuklar yaptığı, sonra onları sakat bıraktığı, robotlaştırdığı ve aptallaştırdığı için; çünkü onun için devlet insan haklarından, yalan gerçekten ve savaş hayattan önce gelir; çünkü çocuk, çünkü doğan

bir varlığı korumak bizim için tek umuttur! Eğitimcinin ve doktorun dürüst olmak zorunda kaldığı bir tek an vardır: bu, çocuktaki ve hastadaki hayata karşı dürüst olunan andır! Eğer bu dürüstlüğe titizce bağlı kalınırsa, «yabancı politika»nın büyük sorunlarına kolayca çözüm yolu bulunacaktır.

«Bu «sözler» rasgele herkesin varlık şemasına hizmet etmek amacını taşımamaktadır. Üretici ve mutlu bir bireyin heyecanlı hayatı içindeki fırtınaları ayrıntılarıyle anlatmaktadır. Kimseyi inandırmak ya da değiştirmek ereğini taşımamaktadır. Ressamın bir fırtına resmi yapması gibi, bir deneyi betimlemektedir. Okuyucu bu deneye bağlı kalmak zorunda olmadığı gibi, ona karşı hayranlığını da göstermek zorunda değildir. Okuyucu isterse bunları okur, isterse vazgeçer. Bu sözler bir dileği, bir programı içermemektedir. Bu sözler bir araştırmacı ve düşünür için kişisel tepkilere sahip olma hakkını basitçe bildirmektedir ve bu ne bir şair için, ne de bir filozof için reddedilmeyen bir haktır. Burada anlatılanlar duygusal vebanın ne olduğunu, onların hareket tarzlarını, bütün ilerlemeleri nasıl engellediklerini ortaya koyuyor (*) «İnsan doğası»nın derinliklerinde gizli kalan dokunulmamış hazinelere karşı inancını açıklıyor ve istediği tek

(*) Wilhelm Reich bu deyimi şu anlamda kullanmaktadır: ket vurulmuş ve bastırılmış cinselliğin öcalıcı kine, yıkıcı kıskançlığa ve marazi açgözlülüğe (para, iktidar, saygınlık gibi) dönüşmesidir. Ç.N.

şey de insanların içini umutla doldurmuş olmaktır.

Hayat, kendi toplumsal ve insan ilişkileri içinde tertemizdir, sevilmeye değer ama yine de güncel koşullar tarafından korku altında tutulmaktadır. Hayatın yasalarını gözleyen bizler, onu sevilmeye değer, iyilik sever ve cömert buluyoruz. Duygusal veba, ister iyi bakımlı bir çocuğun olsun, ister ilkel bir insanın, doğal davranışa temelden zarar verince, bu ussal bir düzenin kurulması için verilen savaşımda en büyük tehlike olarak ortaya çıkmaktadır. Çünkü veba hastası bir birey, kendine özgü düşünüş ve davranış özelliklerini, yine kendine benzer olanlardan benimseyip almaktadır. Sağlıklı birey ise, herkesi kendine yakın bulmakta ve ilişkilerinin sonucunu da öylece değerlendirmektedir. Veba hastası insan bütün insanların yalan söylediğine, aldattığına, ihanet ettiğine ve iktidara göz diktiğine inanır. Bu koşullar altında hayatın yararsız ve korkutucu olduğunu bilmem söylemenin gereği var mıdır? Hayat vebaya yakalanmış insan için ne zaman eli açık olsa, onun için damarlarından bütün kanı çekilmiş, sonra da ya alaycılığa ya da ihanete dönmüş oluyor; ne zaman ona güvense, kendini aldatılmış sayıyor.

Bu her zaman için böyleydi. Hayatın korunması ve gelişmesi için verilen savaşımda kaçınılmaz olarak çekilen güçlük, onun sağlamlık kazandığı büyük andır. Böyle davranırken gerçeğe gözüpek bir biçimde bağlı kalındığı takdirde hayat kendi iyiliğinden bir şey yitirmiş olmayacaktır. Bizim umudumuzu besleyenler milyonlarca birey arasında bulunan etkin ve dürüst insanlardır. Kitle için-

deki sıradan insanı örgütlü politik ihanetlere iterek karanlık ve tehlikeli çağrılarda bulunanlar yalnızca bir avuç vebaya tutulmuş insanlardır. Kitle içinde yükselen bireyin içindeki duygusal vebanın tohumlarına karşı bir tek ilâç vardır, bu onun kendi etkin hayatını kavramış olmasıdır. Hayat insandan yetke değil, insan varlığı içinde kendi payına düşen görevi yerine getirmesini ondan istemektedir. Hayat şu üç sütun üzerine korulmuştur: sevi, emek ve bilgi.

Duygusal vebaya karşı hayatı korumak isteyen herkes, düşünce özgürlüğü için hizmet etmesini öğrenmelidir. Düşünce özgürlüğü herkes için güvence altına alındığı zaman, ussal düşünce de bunun peşinden gelir. Ve bu önemsenmeyecek bir umut değildir.

Sen yalnızca bir «küçük adam»sın!

DİNLE, KÜÇÜK ADAM!

Sana «küçük insan», «vasat insan», «sıradan insan» adını veriyorlar. Seni böyle çağıranlar, yeni bir dönemin, «vasat insan dönemi»nin başladığını bildiriyorlar.

Bunu söyleyen sen değilsin, küçük adam! Bunu söyleyen onlardır, büyük ulusların başkan yardımcıları, başarıya ulaşan işçi önderleri, artık uslanmış burjuva çocukları, devlet adamları ve filozoflar, Onlar sana senin geleceğini veriyorlar ama senin geçmişinden endişe ettikleri yok.

Son, korkunç bir geçmişin kalıtçısısın. Senin kalıtın, kendi ellerinin arasında çok büyük bir elmastır. Bunu ben sana söylüyorum!

Bir doktor, bir ayakkabıcı, bir teknisyen ve bir eğitimci eğer çalışmak ve kendi hayatını kazanmak

istiyorsa, kendi zayıflığını bilmelidir. Birkaç yıldan beridir sen, yeryüzü hükümetinde sorumluluk yüklenmeye başladın. Öyleyse insanlığın geleceği senin düşüncene ve senin davranışlarına bağlı. Ama senin öğretmenlerin ve senin efendilerin senin ne düşündüğünü ve gerçekten senin ne olduğunu söylemiyorlar; kendi alınyazını kendi ellerinin arasına alma yeteneğinde olduğunu hiç kimse senin üzerinde kritik edip formüllendirme cesaretini göstermiyor. Sen, belirlenmiş bir yönde yalnızca «özgür» sün: kendi öz hayatını geliştirirken bütün hazırlıklarda serbestsin, bütün özeleştirilerden serbestsin.

Hiç bir zaman senin ağzından böyle bir yakınmayı duymadım: «Kendi efendim olmayı ve dünyanın efendisi olmamı ileri sürüyorsunuz ama yaptığım yanlışlardan dolayı beni uyarmıyorsunuz, düşüncemden ve hareketimden dolayı beni uyarmıyorsunuz!»

Kendi otoritelerini «küçük adam» üzerinde denemeleri için güçlü insanlara güveniyorsun. Ama hiç bir şey söylemiyorsun. Senin adına konuşma yetkisinden dolayı en kötü dileklerden cesaret almış olan güçlülere ya da güçsüzlere inanıyorsun. Ve seni ilk kez aldatmadıklarını anlamakta çok geç kalmış oluyorsun.

Seni anlıyorum. Seni birçok kereler bedensel ve ruhsal çıplaklığınla, maskesiz, politik bir partinin üye kartı olmaksızın ve «tanınmamış» bir kimse olarak gördüm. Yeni doğmuş bir çocuk gibi, don katına bir feld-mareşal gibi çıplak. Benim önümde dövündün, ağladın, kendi ereklerini, aşkını ve acını bana anlattın. Seni tanıyorum ve seni anlıyo-

rum. Senin büyük geleceğine ciddi olarak inandığım için, senin nasıl küçük bir insan olduğunu sana söyleyeceğim. Hiç kuşkusuz büyük gelecek senindir! Öyleyse yapılması gereken ilk şey, senin kendi kendine bakmandır. Gerçekte nasılsan kendine öylece bak. Senin Führerlerin, senin temsilcilerin sana ne diyorlarsa onları dinle:

«Sen, sıradan küçük bir insansın!» Bu iki sözcüğün çift anlamı üzerine iyice düşün, «küçük» ve «sıradan»...

Kendinden kaçma. Kendi kendine bakacak cesaretin olsun!

«Hangi hakka dayanarak bana ders vermek istiyorsunuz?»

Senin ürkek bakışlarında, bu sorunun doğduğunu görüyorum. Bu soruyu senin süzgün dudaklarında görüyorum küçük adam! Sen kendi kendine bakmaktan korkuyorsun, kendi kendini eleştirmekten korkuyorsun küçük adam, sana söz verilen güçten korktuğun gibi. Ama bu gücün nasıl kullanıldığını öğrenmeye hiç de niyetin yok. Günün birinde kendi ben'ini başka türlü hissedebileceğini gözönüne getirmek cesaretini göstermiyorsun. Artık yorgun ve başıboş bir köpek değil, özgür bir varlık olabilsen; karanlıktan yana gizli şeyleri değil, büyük gündüzü sevebilsen. Sen kendi kendini aşağılıyorsun küçük adam. «Kendi hayatım hakkında karar verebilmek için, dünyanın bana ait olduğunu bildirmek için, ben kim oluyorum ki kişisel düşünceye sahip olayım?» diyorsun. Haklısın, kendi hayatının efendisi olmak için sen kim oluyorsun? Senin kim olduğunu sana söyleyeceğim:

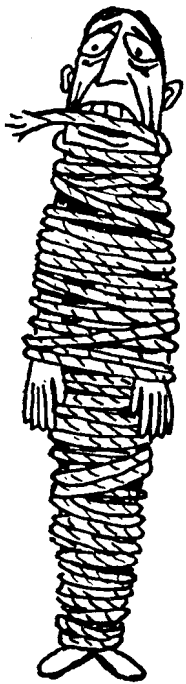

Sen kendi canına kendin okuyorsun.

Seni gerçek büyük insanlardan ayıran **bir tek özellik var:** büyük insan da senin gibi küçük bir insandı ama o önemli bir niteliksel gelişme gösterdi: düşüncelerindeki ve eylemlerindeki zayıflığın nereden geldiğini öğrendi. Büyük bir görevin yerine getirilmesinde, kendi üzerinde hissettiği küçüklüğün ve bayağılığın verdiği korkuyu farketti. **Büyük adam, ne zaman ve neden küçük bir adam olduğunu biliyor. Küçük adam, kendi küçüklüğünü bilmiyor ve bilinçli olmaktan korkuyor.** Küçük adam, güçlü ve büyük düşlerinin arkasındaki kendi küçük ve sığ anlayışını, **başka insanların** gücünün ve büyüklüğünün arkasına gizliyor. Büyük savaş komutanlarından gurur duyuyor ama kendi kendinden gurur duymuyor. Kavradığı düşünceye hayran kalacağı yerde, kavramadığı düşünceye hayran kalıyor. Kavramadığı şeylere daha çok inanıyor ve anlamını kolayca kavradığı düşüncelerin doğruluğuna inanmıyor.

Kendimdeki küçük insanla başlayacağım:

Yirmi beş yıl boyunca, sözlerimle ve kitaplarımla, senin bu dünyadaki mutluluk hakkının savunucusu oldum. Paris ve Viyana sokak savaşlarında, Birleşik Devletlerin kurtuluşu ile, Rus Devrimiyle büyük savaşımlar vererek fethettiklerini, kendine ait olan ne varsa kendi eline almada yeteneksizliği senin yüzüne vurdum. **Oysa ki Paris Petain** ve Laval'la, Viyana Hitler'le, Rusya Stalin'le son buldu; Amerikan bağımsızlığı da bir K.K.K. rejimi ile son bulabilir. Özgürlüğü kendin için ve başkaları için korumaktansa, onu fethetmesini daha iyi bildin. Ben bunu uzun zamandan beridir biliyor-

Senin tek kurtarıcın, bu yine sensin!

dum. Birinci çöküntüden henüz yeni çıkmışken, kendini ikincinin içinde yıkmış olmanı anlamadım. Ama yavaş yavaş ve el yordamı ile seni neyin tutsaklaştırdığını ortaya çıkarıyorum: SEN KENDİ KENDİNE GARDİYANLIK YAPMAKTASIN! Kendi tutsaklığının tek ve biricik sorumlusu sensin. Yalnız sen ve başka hiç kimse değil!

Kim seni şaşırtıyor? Senin kurtarıcılar Guillaum'un, Nicolas'nın, Papa Gregoir'ın, Morgan'ın, Krupp'un ya da Ford'un sorumlu olduğunu sana anlatıyorlar. Senin «kurtarıcılar»ına gelince, onların adı Mussolini, Napolyon, Hitler ve Stalindir.

Oysa ki ben sana: **tek kurtarıcın yine sensin diyorum.**

Burada duruyorum... Gerçeğin ve arılığın bir savaşçısı olmak istiyorum. Ve gör işte, senin üzerine gerçeği söylemeye hazırlandığım anda bile kararsızlık geçiriyorum, çünkü senden ve senin gerçek karşısındaki durumundan korkuyorum. Sana gerçeği söylemek, benim hayatımı tehlikeye atmaktır. Gerçek, esenlik getirir ama o bütün çete güruhlarının avıdır da. Eğer böyle bir durum olmadıysa, sen onların arasında olmadığın ve başka bir adam olduğun içindir.

Benim anlayışım bana diyor ki, ne pahasına olursa olsun gerçeği söyle. Küçük insan bana diyor ki, onun iyiliği için küçük insanın öfkesini üstüne çekmek aptallıktır. Küçük insan kendisi ile ilgili gerçeği öğrenmeye yönelmiyor. Kendi büyük sorumluluğunu kendi üzerine almak istemiyor. Küçük bir insan ya da aslında küçük olan büyük bir insan

olarak kalmak istiyor. Eski Savaşçıların Başkanı ya da Halkın Moralini Yükseltme Birliği Genel Yazmanı adı ile politika önderlerinin safında yer alarak zenginleşmek istiyor. Yeme içme, korunma, barınma, taşıma, eğitim, araştırma, yönetim v.b. gibi şeylerden ne yapıyorsa, onun sorumluluğunu üzerine almak istemiyor.

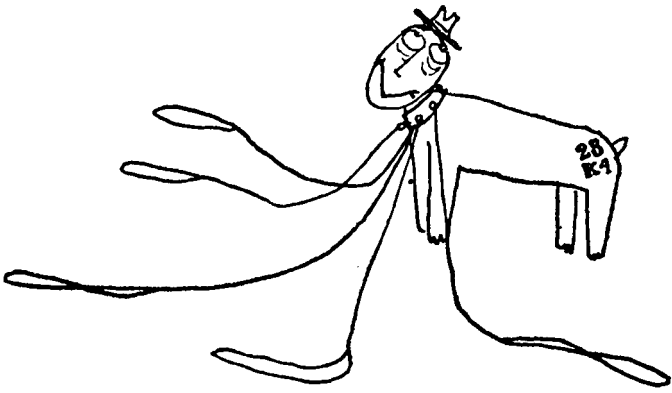
Küçük adam bana diyor ki:

«Sen büyük bir adam oldun; Almanya'da, Avusturya'da, İskandinavya'da, İngiltere'de, Birleşik Devletler'de, Filistin'de ve başka ülkelerde seni tanıyorlar. Komünistler sana savaş açtılar. «Kültürel değerlerin bekçileri» senden nefret ediyorlar. Öğrencilerin ise sana olan sevginin tanıklığını yapıyorlar. Eski hastaların sana hayran oluyorlar. Vebalılar senin peşindeler. Yaşamın yoksulluğu üzerine, küçük insanın yoksulluğu üzerine on iki kitap, yüz elli tane makale yazdın. Senin bulguların ve senin kuramların üniversitelerde ders olarak okutuluyor. Senin büyüklüğünü ve senin yalnızlığını paylaşan diğer büyük insanlar, senin çok büyük bir insan olduğunu söylüyorlar. Sen, bilimsel bulgular tarihindeki devlere eşit bir insansın. Son on yılların en büyük bulgularından birisini yaptın, çünkü sen, dirimsel kozmik enerjiyi ve hayatın işlevsel yasalarını buldu. Kanserin ne olduğunu bize açıkladın. Gerçeği bulup ortaya çıkardığın için seni bir ülkeden bir ülkeye sürgün ettiler. Artık dur! Çalışmalarının meyvesini topla ve ünlü olmanın tadını çıkar. Yeterince çalıştın! Artık rahatına bak ve hayatın işlevi üzerine yaptığın araştırmaları izle!»

İşte senin bana söylediklerin, küçük insandan korkan küçük insan!

Uzun zaman seninle ilişkili durumdayım, çünkü kendi deneylerim vasıtasıyle seni tanıdım ve sana yardım etmek istedim. Bu ilişkiyi sürdürdüm, çünkü sana etkin bir biçimde yardım ettiğimi kavradım ve sen benim bu yardımımı, çoğu zaman gözlerinden yaşlar akarak açığa vurdun. Yavaş yavaş yardımımı kabul ettiğini anladım ama kendini savunma gücünden yoksundun. Bunun savunmasını yaptım ve senin yerine sert savaşlara girdim. Sonra senin Führer'lerin geldiler ve benim yapıtımı yıktılar. Ağzını açıp bir söz söylemedin ve onları izledin. Oysa ki ben, senin Führer'in ya da kurbanın olurken perişan olmadan sana nasıl yardım edeceğimi görmek için seninle olan ilişkimi sürdürdüm. Bendeki küçük insan seni inandırmamı, seni korumamı istiyordu; senin «yüksek matematik»le bir tuttuğun aynı saygın bakışla ve senin tarafından görülmek istiyordu, çünkü sen, bunun ne olduğu konusunda en az bir bilgiye sahip değilsin. Az anlıyorsun ama hayran olmaya hazırsın. Hitler'i Niçe'den, Napolyon'u Pestalozzi'den daha iyi tanıyorsun. Senin için bir kral, Sigmund Freud'den daha önemli bir kimsedir. Bendeki küçük insan, Führer'in kullandığı araçlar vasıtasıyle seni fethetmek istedi. Bendeki küçük insan ne zaman seni «özgürlüğe doğru götürmek» istediyse, beni bir korku aldı. Bendeki seni ve sendeki beni, bende seni korkutan ve öldüren şeyi bulup ortaya çıkarma yeteneğine sahip olmalısın. İşte bu nedenden dolayı, kim olursa olsun onun tutsağı olma özgürlüğün için artık öl-

meye hazır değilim.

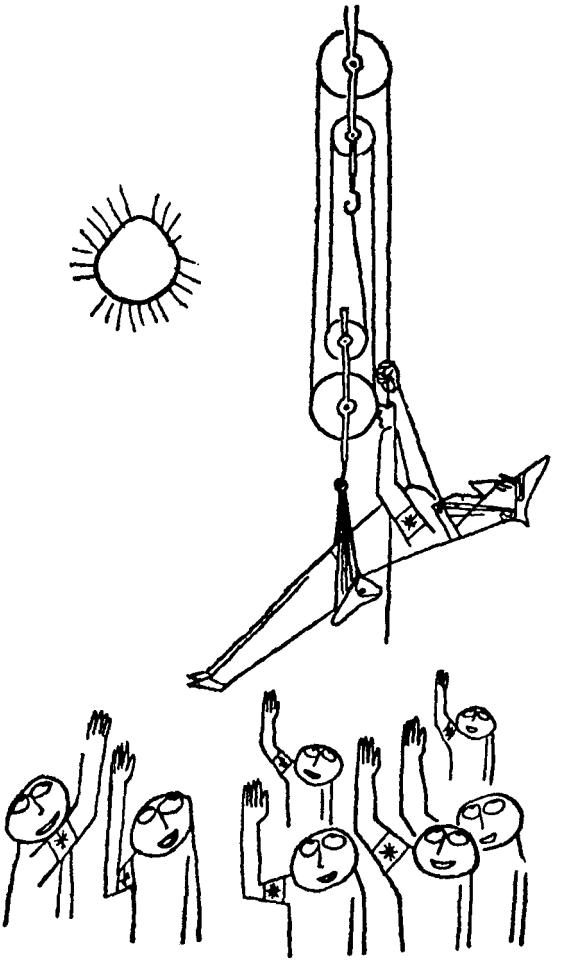

Herkesin tutsağı

«Kim olursa olsun onun tutsağı olma özgürlüğü» sözü ile ne demek istediğimi anlamadığını biliyorum ve bunun güç bir sorun olduğunu kabul ediyorum.

Artık bir tek efendinin, diyelim ki çarın değil de, kim olursa olsun onun tutsağı olmak için, önce bireysel baskıdan kurtulmak gerekir. Oysa ki bir özgürlük ideali ve devrimci hareket olmaksızın bu adam öldürme politikası yerine getirilemez. Demek ki, gerçekten büyük bir insanın, diyelim ki İsa, Marks, Lincoln ya da Lenin, yönetimi altında özgürlüğün devrimci bir partisi kuruluyor. Gerçek büyük insan özgürlüğü çok ciddiye alır. Günlük yaşamda senin özgürlüğünü güvence altına almak için, büyük adam bu koskoca yapıtı yalnız başına yerine getiremeyeceğine göre, başkalarının yardımına gereksinme duyan küçük insanların içine gir-

mek zorundadır. Öte yandan, sen büyük adamı anlamadın ve eğer o, küçük büyük adamları kendi çevresinde toplamasaydı, sen ondan uzaklaşmıştın. Ama bu küçük büyük insanların sayesinde o senin için iktidarı ya da bir gerçeği ya da daha gerçek ve daha sahih bir inancı fethetti. O senin için kutsal kitaplar yazdı, seni kurtarmak için yasalar hazırladı, senin yardımını ve senin ciddiyetini önemsedi. Seni toplumun içindeki çamurdan çekip çıkarıyor. Büyük küçük insandan yana kalmak ve senin inancını güvence altına almak için gerçek büyük insan salt ruhsal yalnızlık içinde, senden ve senin gürültücü varlığından uzak olarak koruduğu kendi büyüklüğünü şimdi seninle kuracağı yakın ilişki için yavaş yavaş sana adamalıdır. Onun seni yönetmesi için, senin onu erişilmez bir tanrı katına çıkardığını o kabul etmelidir. Eğer o, aslında olduğu gibi basit bir insan olarak kalsaydı, evlilik belgesi göstermeden bir kadını sevseydi, sen ona güvenmeyecektin. Bu anlamda, **yeni** efendini sen kendin yaratıyorsun. «Yeni efendi»yi bir topa tutarsanız, kendi büyüklüğünü yitirecektir, çünkü o büyüklüğünü içten davranmakla, basitliği ile, gözüpekliği ile ve hayatla etkin ilişkiler kurarak elde etmiştir. Küçük büyük adamlar, kendi büyüklüklerini maliye, diplomatlık, yöneticilik, bilim ve sanatlar gibi en yüksek görevleri kendi tekellerinde tutan sahih büyük adamlardan alıyorlar - sen ise, olduğun yerde, çamur içinde kalıyorsun. Sen bunlara boş verip «sosyalist bir gelecek» ya da «Üçüncü Reich»ı bekliyorsun. Duvarları tezeklerle kaplı kerpiç damın içinde yaşamanı sürdürürken sözde

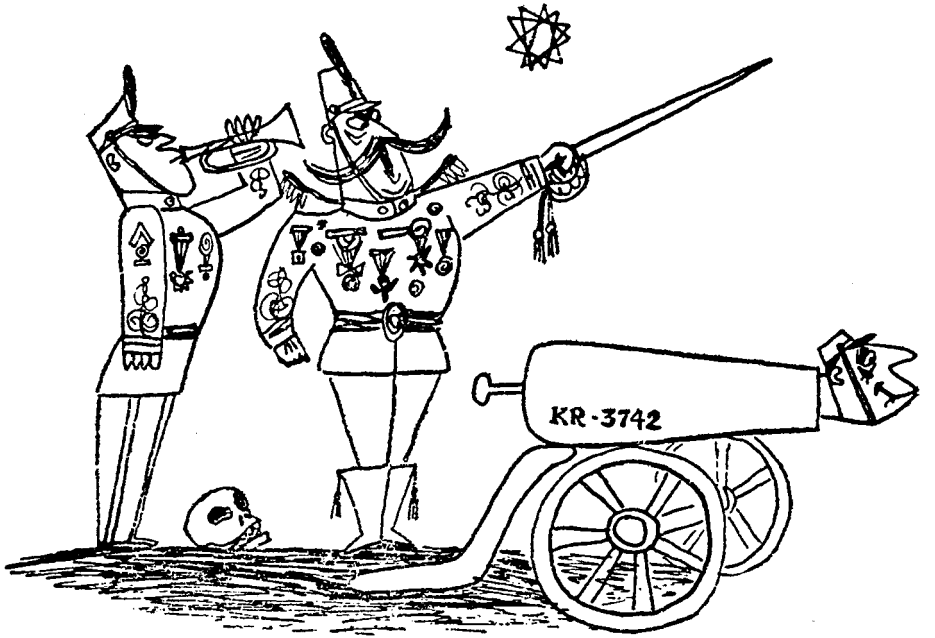
Küçük büyük adam

senin için yapılmış olan «kültür sarayı» ile övünüyorsun. Seni **yalandan yönetmelerinden** hoşlanıyorsun - bu, gelecek savaşa değin sürecek ve **yeni** efendiler düşecek.

Bazı uzak ülkelerdeki küçük adamlar senin, kim olursa olsun onun tutsağı olma isteğini dikkatlice incelediler ve büyük çaba göstermeden, büyük küçük insanın düşünürü olma yolunu öğrendiler. Bu büyük küçük insanlar da **senin** bulunduğun ortamdan çıktılar, saraylarda ya da şatolarda büyümediler. Onlar da senin gibi acıktılar, onlar da senin gibi acı çektiler. Efendilerin yerini alma sanatını çarçabuk öğrendiler. Senin özgürlüğünü güvence altına almanın, senin mutluluğun için kişisel özverilere katlanmanın, yaşam özverilerinin bile seni bir tutsak yapmak için çok pahalıya malolduğunu anladılar. Özgürlük uğruna çalışan büyük insanların yüzyılda çalışarak, acı çekerek geliştirdikleri beş yıl içinde yıkılabildi. Senin bulunduğun sıralardan gelen küçük insanlar süreci kısalttılar, çünkü onlar büyük günlerin içine sert bir biçimde girdiler. Sana, senin hayatına, ailene senin aptal ve aşırı saygılı olduğunu ve ne istenirse sana yapılabileceğini anlatmaktan sıkılmıyorlarsa bu daha iyi. Onlar sana kişisel özgürlük değil, **ulusal** özgürlük veriyorlar. İnsanın kişiliğine saygıyı değil, devlete saygıyı, kişisel büyüklük için değil, ulusal büyüklük için sana söz veriyorlar. «Kişisel özgürlük» ve «kişisel büyüklük» senin için hiç bir şey demek değilken, «ulusal özgürlük» ve «devletin çıkarları» gibi sözler, bir köpeğin önüne atılan kemik gibi senin ağzını sulandırıyor ve sen büyük bir çığlık atarak on-

ları alkışlıyorsun. Bu küçük insanlardan hiç biri İsa'nın, G. Bruno'nun, Karl Marks'ın ya da Lincoln gibi özgürlüğün bedelini ödemiyorlar. Onlar seni sevmiyorlar ve seni aşağılıyorlar, çünkü sen kendi kendini aşağılıyorsun küçük adam! Onlar seni bir Rockfeller'den ya da Torie'lerden daha iyi tanıyorlar. Senin bilmen ve tanıman gereken en zayıf yanlarını onlar biliyorlar. Onlar seni bir simgeye kurban ettiler, sen de onlara, senin üzerinde egemenlik kurmaları için iktidarı veriyorsun. Efendilerin maskelerini düşürmelerine karşın -ya da düşürdükleri için- sen onları yükseklere taşıdın ve onları besledin. Onlar bunu sana bin kez söylediler: «Sen sorumluluktan uzak aşağı bir yaratıksın ve öylece kalacaksın.» Ve sen onlara «koruyucular», «yeni kurtarıcılar» adını vermişsin, «Heil, Heil» ve «Viva, Viva» diye uluyarak bağırıyorsun.

İşte bu nedenden dolayı senden korkuyorum küçük adam, bu öldürücü bir korku. Çünkü insanlığın alınyazısını sen canlandırıyorsun. Korkuyorum, çünkü kendinden kaçtığın kadar hiç bir şeyden kaçmıyorsun. Sen hastasın küçük adam, hem de çok hasta! Bu senin hatan değil ama bu kötülükten kurtulmak da sana düşüyor. Eğer sana zulmedenleri hoş görmeseydin ve kimi zaman da onların yaptığı baskılara etkin bir biçimde katılmasaydın, şimdi çoktan beridir bu seni ezenlerden kurtulmuştun. Eğer senin günlük yaşamında kendine karşı bir saygı kıvılcımı olsaydı, sen olmadan yaşamın bir tek gün bile sürmeyeceğine içten inansaydın, dünyada hiç bir polisin gücü seni ezmeye yetmezdi. Peki, senin «kurtarıcı»n bunu sana söy-

Yeni kurtarıcılar!

ledi mi? Hayır! O sana «dünya proleteri» adını verdi ama senin kendi hayatından -vatanın onurundan değil- tek sorumlunun yine kendin olduğunu söylemedi.

Kendi küçük insanlarını kendi zulümcülerin yaptığını, büyüklüğünü göstermiş insanlara eziyet ettiğini, onları haça gerdiğini, öldürdüğünü, aç bıraktığını, onların kişisel düşüncelerinden hiç bir tanesini onaylamadığını, senin için katlandıkları acıları, kendi yaşamında gerçekleştirmen gereken hiç bir düşünceye sahip olmadığını anlaman gerekir.

Senin verdiğin karşılık şu: «Sana inanmadan önce, senin hayat felsefeni bilmek isterim!»

Oysa ki, eğer ben sana hayat felsefemi açıklamış olsaydım, sen hemen baş savcıya koşacaktın, «Anti-Amerikan çalışmalar komisyonu»nu, F.B.I.'yı, Guepeu'yu, «Yellow press»i, «Ku-Klux-Klan»ı, dünya proleterlerinin önderlerini harekete geçirecektin, ya da işin basitinden daha geniş...

Ben ne kızılım, ne karayım, ne beyazım ne de sarı.

Ben ne hıristiyanım, ne yahudiyim, ne müslüman, ne mormon, ne poligam, ne eşcinsel, ne anarşist, ne de boksör.

Evlilik belgesine sahip olduğum ya da cinsel doyumsuzluktan kıvrandığım için değil, karımı sevdiğim ve onu arzuladığım için onu öpüyorum.

Ben çocukları dövmem, ava gitmem, geyikleri ve tavşanları öldürmem.

Bununla birlikte seçkin bir nişancıyımdır ve hep onikiden vururum.

Briç oynamasını bilmem, kendi kuramlarımı tanıtmak için törenler hazırlamam. Eğer benim öğretilerim doğru ise, onlar kendi kendilerine yayılırlar.

Bu mesleği benden daha iyi bilseler de, kendi yapıtlarımı, devlet hizmetinde olan rasgele doktorların yargısına bırakmam. Kendi bulgularım ve ondan çıkan sonuçlar üzerine ben tek başıma karar veririm.

Akla uygun bütün yasalara karşı saygı gösteriyorum ama eskimiş ya da saçma olan yasalara karşı da savaşıyorum (benin için hemen başsavcıya koşma küçük insan, eğer o da namuslu insansa aynı şeyi yapar).

Ben istiyorum ki, çocuklar ve gençler mutluluğu, bedensel aşkı tanıyabilsinler, hiç bir tehlikeyle karşılaşmadan onun tadına varsınlar.

Sözün tam ve gerçek anlamıyle söylendiğinde, dindar olmanın cinsel hayatı yıkacağını, bedensel ve ruhsal çöküntüye yol açacağını düşünmüyorum.

Kendi kavramlarına tam olarak uymayan bir biçim altında, gerçekten varolan «tanrı» diye neye dediğini biliyorum: evrendeki ilk kozmik enerji, kendi bedenindeki aşk, kendindeki ve çevrendeki doğanın iyiliği ve anlamı. Benim yetişkinler ve çocuklar üzerine yaptığım tıbbi ya da pedagojik araştırmaları engellemek amacıyle düzenbazlıkla evime giren kim olursa olsun, ben onu kapı dışarı ederim. Herhangi bir duruşmada ona çok açık ve çok basit sorular sorarım; şaşkınlığa düşmeden o bu

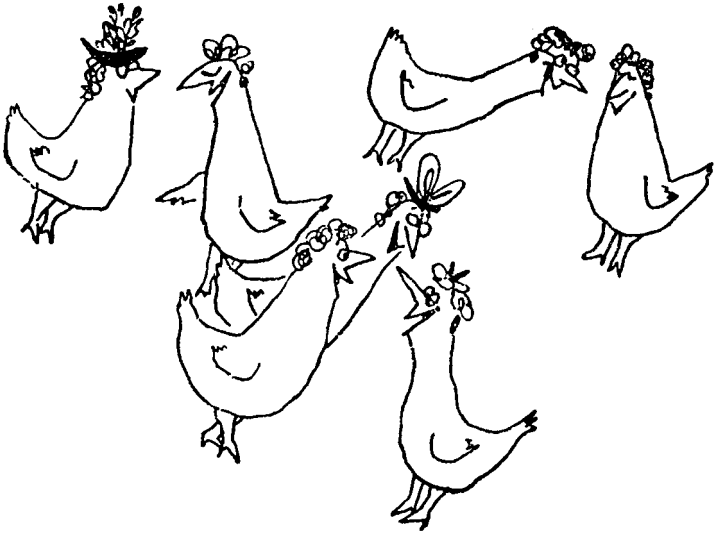
sorulara karşılık veremeyecektir. Benim kişisel bir düşüncelerim var, yalanı gerçekten ayırmasını biliyorum ve bunu her gün silâh yerine kullanıyorum, kullandığım bu silâhın her zaman bakımını yapıyorum.

Senden çok korkuyorum küçük insan. Senden her zaman böyle korkmuyordum. Çünkü milyonlarca diğer küçük insanlar arasında ben de küçük bir insandım. Sonra bir bilgin ve bir psikiyatrist oldum, senin nasıl hasta olduğunu ve bu hastalığın senin için ne denli tehlikeli olduğunu anladım. Senin bu korkulu hastalığının, sana karşı hiç bir dış baskı olmasa bile, günün her saatinde seni baskı altına alan dışsal bir güç olmadığını öğrenmiş bulunuyorum. Eğer kendi iç hayatını, sağlıklı bir biçimde canlandırmış olsaydın, üzerindeki bu tiranlardan çoktan beridir kurtulmuş olurdun. Onlar toplumun üst tabakalarına henüz yeni ulaşmışlarken, sana zulmeden bu kimseler kendi gereksinmelerini **senin düzeyindeki** insanlardan gideriyorlar. Onlar senden bile daha küçükler, küçük adam. Çünkü seni daha iyi sömürmek ve daha iyi baskı altına almak için, senin yoksulluğunu iyice tanımak ve daha sonra da ondan yararlanmak gerekiyor, bunu yapabilmek için de alçakça bir niteliğe sahip olmak gerekir.

Gerçek büyük insanı tanımana yardım etmesi gereken şeye sen sahip değilsin. Onun varolma biçimini, acılarını, isteklerini, senin için verdiği kavgaları bilmiyorsun. Erkeklerin ve kadınların seni baskı altına almak ve seni sömürmek için değil, özgür, sahih ve namuslu **insan olasın diye acı çektik-**

lerini ve kavga verdiklerini anlamıyorsun. Sen bu erkekleri ve bu kadınları sevmiyorsun, çünkü onlar senin varlığına yabancılar. Onlar basit ve açık yürekli insanlar; senin için güncel alışkanlıklar ne ise, onlar için de gerçek o. Senin içindekileri okuyorlar ama bu seninle alay etmek için değil, hayır, insanların alınyazısı onları buna zorluyor. Kendini kırgın bir insan olarak hissediyorsun ve gelecek tehlikeyi önceden görüyorsun. Diğer küçük insanlar, bu büyük insanların büyük insan olduğunu söyledikleri zaman, sen de onları alkışlıyorsun. Sen büyük insanlardan, onların yaşamla olan içli dışlılığından, yaşamaya karşı olan sevgilerinden korkuyorsun. Büyük insan seni, **canlı bir hayvan, yaşayan bir varlık** olarak yalnızca seviyor. Binlerce yıl acı çektiğin gibi artık acı çekmediğini görmek, binlerce yıl saçmaladığın gibi artık saçmaladığını işitmemek onun en iyi dileğidir. Artık o senin bir yük hayvanı olmaktan çıkmanı istiyor, çünkü o yaşamı seviyor, senin acılarının son bulmasını, içinde bulunduğun rezilce durumdan kurtulmanı istiyor.

Sen kendi elinle gerçek büyük insanları seni aşağılamaya itiyorsun; sen ve senin bayağılığın onları derinden yaraladığı zaman, sana karşı sakıncalı davranıyorlar ve senden kaçıyorlr ve -işin en kötüsü- senden sızlanmaya başlıyorlar. Küçük adam, eğer sen bir raslantı sonucu bir psikiyatrist olsaysın, sözgelimi Lombroso gibi, bütün büyük insanları cani, istediği gibi cinayet işleyememiş yarı-cani ya da büyüklük hastası yapar çıkardın. Büyük adamla senin arandaki ayrım şuradan geliyor: o, yaşamın en büyük amacının para peşinde koşmak olma-

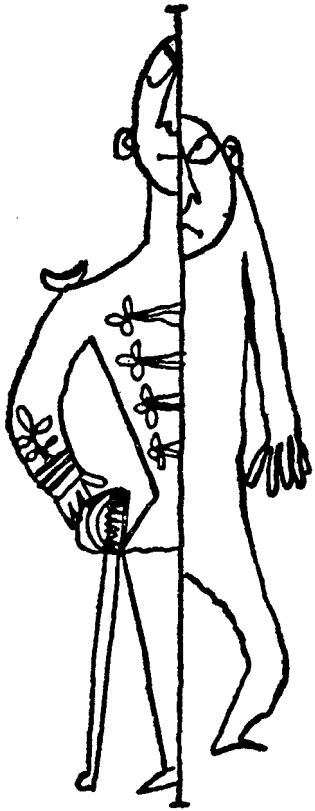

Senin gevezelik için yaptığın toplantılar.

dığını biliyor, kızlarını toplumun yüksek katından gelme insanlarla evlendirmek, politikada ilerlemek ya da üniversitedeki ünvanları elde etmek istemiyor. Çünkü o senin gibi değil, sen ona «dahi» ya da «kaçık» sıfatını veriyorsun. Ama o kendi hesabına bir dahi olmadığını, yalnızca canlı bir varlık olduğunu kabul etmeye hazırdır. Çünkü o gevezelik yapılan toplantılara gitmek yerine kendini inceleme yapmaya, düşünmeye, laboratuarındaki çalışmalarına vermeyi yeğ tuttuğu için sen onu «pek toplumsal olmayan» bir insan gözünde görüyorsun. Çünkü o senin gibi yapıp hisse senetleri almak yerine, paralarını bilimsel araştırmalara harcadığı için sen ona «deli» diyorsun. Sınırsız soysuzlaşman seni körletmiş küçük adam, açık yürekli ve basit «anormal» bir insan dedirtmişsin kendine, çünkü «homo normalis» için kendini normal insanın ilkel tipi olarak alıyorsun. Kendi sefil «ölçüleri»ni ona ölçüt olarak uyguluyorsun ve sonra da büyük adamın yoldan saptığı sonucunu çıkarıyorsun. Onu kendi elinle kovduğunun farkında bile değilsin küçük adam; ister kahve olsun, ister saray, senin solunuma elverişsiz saydığın bütün kalabalık yerlerin o sevgisi ve iyiliği ile dolu. On yıllar boyunca acı çektirdikten sonra onu böyle yapan kimdir? Sen, senin hafifliğin, senin dar kafalılığın, senin yanlış düşüncelerin ve toplumsal evrime on yıl dayanmayan senin «sarsılmaz gerçekler»in. Birinci ve İkinci Dünya Savaşı arasındaki birkaç yıl boyunca doğru olduğuna inandığın şeyleri bir kez gözlerinin önüne getir. Yanlış olduklarını öğrendikten sonra onların kaç tanesinden vazgeçtiğini içtenlikle söy-

le. Hiç birinden küçük adam, asla hiç birinden! Gerçek büyük insanlar, kendi düşüncelerini temkinli bir biçimde formülleştirirler ama büyük bir düşün yakaladıkları zaman onu uzağı görerek kullanırlar. Ama küçük adam sen, geçici ve sığ düşüncelere, büyük adam ise **doğru** ve **uzak görüşlü** düşüncelere sahipken sen ona bir parya gibi davranıyorsun. Sen onu bir parya yerine koyarken, onu yalnızlığa itmiş oluyorsun. Bu durumda büyük yapıtların doğduğu verimli bir yalnızlık içine değil, yanlış anlaşılmaktan korkan ve senin tarafından kötü davranılan bir insanın yalnızlığı içine itilmiş oluyor. Çünkü «halk» olan, «kamu düşüncesi»ni ve «toplumsal bilinç»i oluşturan sensin. Ama öyle hareket ederken küçük adam, büyük bir sorumluluk altına girdiğini hiç düşündün mü? Namusluca söyle. Sürekli toplumsal olaylar üzerine, doğa üzerine, insanlığın gerçekleştirdiği büyük olaylar üzerine kurulu incelemeler karşısında senin düşündüklerinin ayakta kaldığını, tutunabildiğini, büyük bir insanın görüşlerine uyup uymadığını hiç kendi kendine sordun mu? Hayır, kendi düşüncelerinin gerçekten bir temele dayanıp dayanmadığını öğrenmek için hiç bir zaman soru sormadın. Kendi komşunun verdiği öğütleri dinlemeyi yeğledin ya da dürüstlüğünün para edip etmeyeceğini sordun. İşte küçük adam, sen hep bu tür sorular soruyorsun.

Büyük adamı yalnızlık içine ittiğin sürgüne gönderdikten sonra, ona karşı yaptığın kötülüğü de unuttun. Durmadan ona karşı aptalca şeyler söyledin, küçük bayağılıklar yaptın ve darbeler indirdin. Sonra da her şeyi unuttun. Ama unutmayı bil-

Kendi saygınlığın içinde gizlenirken bile, ruhunun derinliğinde kendini aşağılıyorsun.

meyen büyük insanın kendisidir: onun düşlediği şey senden öc almak değildir, sendeki BAYAĞILIKLARIN NEDENİNİ ORTAYA ÇIKARMAKTIR. Bu gibi davranışların senin anlayışını aştığını biliyorum. Bununla birlikte inan bana, eğer sen büyük adama on, yüz, bin ve milyon kez acı verdinse, onda deva bulmaz yaralar açtınsa, büyük adam senin kendisine yaptığın bu kötülüklerden dolayı değil, bu olanların bayağılığı yüzünden senin yerine acı çekmektedir. Bazı şeyleri yapman için buna seni kimin ittiğini büyük adam öğrenmek ister: gördüğün bir yakınlığı kötüye kullanmak, kötü bir komşunun hoşuna gitmeyen bir çocuğu dövmek, sevilmeye değer bir adamla alay etmek ya da onu sömürmek, verilen yerde almak ya da zorlanınca vermek ama sana bir şeyin sevgi ile verildiği yerde onu almamak, gerçeği söylemek gerektiği zaman yalan söylemek, yalana karşı değil, her zaman gerçeğe baskı yapmak. Sen her zaman için zulüm yapandan yanasın küçük adam!

Büyük adam, eğer senin yararı olmayan dostluğunu kazanmak istiyorsa senin düzeyine inmeli, senin konuştuğun gibi konuşmalı, senin erdeminden edinmeli. Ama o, senin erdemine, senii diline, senin dostluğuna sahip olsaydı, büyük ve basit bir adam olmaktan çıkardı. Kanıt mı istiyorsun? Senin istediğin gibi konuşan kimseler, hiç bir zaman gerçek şeyleri söylememişlerdir.

Senin dostunun büyük bir başarı yeteneğine sahip olabileceğine inanmıyorum. Kendi saygınlığın içinde böbürlendiğin zaman bile, kendi ruhunun gizliliği içinde kendi kendini aşağılıyorsun ve

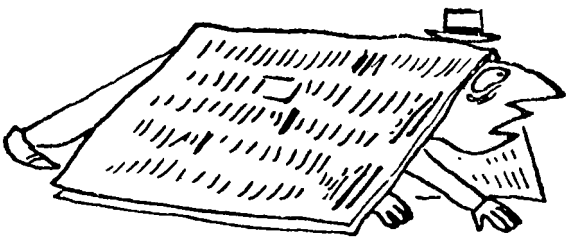
kendi kendini aşağıladığın gibi dostuna karşı da saygı gösterme yeteneğinden yoksunsun. Aynen senin gibi bir masaya oturan, senin oturduğun gibi bir evde oturan herhangi bir kimsenin büyük işler gerçekleştirebileceğine sen inanmazsın. Öyleyse bütün büyük insanlar yalnızlık içinde bulunurlar. Senin yakınında bulunup düşünmek kolay değildir küçük adam. Senin üzerine düşünme olasılığı vardır ama seninle birlikte düşünme olasılığı yoktur. Çünkü sen, gerçekten yenilikçi bütün düşünceleri boğuyorsun. Annenin sana, senin çocuğuna dediğiniz gibi dünyayı keşfetmek, bu çocuk işi değildir. Biyoloji öğretmenin de sana öyle dememiş miydi «böyle şeylerle uğraşmak, ağırbaşlılıkla bağdaşmaz» diye. «Hava tohumlarına konusunda bir kuşkunuz mu var?» Senin okuldaki öğretmenin de öyle söylemiyor muydu: «Çocuklar uslu durmalıdırlar, onların açıklayacak bir düşünceleri yoktur!» Senin eşin de öyle söylemiyor mu: «Bir buluş ha? Sen bir şey mi buluyorsun? Niçin başkaları gibi bir büroda çalışıp namusluca para kazanmıyorsun?» Ama anlasan da, anlamasan da gazetelerde ne yazıyorsa ona inanıyorsun!

Sana bazı şeyler söyleyeceğim küçük adam: sende iyi olan ne varsa onların anlamını yitirdin, onları boğdun. Onu bulduğun her yerde, çocuklarında, karında, kocanda, babanda, annende tutup öldürüyorsun. Sen küçüksün ve küçük olarak kalmak istiyorsun.

Bütün bunları niçin bildiğimi öğrenmek istersin. Sana bunu söyleyeceğim.

Seni tanımayı deney vasıtası ile öğrendim, se-

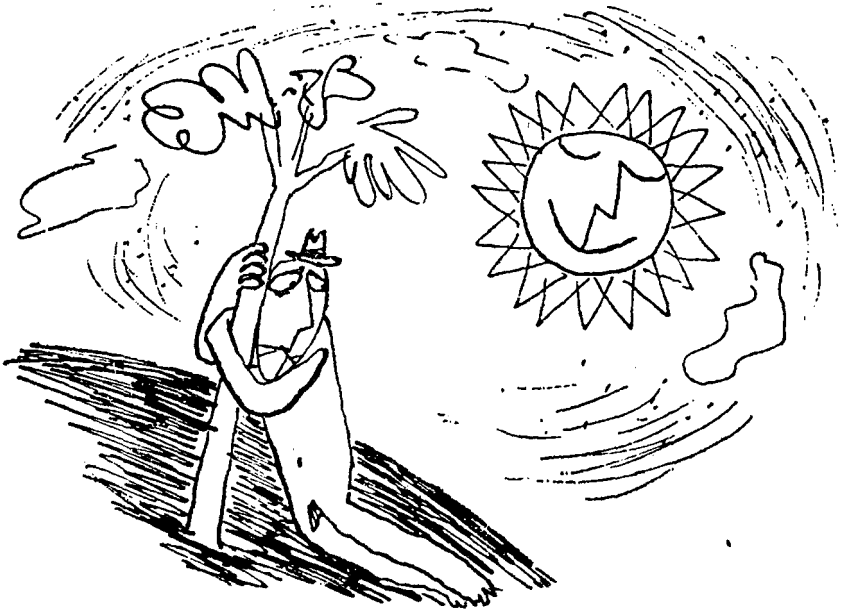
ninle birlikte yaşadım, kim olduğumu sende öğrendim: bir doktor olarak, seni bayağılıktan kurtardım; bir eğitimci olarak, sana doğruluğu ve açık yürekliliği öğrettim. Doğruluğun seni ne kadar iğrendirdiğini biliyorum, gerçek ve sahih bir tabiatlı birisi olman istendiğinde, seni çarpan terörü tanıyorum.

Anlasan da, anlamasan da gazetelerin yazdığına inanıyorsun!

Bununla birlikte, sen yalnızca küçük değilsin, küçük adam! «Büyük anlar», «coşku» anları, «yükselme» anlarını tanıdığını biliyorum ama durmadan yükselmek ve her zaman daha yukarılara çıkmak için senin enerjin yok. Direnmekten korkuyorsun, yükseklikten korkuyorsun ve derinlikten korkuyorsun. Çok daha önceleri - Niçe bunları benden daha iyi sana anlatmıştı. Ama senin **neden** böyle olduğunu o söylememişti. O seni «üstün insan» yapmayı denedi ve sende insan olan ne varsa onu aşmanı istedi. Bu üstün insan senin «Führer Hitler»in oldu; sana gelince, sen bir «aşağı insan» olarak kaldın.

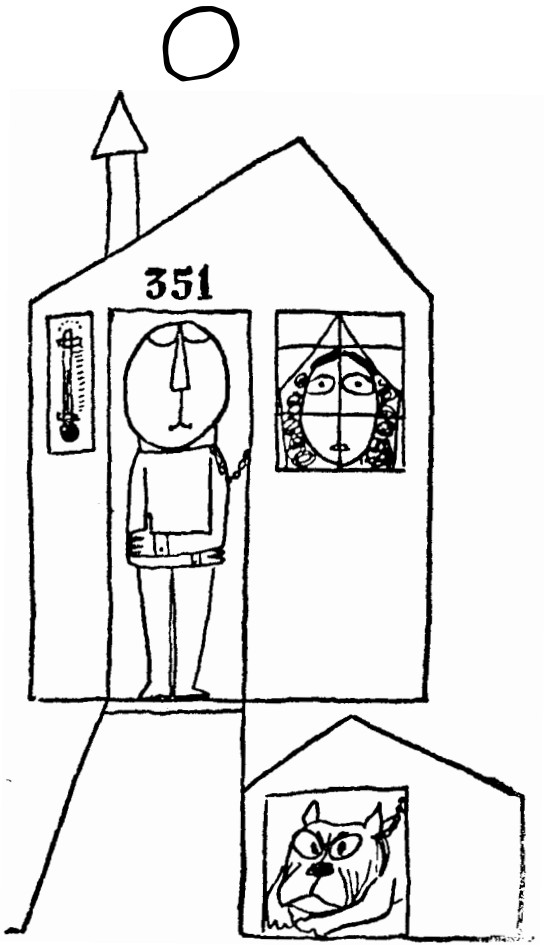
Ben istiyorum ki aşağı insan olmaktan çıkasın

Direnmekten korkuyorsun; yükseklikten ve derinlikten korkuyorsun.

ve sen sen olasın. Senin kötü komşunun düşüncelerini okuduğun gazeteden artık anlamayı bıraksan. Ne olduğunu ve kendi varlığının derinliğinde nasıl olduğunu bilmediğini biliyorum. Varlığının en derin yerinde sen karacasın, kendi tanrın, kendi şairin ya da kendi aklınsın. Eski Savaşçılar Derneğinin, bir bovlin kulübünün, Ku-Klux-Klan'ın bir üyesi olduğuna inanıyorsun. Ve buna inandığın gibi, sonunda öyle de hareket ediyorsun. Bunu, benden önce diğerleri sana söylemişlerdi: Heinrich Mann, yirmi beş yıl önce Almanya'da; Upton Sinclair, Dos Passos ve diğerleri Amerika'da. Ama sen ne Mann'ı tanıyorsun ne de Sinclair'ı. Sen yalnızca boks şampiyonu ve Al Kapon'u tanıyorsun. Bir kitaplığa gitmek ya da bir kavgaya yardım etmek gibi bir seçimle karşı karşıya kalsan, hiç şüphesiz sen kavgayı seçeceksindir.

Sen mutluluğu arıyorsun ama omurgan, hatta hayatın pahasına da olsa güvenliği seçiyorsun. Sevinç içinde mutluluk yaratmasını, onu korumasını hiç bir zaman öğrenmediğin gibi, doğru insanın cesaretini de bilmiyorsun. Senin yaptığın şey, radyoda sindirim ilâçları, diş macunu ya da koku gidericiler üzerine yapılan reklamları dinlemek. Ama öte yandan propaganda müziği dinlediğin olmuyor. Senin dikkatini çelmek için yapılan bu ölçüsüz aptallıkları ve dayanılmaz tatsız şeyleri anladığın yok. Bir gece kulübü komiğinin senin üzerine, kendi üzerine ve bu kısıtlanmış yoksul dünya üzerine yaptığı şakalara kulak verip dinlediğin oldu mu hiç? Sindirim ilâcı üzerine yapılan bir reklamı dinlemekle kim ve nasıl bir kimse olduğunu bilecek misin?

Mutluluğu arıyor ama güvenliği seçiyorsun.

Dinle küçük adam! İnsan varlığının yoksulluğu, senin **küçük kötülükler'inin her** birinin ışığı altında aydınlığa kavuşuyor. Yaptığın küçük işlerden herbiri, senin alınyazının iyileştirme umudunu daha da uzaklara itiyor. Bu üzücü bir şey küçük adam, çok üzücü bir şey! Bu üzüntüyü duymamak için, acınacak küçük şakalar yapıyorsun ve buna da «halkın nüktesi» adını veriyorsun.

Seninle alay ediliyor ve sen buna diğerleri ile birlikte kahkahalarla gülüyorsun.

Benzer şakalar senin üzerine de yapılıyor ve sen diğerleriyle birlikte buna kahkaha ile gülüyorsun. Kendi kendinle alay ettiğin için gülmüyorsun. Kendi kendinle alay edenin yine kendin olduğunu bile bilmiyorsun küçük adam. Böyle kendi kendileriyle alay edildiğini bilmeyen milyonlarca küçük adam var. Yüzyıllardan beridir niçin seninle alay ediyorlar küçük adam, niçin açıkça ve eğlenerek sana gülüyorlar? Sinemacıların halkın gülünç yanla-

rını her zaman için ortaya koymak istedikleri hiç dikkatini çekmedi mi senin? Seninle niçin alay edildiğini söyleyeceğim, çünkü gerçekten ben seni ciddiye alıyorum:

Şakacı bir nişancının hedefi bir kıl payı ile tutturamaması gibi, senin düşüncen de belli bir açıklıkla her zaman için gerçeğin ötesine geçiyor. Kendi düşüncenin gerçeği bulmasını istemiyor musun? Bunun kanıtlanmasını istiyorum. Eğer kendi düşüncen yalnızca **gerçeğin doğrultusun**da gitmiş olsaydı, çoktan beridir kendi alınyazının efendisi yine kendin olacaktın. Ama senin düşünüş tarzın şuna benziyor:

«Bu yahudilerin hatasıdır!» O zaman sana şunu sorayım: «Bir yahudi diye kime denir?» «Yahudi kanı taşıyan insanlar,» diye bana karşılık veriyorsun. «Bir yahudi kanı ile diğer bir insanın kanı arasında ne gibi bir ayırım vardır?» Soru seni afallatıyor. Kararsızlık geçirmeye başlıyorsun, bir şeyler homurdanıyorsun, kafan karışıyor: «İnsan ırkı üzerine konuşmak istiyorum.» «Irk nedir o halde?» «Irk mı? Ama bu sorunun karşılığı çok basit: bir Alman ırkı var, bir de yahudi ırkı.» «Peki, yahudi ırkı nasıl tanınır?» «Nasıl söyleyeyim, yahudilerin saçları siyahtır, sivri burunlu ve keskin gözlüdürler. Hem para babasıdırlar, hem de cimri.» «Şimdiye değin Fransız ya da İtalyan gördün mü? Gördünse onları bir yahudiden ayırdedebilir misin?» «İyice ayırdedemem!» «Peki, buna göre bir yahudinin ne olduğunu bana söyle! Seninle aynı kan formülünü taşıyorlar. Dış görünüşlerine göre bir Fransız yada bir İtalyandan ayırdedilmiyorlar. Peki ya

Alman yahudileri?» «Diğer Almanlara benziyorlar.» «Alman diye kime deniyor?» «Almanlar kuzey aryen ırkındandırlar.» «Hintliler de aryen ırkından mıdır?» «Ona ne şüphe!» «Onlar da kuzey ırkından sayılabilirler mi?» «Hayır!» «Onlar da sarışın mıdır?» «Hayır.» «Görüyor musun, ne bir Yahudiyi tanımlayabiliyorsun ne de bir Almanı.» «Öyle ama Yahudiler var!» «Elbette var. Hıristiyanlar ya da Müslümanlar gibi Yahudiler de var.» «Ben yahudi dininden konuşuyorum.» «Roosevelt Hollandalı mıydı?» «Hayır.» «Roosevelt'in Hollandalı olmadığını söylediğin halde, neden onun bir yahudi olan Davud soyundan geldiğini söylüyorsun?» «Yahudilere göre o çok ayrı. «Ne gibi bir ayrılığı var?» «Bunu bilemeyeceğim.»

Böylec e saçmaladığın ortaya çıkıyor küçük insan. Bu saçmalığa dayanarak, bir «Yahudi»nin ne olduğunu bilmezken, milyonlarca yahudiyi öldürmek için ordular kuruyorsun. İşte bunun için seninle alay ediliyor, ciddi bir iş yapmak gerektiği zaman bunun için senden kaçınılıyor, işte bunun için sen içinde bulunduğun bataklıktan kurtulamıyorsun. Bir «Yahudi»den sözedildiğ,i zaman sen kendini «üstün» bir varlık gibi hissediyorsun. Aslında sen kendini zavallı hissettiğin için bu saçmalıktan yardım bekliyorsun. Sen kendi kendine «Yahudi» bahanesi adı altında onları öldürdüğün için çok zavallısın küçük adam. İşte seninle ilgili gerçeğin bir parçası bu küçük adam!

Gururlu ya da aşağılayıcı bir tonla «Yahudi» sözünü söylediğin zaman, kendini daha az sefil hissediyorsun. Bunu yeni anlamış bulunuyorum. «Ya-

hudi» diye nitelendirdiğin kimselerden ya çok az esinleniyorsun ya da onlara çok saygı duyuyorsun. Kimin «Yahudi» olduğuna egemence bir tavırla karar veriyorsun. Ama ister Aryen ol, ister Yahudi, bu senin için tanınacak bir ayrıcalık değildir. Dünyada kendimi tanımlama ve kim olduğumu söyleme hakkına sahip olan tek kimse benim. Ben, hem bedensel olarak, hem de kültürel olarak melezim; **bütün** sınıfların, ırkların ve ulusların düşünsel ve bedensel ürünü olan bir varlık olduğum için bundan gurur duyuyorum; senin gibi bir «saf ırk»a ait değilim, milliyetçi değilim, bütün ulusların, ırkların ve sınıfların küçük bir faşisti değilim. Öğrendiğime göre bir yahudi teknisyeni sünnetli olmadığı için onun **F**ilistin'e girmesine karşı çıkmışsın. Yahudi faşistlerin dil, tapınma ve kültür üstünlüğüne bakmaksızın onların hepsini aşağılıyorum. Benim için Hıristiyanların tanrısı ne ise Yahudilerin tanrısı da o ama senin neden tarıya inandığını anlıyorum. Bana göre yahudi ırkı seçkin bir ırk değildir. Seni hiç aşağılamadığım gibi sana karşı bir düşmanlığım da yok ama seninle hiç bir ortak yanımın olmadığını da söyleyeyim. Söyle küçük yahudi, neden Sam (*) a geri dönüyorsun da protoplazmaya geri dönmüyorsun? Benim için hayat plazmanın çelişkisi içinde başlar yoksa bir hahamın bürosunda değil.

Denizanasının yeryüzünde bir iki ayaklıya dönüşmesi için aradan milyonlarca yılın geçmesi ge-

---

(*) Tevrat'a göre Neo'nun altıyüz yıl yaşamış olan oğlu.

rekti. Senin biyolojik yapının bugünkü durumu altı bin yıldan beridir bu biçimi kazanmış durumda. Kendi öz doğanı, başka bir değişle sendeki denizanasını ortaya çıkarmak için yüz ya da beş yüz yıl, belki de beş bin yıl beklemek gerekecek.

Senin içindeki denizanasını keşfettim ve onu açık bir dille betimledim. Sana bundan ilk kez söz edildiği zaman, sen bana yeni dahi sıfatını verdin. Hiç kuşku yok anımsayacaksın, sen İskandinavya'da yeni bir Lenin ararken bu olmuştu. Ama benim yapılacak çok ivedi işlerim vardı ve ben bu rolü geri çevirdim. Sen bana yeni Darwin, yeni Marks, yeni Pasteur ve yeni Freud'ler açıkladın. Ben o zaman sana söylemiştim, eğer yalnızca «Selâm sana Mesih!» diye bağırmasını kesersen, sen de benim kadar konuşma ve yazma yeteneği kazanırsın. Çünkü utku çığlıkları senin zihnini köreltiyor ve yaratıcı yeteneklerini çökertiyor.

«Evlenmemiş ana»ya ahlâksız gözü ile baktığında ona zulmetmiş olmuyor musun küçük adam? Evlilik ilişkisinden doğan çocuklara «meşru» adını verip, diğerlerine de «gayrımeşru» derken burada sert bir ayrım yapmış olmuyor musun? Ah, zavallı sen! Kendi bilgisizliğin içinde, kendi kendinle bile tutarlı değilsin!

«Çocuk - İsa»ya derin saygı besliyorsun. Oysa ki Çocuk - İsa, evlenme belgesi olmayan bir ananın çocuğuydu. Sen hiç farkında olmadan Çocuk - İsa'da cinsel özgürlüğe olan kendi özlemine hayranlık duymuş oluyorsun, zaten bu işi senin karın istediği gibi çeviriyor küçük adam! Sen «Tanrının çocuğu» olan gayrımeşru bir çocuktan gelmesin ve gayrı-

meşru çocukları tanımıyorsun. Sonra Havari Paul'un izinde giderek gerçek aşktan doğan çocuklara eziyet ediyorsun ve öfke sonucu doğan çocukları kendi dininin yasaları ile koruyorsun. Sen zavallı küçük bir adamsın.

Senin arabaların ve trenlerin, büyük Galile tarafından icad edilen köprüleri aşıyorlar. Biliyor musun küçük adam, büyük Galile'nin üç tane çocuğu vardı ve evlilik belgesi yoktu? Bunlar okulda senin çocuklarına anlatılmaz. Acaba bu nedenden dolayı mı Galile'ye karşı kötü davranmıştın?

Bütün dünya proletaryasının babası büyük Lenin, iktidara geçtikten sonra, «bütün Slav halklarının vatanında» zorla evlenmeyi ortadan kaldırdı, sen bunu biliyor musun küçük adam? Onun da kendi eşiyle evlenme belgesi çıkarmadan yaşadığını biliyor musun? Führer'in aracılığı ile bütün Slavlara evliliği zorunlu kılan yasaları yeniden yürürlüğe koymadın mı küçük adam? Çünkü kendi hayatında Lenin'in yaptığı yüksek işlerin nasıl gerçekleştiğini bilmiyordun.

Bütün bunlar üzerine hiç bir şey bilmiyorsun. Gerçek, tarih ve özgürlük için savaşım senin gözlerinde nasıl bir önem taşımaktadır? Ve kişisel bir kanıya sahip olmak için sen kimsin?

Senin sahip olduğun kötü zihniyetinin ve cinsel sorumsuzluğunun evlilik üzerine olan yasalara kelepçe taktığını bilmiyorsun.

Senin küçük, sefil, güçsüz ve kendini beğenmiş, boş ve katı, yaşamdan yoksun duyguların var. Birlikte yaşadığın bir kadın yoktur; eğer rasgele bir kadınla birlikteysen, onu bir tek şey için istiyorsun-

dur: «Erkek» olduğunu göstermek için onu öpmek. Sen sevmenin ne olduğunu bilmezsin. Barsakların iyi çalışmıyordur ve bunun için ilâç alıyorsundur. Pek yıkanmadığın için pis pis kokuyorsun. Kollarının arasında tuttuğun çocuğun varlığını hissetmiyorsun ve ona dolaştırmaya çıkardığın bir köpek yavrusu gibi davranıyorsun.

Bütün yaşamın boyunca kendi güçsüzlüğün yüzünden, güçlükler içinde yüzdün. Bu güçsüzlük bütün düşünceni içine aldığı gibi senin çalışmanı da engelliyor. Karın seni terketti, çünkü ona aşk verme yeteneğinden yoksundun. Her çeşit fobiden, sinirlilikten ve çarpıntıdan acı çekiyorsun. Bütün düşüncelerin cinsel konular üzerine yönelmiş. Bir insan cinsel ekonomi (sex ekonomy)yi temsil etmekte ve onu telkin etmektedir, bilim ise bunun ne olduğunu sana öğretmekte ve yardım etmektedir. Gündüz işlerini yürütürken sende saplantı haline gelmemesi için, bilim ister ki sen gece cinsel hayatını yaşayasın. Ve yine o, eşinin kendi kollarında umutsuz değil mutlu olmasını ister. Çocuklarının solgun değil, canlı; zalim değil, sevgi dolu olmasını ister. Ama öte yandan cinsellikten konuşulunca bağırıyorsun: «Cinsellik bütün hayatı kaplamaz. Hayatta çok daha önemli şeyler vardır!» İşte senin gösterdiğin tepkiler bunlar küçük adam!

Ya da sen bir «marksist»sin, bir «profesyonel devrimci», bu dünyanın olgunlaşmamış proleterlerinden bir «Führer». Bu dünyanın kendi acılarından kurtulmasına karşı çıkıyorsun. Hayal kırıklığına uğramış kitleler senden uzaklaşıyorlar, sen bağırarak onların peşinden koşuyorsun: «Durun, du-

run çalışan kitleler! Sizin kurtarıcınız olduğumu hâlâ görmüyorsunuz. Kahrolsun kapitalizm! Ben ne zaman senin küçük devrimci «kitleler»ine seslensem, onların küçük varlıklarının sefaletini kendilerine gösteriyorum. Bana kulak veriyorlar, coşku ve umutla dinliyorlar.

Peki sen, sen ne yapıyorsun? Dediğine göre: «Cinsellik küçük burjuvanın bir icadıdır. Bunun bir anlamı varsa, o da ekonomik etkendir.» Ve sen, aşk tekniği üzerine Van de Velde'nin kitabını okuyorsun.

Ne zaman büyük bir adam senin ekonomik kurtuluşun için bilimsel bir temel verme çabası gösterse, sen onu açlıktan ölmeye terkediyorsun. Senin çarpık hayat yasalarına karşı gerçeğin yaptığı ilk saldırıda olduğun yerde durdun. Bu ilk başarılı saldırıdan sonra onun yönetimini kabullendin ve onu ikinci bir kez öldürdün. Birincide, büyük adam senin örgütünü dağıttı. İkincide, artık o yaşamıyordu ve hiç bir şey yapamıyordu. Senin emeğinin içinde değerler yaratan hayatın gücünü onun bulduğunu, sen anlamazdın bile. Onun toplumbiliminin, senin toplumunu devlete karşı korumaya yönelik olduğunu da anlamadın. Sen hiç bir şey anlamadın!

Senin «ekonomik etkenler» seni hiç bir yere götürmez. Hayatın tadını çıkarmak istiyorsan ekonomik koşullarını iyileştirmen gerektiğini, açlık çeken bir kimsenin kültür düzeyini yükseltemeyeceğini, hiç bir ayrıcalığı olmaksızın bütün varlık koşullarının buna bağlı olduğunu, kendini ve toplumunu özgürlüğe kavuşturman için bütün zorbalar-

Proleter general!

dan kurtulman gerektiğini sana kanıtlama görevini yüklenen büyük bir bilge kişi öldürüldü. Bu gerçekten büyük adam, seni aydınlatmak için gösterdiği çabada bir tek yanlışlık yaptı: kurtuluşun için, özgürlüğünü elde ettikten sonra onu korumak için gerekli güce sahip olduğuna inandı. Bir başka yanlışlık daha yaptı: seni bir proleter diktatör yapmak istedi.

Peki küçük adam, bu büyük adamın sana aktardığı bilgi hazinesini ne yaptın? Bir tek sözcüğü aklında tuttun: **diktatör!** İnsanın bugüne değin düşünsel olarak biriktirdiklerinden ve iyi kalpliliğinden yalnızca bir tek sözcüğü aklında tuttun: **diktatör.** Geri kalan ne varsa tutup attın; özgürlük, aydınlık, gerçek, ekonomik tutsaklık sorununun çözümü, düşünsel gelişmeye izin veren yöntem, bütün bunları tutup attın. Yanlış seçilmiş bir sözcük -yine de yerinde bir ülkü- kafanda yerleşmiş, **diktatör!**

Büyük adam küçük bir yanlışlık yaptıktan sonra sen onun üzerine yalandan, baskıdan, işkenceden, tutukevinden, cellattan, gizli polisten, ihbarcılıktan, üniformadan, madalyadan ve feldmareşalden oluşan bir düzen kurdun ve geriye kalan ne varsa fırlatıp attın. Peki küçük adam, şimdi kendi doğanı daha iyi anlıyor musun? Henüz değil. Öyleyse durma!

Yaşama ve sevme sevincinin «ekonomik koşulları» bir «makinacılık»la; insan varlığının özgürlüğe kavuşması devletin büyüklüğü ile; esirgemezlik isteği partinin aptalca «sıkıdüzeni» ile; kitlelerin yükselişi askerî gösterişle; sevinin serbestliğe ka-

Kendi mutluluğunu kendin kemiriyorsun.

vuşturulması, Almanya'nın işgalinde bulduğun her kadının ırzına geçilmesi ile; yoksulluğun ortadan kaldırılması yoksulların yok edilmesi ile; eğitim «vatansever uzman» yetiştirmekle; doğumun denetim altına alınması «dünyaya on çocuk getiren analar»a verilen madalyalarla karıştırılıyor. On çocuğun anası olma ülküsü seni rahatsız etmiyor mu?

Şu küçük mutsuz **diktatör** sözcüğü, başka ülkelerde de şanslı çıktı. Oralarda diktatörlere parlak şeritli üniformalar giydirdin ve seninkiler arasında ortaya çıkardığın güçsüz, gizemci, sadist küçük «memur» seni senin türünden 60 milyon insanın ölümüne yol açan Üçüncü Reich'in kucağına götürdü. Bununla birlikte bu yine de senin «heil, heil, heil!» diye bağırmanı engellemiyor.

İşte sen böylesin küçük adam. Ama bunu kimse sana söyleme cesaretini bulamıyor. Çünkü herhes senden korkuyor ve senin **küçük** kalmanı istiyor, küçük adam.

Kendi mutluluğunu kendin kemiriyorsun! Sen hiç bir zaman tüm özgürlük içinde bir mutluluk tanımadın. İşte bu nedenle kendi mutluluğunu dikkatle korumadan ona aç kurtlar gibi saldırıyorsun. Bir bahçeci çiçeğe nasıl bakıyorsa, bir köylü harmanı nasıl koruyorsa senin de öyle mutluluğu korumayı öğrenmen senden engelleniyor. Büyük araştırmacılar, büyük şairler, büyük bilgeler senden kaçtılar; çünkü onlar kendi mutluluklarını korumaya çalıştılar. Senin yanında küçük adam, insanın kendi mutluluğunu yok etmesi kolay ama onu koruması zordur.

Sana ne demek istediğimi biliyor musun, kü-

çük adam? Şimdi bunu sana söyleyeceğim: araştırmacı kendi bilimi, araçları, toplumsal ülküsü üzerine on yıl, yirmi yıl, otuz yıl boyunca gevşeklik göstermeden sıkı bir biçimde çalışıyor. Yenilik getiren yükün ağırlığını yalnız başına sırtında taşıyor. O senin aptallıkların, küçük ülkülerin ve basit ülkülerin yüzünden acı çekiyor. Yaptığı başarıların sonunda yer alması için o bunları çözümlemeli ve sana anlatmalıdır. Bu alanda senin ona hiç bir yardımın dokunmuyor. Aksine ona: «Senin zor çalışmalarını görüyorum» da demiyorsun. «Biliyorum ki senin çalışmanın konusu benim makinayı, benim çocuğu, benim karımı, benim dostumu, benim evimi ve benim tarlalarımı daha iyi duruma getirmek için. Yıllar boyunca şu ya da bu yetersizlikten, onları iyileştirme yeteneğinden yoksun olmaktan acı çektim. Bana yaptığın yardımlar için sana yardım edebilir miyim?» Hayır küçük adam, sen hiç bir zaman senin kurtarıcının yardımına koşmuyorsun. Senin yaptığın şey kâğıt oynamak, profesyonel boks maçlarında bağırmak ya da bir büroda, bir maden kuyusunun dibinde can sıkıcı çalışmanı yerine getirmek. Ama hiç bir zaman senin koruyucunun yardımına koştuğun yok. Biliyor musun neden? Çünkü araştırmacı sana fikirden başka hiç bir şey sunmaz. Çıkar sağlamaz, ücretini yükseltmez, yıl sonunda prim vermez, ücret sözleşmesi yapmaz, rahatlık sunmaz. Sana kaygıdan başka bir şey vermez, oysa ki senin yeterince kaygın olduğu için, kaygısızlıktan kaygı çekmiyorsun!

Araştırmacıya yardım etmeyi reddederken onun uzağında durursan yine de o bundan yakın-

mayacaktır. Sonuç olarak söylendikte o senin «için» düşünmüyor, senin için kaygılanmıyor, senin için keşiflerde bulunmuyor. Eğer o bütün bunları yapıyorsa, dirimsel işlevler onu buna ittiği içindir. O senin bakım işlerini politikacılara, sızlanmalarını da din adamlarına bırakıyor. Onun tek endişesi, seni **kendi işlerini kendin yapabilecek** güce kavuşturmaktır.

Bununla birlikte sen edilgen bir tavır takınmıyorsun, onun canını yakıyorsun, canını sıkıyorsun. Araştırmacı, uzun yıllar süren zor çalışmalarından sonra buluşunu bitirince, bundan karına mutluluk veremiyor ve araştırmacıya «pis domuz» gözüyle bakıyorsun. Böyle davranırken, sendeki sevgi yokluğu yüzünden kendi bilinç altına bir «domuz» ittiğini anlamıyorsun bile. Eğer bilim adamı çok sayıda insanın neden kanserden öldüğünü aydınlığa çıkarıyorsa, sen de sabit bir ücretle bir kanserle savaş enstitüsünde profesör olarak çalışıyorsan, işte o zaman küçük adam, sen araştırmacının yaptığını şarlatancılıkla suçluyorsun ya da yaptığı buluşlar için çok para aldığını söylüyorsun ya da onun bir Yahudi, bir yabancı olup olmadığını soruyorsun ya da senin çözemediğin kanser sorununu, onun çözme yeteneğinde olup olmadığını anlamak için ona uzun uzadıya sorular soruyorsun. Senin meslek saygınlığın, bankadaki hesabın, radyum endüstrisindeki çıkarların gerçeklerden ve araştırmalardan çok daha önemlidir. İşte bunun için sen küçük ve zavallısın küçük adam.

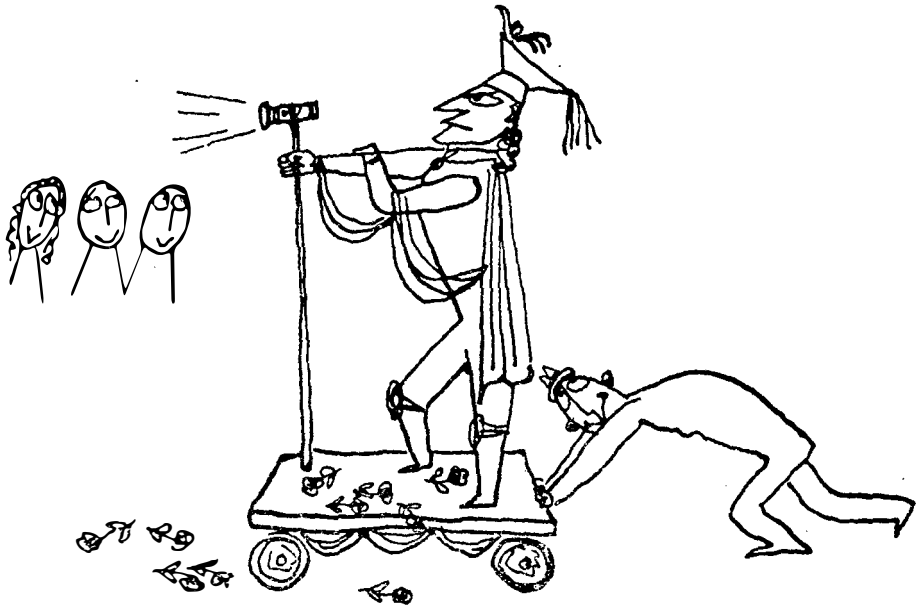
Böylece sen, yalnızca işbirliği yapmayı reddetmekle kalmıyor ayrıca senin çıkarın için ve senin

yerine yapılan bir çalışmayı da salt kötü bir davranışla alt üst ediyorsun. Hiç anladın mı, niçin mutluluk senden uzak kaçıyor diye? **Mutlu olmak için çalışmak ve ona lâyık olmak gerekir.** Sen yalnızca mutluluğunu yutmayı gözünün önüne getiriyorsun, oysa ki o senin tarafından yutulmuş olmak istemiyor ve bu nedenle senden kaçıyor.

Bilim adamı, yaptığı buluşların edimsel değerini yavaş yavaş diğer insanlara inandırmayı başardı: onun belli başlı zihinsel hastalıkları iyileştirdiğine inanıldı, ülseri iyileştirdi, ağır yükleri, büyük kayaları yerinden kaldırmayı başardı, katı maddelerden ışınları geçirdi. Sen kendi duygularına güvenmediğin için, böyle şeylere ancak gazetelerde okuyunca inanıyorsun. Seni küçük gören şeylere saygı duyuyorsun ve sen kendi kendini küçümsüyorsun, işte bu nedenle kendi duyu organlarına güvenmiyorsun. Bununla birlikte gazeteler ne zaman bir buluştan söz etse, sen ona dörtnala koşuyorsun. Dün onu sahtekâr, cinsi sapık, şarlatan ve ahlak için tehlikeli diye nitelendirirken, bugün ona buluşların «dâhi» si diyorsun. Şimdi onu dâhi diye kutsarken dâhinin ne anlama geldiğini bilmiyorsun. «Yahudi» nin ne olduğunu, «gerçek» in ya da «mutluluk» un ne olduğunu da daha fazla bilmediğini biliyorum. Jack London, Martin Eden adlı kitabında sana ne dediyse ben de sana onu söyleyeceğim küçük adam. Bu sözlerin anlamına varmadan onu yüzlerce kez okuduğunu biliyorum: «dâhi», ürünlerini satışa çıkardığın zaman onların üzerine koyduğun markadır. Eğer buluş yapana «dâhi» sıfatı veriliyorsa (daha düne değin ona 'pis domuz' ya da

'deli' deniyordu) onun yaratmış olduğu mutluluğu sen daha kolayca yutabilirsin. Çünkü senin türünden birçok küçük adamın seninle birlikte gelip var sesiyle «dâhi», «dâhi» diye bağırdığı duyuluyor. Kendi elinde tuttuğun ürünleri yemek için her yönden gelip üşüşüyorlar. Eğer doktorsan, o zaman çok sabırlı olman gerekiyor, onlara çok daha iyi yardım edebilir, daha çok para kazanabilirsin. Şimdi «ne iyi diyeceksin, küçük adam bunda kötü bir yan yok ki». Çünkü bu yolda başarılı olurken, pek de fena sayılmayacak derecede ve namuslu bir biçimde kazanıyorsun. Bir buluş'a saygı göstermemek, onun hiç bir yönünü dikkate almadan yalnızca sömürmeyi düşünmek olağan bir şey sayılmaz. Yeni bir buluşu daha ileriye götürmek için senin yaptığın hiç bir şey yok. Ona mekanik, açgözlü ve aptal bir tavırla yaklaşıyorsun. Bu buluşun ne sınırlarını ne de olasılıklarını sezmiyorsun. Çünkü senin fikirlerin bu olasılıkları kavramaya elvermiyor; onun sınırlarına gelince, bunları ayırdetmiyor ve olduğundan çok önemsiyorsun. Siz eğer bir doktor ya da bir bakteriyolog iseniz, tifo ve koleranın mikrobik birer hastalık olduklarını bilirsiniz, yok eğer kanseri yapan hastalığın mikroorganizmalar olduğunu araştırmaya kalkışırsanız, hiç kuşku yok, yıllarınızı boş yere harcamış olursunuz.

Birgün büyük bir adam sana makinaların bazı yasalara uyduğunu söyledi ve o zaman sen de hayatın bir makina olduğunu gözlerinin önüne getirerek adam öldüren makinalar yaptın. Senin yaptığın bu yanlışlık üçon yıl değil, üçyüz yıl sürdü. Yanlış kavramlar binlerce bilim adamı arasında kaçı-

Sokaktaki insanın yüzü kızarmadan bakacağı, ondan gurur duyacağı ve suya sabuna dokunmayan dâhilerin düşünü kuruyorum.

nılmaz bir biçimde kök saldı; daha kötüsü hayatın kendisi hastalanmıştı ve bu andan itibaren sen, dirimsel işlevin izleri üzerine atılmış olan bu insanlara -kendi rütben, üniversitedeki kürsü profesörlüğün, dinin bankadaki hesabın ya da niteliğini koruyan diğer şeylerden dolayı- zülmettin, kara çaldın, dava ettin ya da şu ya bu biçimde onları ezdin.

«Dâhiler» le yakınlık kurduğun, onlara karşı saygı duyduğun bir gerçektir. Ama senin dâhiler, bütün engelleri yıkan atılgan ve uzlaşmaz dâhilerden değil, ölçüsüz düşünceleri olmayan, dengeli, resmi -kısacası yoluna yöntemine göre iş yapan, temiz yürekli, uzlaştırıcı- iyi dâhiler olmalı. Kendi kentinin caddelerinde yüzün kızarmadan, övünerek gezinebilmen için kolu kanadı budanmış, kısıtlanmış ve evcilleştirilmiş dâhiler düşlüyorsun sen.

Dinle bak sen nasılsın, küçük adam! Sen toplamak, yutmak, tüketmek gücüne sahipsin ama yaratma yeteneğine sahip değilsin. İşte bu nedenle sen ne isen osun, yine bu nedenle hayatını bir büro içindeki bir hesap makinasının önünde ya da bir desen tahtası önünde geçiriyorsun, sıkıntıdan ölüyor ya da evliliğin deli gömleği içinde gülünç duruma giriyorsun ya da istemediğin çocuklarının eğitimi ile ilgileniyorsun. Gelişme ve yeni bir düşünceyi kavrama yeteneğinden yoksunsun, çünkü sen hiç bir şey vermedin ama başkaları sana gümüş bir tepsi içinde ne sundularsa onu aldın.

Bunun niçin böyle olduğunu, niçin başka türlü olamadığını bilmiyor musun? Bunun nedenini ben kendim sana söyleyeceğim. Bana kafanın içindeki boşluğu, karma karışıklığı ve güçsüzlüğünü anlat-

tığın zaman, seni bana doğru gelen zalim bir hayvan gibi gördüm. Sen yalnızca toplamasını ve almasını biliyorsun ama vermesini bilmiyorsun, çünkü senin bedeninin temel özelliği ölçülülük, ret ve sıkıntıdır. Kendindeki AŞK'ın ya da YETENEK'in kökensel hareketini anladığın zaman paniğe kapıldın. İşte bu nedenle vermekten korkuyorsun. Senin tekeline almak istediklerinin bir tek anlamı var, tıka basa yemek ve para sahibi olmak, mutlu ve bilgili olmak, çünkü kendini boş, mutsuz, aç, sahih bilgisi ve gerçek öğrenme isteği olmayan birisi olarak hissediyorsun. İşte bu nedenle gerçek önünde kaçıyorsun küçük adam. Çünkü onun sende bir aşk tepkisini harekete geçirmesinden korkuyorsun. Sana tanıtlamakta olduğum neler varsa, bunları gerçek de sana kaçınılmaz bir biçimde göstermiş olmalı. Senin kaçmak istediğin de bu küçük adam. Sen yalnızca bir tüketici ve bir vatansever olmak istiyorsun.

«Beni dinleyiniz! İşte bakın o, devletin direğine ve onun temel hücresi olan aileye saldırıyor! Buna son vermek için birşeyler yapmak gerekiyor!»

Bazı kimseler senin fiziksel tıkızlığını gösterdiği zaman işte sen böyle bağırıyorsun. Sen ne dinlemek istiyorsun ne de öğrenmek. Var sesinle «hurra!» diye bağırmak istiyorsun ama mutlu olma yeteneğinden yoksun olduğunu sana serin kanlılıkla açıklamama neden izin vermiyorsun? Gözlerinin içinde titreşen korkuyu görüyorum. Bu soru senin zihnini kurcalamışa benziyor. «Dinsel hoşgörü» nün partizanı olduğunu söylüyorsun. Kendi dinsel gereksinmelerini yerine getirmen için özgürlük isti-

yorsun. Peki güzel ama bununla yetinmeyip daha da ileriye gidiyor ve yalnız senin dininin yürürlükte olmasını istiyorsun. Kendi dinin için hoşgörü sahibisin ama diğerleri için hoşgörü sahibi değilsin. Eğer herhangi bir kimse kişisel bir tanrıya değil de doğaya hayransa ve onu anlamaya çalışıyorsa, o zaman sen deliye dönüyorsun. Eğer evli çiftler artık bir arada yaşamak istemiyorlarsa, ayrılmak için bunların duruşmaya çıkmalarını ve birbirlerini ahlâhsızlık ve sertlikle suçlamalarını istiyorsun. Eşler karşılıklı olarak birbirlerini istemedikleri zaman bunların ayrılmalarını kabullenmek istemiyorsun. Çünkü kendi yaptığın yüzsüzlük seni de korkutuyor. Senin ele geçiremeyeceğin bir yer olan aynanın içinde gerçeğin sana sunulmasını istiyorsun. Senin şovenliğin, senin bedensel katılığının, bedensel tıkızlığının bir sonucudur küçük adam. Ben senin dostun olduğum için, bunları söyledim yoksa alay etmek için değil. Senin dostların gerçeği söyledikleri zaman, sen onları öldürsen bile, ben senin yine dostunum. Birazcık vatandaşlarına bak! Adım adım yol alıyorlar ve ilerlemiyorlar. Düşmandan nefret etmiyorlar ama her on ya da oniki yılda onların yerine geçen «kalıtımsal düşmanlar» a sahipler. Bu düşmanlar «kalıtımsal dostlar» oluyorlar ve belli bir zaman sonra yeniden «kalıtımsal düşmanlar» a dönüşüyorlar. Bunlar şarkı değil, savaş ilahileri söylüyorlar. Onlar kadınlarını kucaklamadan gecede kaç kez «iş» yaparlar. Benim gerçeğime karşı sen hiç bir şey yapamazsın, küçük adam. Senin yapabileceğin bir tek şey vardır: İsa'yı, Rathenau'yü, Karl Liebknecht, Lincol ve diğerlerini nasıl öldür-

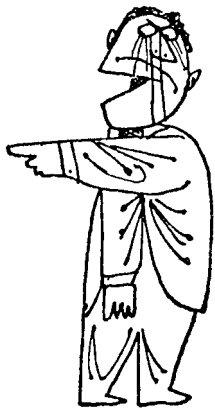
dünse, beni de öyle öldürebilirsin. Bayağı deyişiyle sen beni «alaşağı» edebilirsin ama eni sonu «alaşağı» olacak yine sensin. Ve bu seni yine de bir «vatandaş» olmaktan alıkoymamaktadır.

Mutluluğu bir gece hırsızı gibi çalıyorsun.

Aşk, senin için bir esin kaynağı olduğu gibi kendi çalışmanı da seviyorsun ve ondan hayatı kazanıyorsun; senin bu çalışman benim ve başkalarının bilgilerimiz üzerine kurulmuştur. Aşkın, çalışmanın ve bilginin vatanı yoktur, onlar gümrük tarifesi ve üniforma bilmezler. Bunlar uluslararasıdır, evrenseldir ve herkes onları anlar. Sen sevmekten, sorumluluk yüklenmekten ve özellikle bilmekten çok korktuğun için küçük bir vatandaş kalmayı yeğ tutuyorsun. İşte bu nedenle başkalarının sevgisini, emeğini ve bilgisini sömürüyorsun, çünkü sen **kişisel yaratma gücü**nden yoksunsun. Bir gece hırsızı gibi mutluluğu çalıyorsun; başkalarının mutluluğunu kıskanmadan çevrene bakamazsın.

«Yakalayın hırsızı! O bir yabancı, bir göçmendir. Ben ise Almanım, bir Amerikalı, bir Danimarkalı, bir İsveç.»

Bağırıyorsun, çünkü korkuyorsun.

İşte burada dur, küçük adam! Sen nerede olsan orada göçmensin ve sonsuza değin hep böyle kalacaksın. Sen bu dünyaya bir raslantı sonucu geldin ve birgün ne olduğunu bilmeden burayı bırakıp gideceksin. Bağırıyorsun, çünkü korkuyorsun. Kendi bedeninin katılaştığını ve duygusuzlaştığını hissediyorsun. İşte bunun için korkuyor ve polis çağırıyorsun. Ama senin polisin benim gerçeğimi değiştirmez. Hatta senin polislerin bana geliyorlar kendi karılarından ve hasta çocuklarından dert yanıyorlar. Polis sırtına formayı, kendi içindeki insanı saklamak için giyer ama benden gizlenemez; ben onu çıplakken bile gördüm.

«Polise göründü mü? Kâğıtları hazır mı? Vergisini ödemiş mi? Bir soruşturma yapın. Devleti ve ulusun onurunu korumak gerekir!»

Evet küçük adam, ben durumumu polise bildirdim, kâğıtlarım hazır, vergimi her zaman için ödedim! Seni üzen, devlet ya da ulusun onuru kaygısı değildir. Muayene odamda gördüğüm gibi senin gerçek hastalığının ne olduğunu ortaya çıkaramayacağım diye korkudan titriyorsun. Bu nedenle de beni yıllarca tutuklamak için politik suçlar yüklemeyi deniyorsun. Ben seni tanıyorum küçük adam. Eğer sen, bir raslantı sonucu bakan olmuşsan, yasaları ya da vatandaşları korumak için bu senin son endişendir. Senin aradığın şey, sana ilerleme sağlayacak olan bir «durum» dur. Küçük bir başsavcının gördüğü düş de budur. Bunlar Sokrates'e de benzeri şeyi yaptılar. Bununla birlikte sen tarihten ders almak istemiyorsun ve sen Sokrates'i öldürdüğün için hiç bir zaman içinde bulunduğun bataklıktan kurtulamıyorsun. Evet, sen Sokrates'i öldürdün ama bu yaptığından haberin bile yok. Onu, kamu ahlakını yıkmakla suçladın. O yine durmadan kamu ahlakını yıkıyor. Sen onun bedenini öldürdün ama onun düşünceleri her zaman yaşıyor. «Düzen»i korumak için korkak ve kalleş bir biçimde durmadan öldürüyorsun. Beni kamu önünde ahlaksızlıkla suçladığın zaman gözlerime bakma cesaretini gösteremiyorsun. Çünkü her ikimizin de ahlaksız ve saygısız olduğunu çok iyi bilirsin. Adamın biri, birçok tanıdıkları arasında yalnızca birisinin hiç bir zaman tehlikeli şaka yapmadığını söyledi, işte bu bendim. Sen bir bakan, bir yargıç ya da bir polis

şefi de olsan küçük adam, ben seni yaptığın açık saçık şakalardan tanıyorum ve o şakaları nereden öğrendiğini biliyorum. Sesini kesip konuşmasan daha iyi olacak ya. Bir kadınla birlikte A.B.D. sınırını geçtiğim, yolda bir çocukla nazikçe konuştuğum için belki de tahsildara yüz dolar borçlu olduğumu kanıtlamayı başarabileceksin. Senin ağzında bu suçlamaların her biri ayrı vurgulu bir sesle çıkıyor, belirsiz ve alçakça bir özellik kazanıyor. Ve senin bu bütün bildiklerine göre beni de senin gibi birisi olarak gözlerinin önüne getiriyorsun, oysaki küçük adam, ben sana benzemiyorum ve hiç bir zaman da böyle bir benzerliğim olmadı! Sen buna ister inan ister inanma, pek önemli değil; sen tabancaya sahipsin, ben ise bilime, herkes kendi rolünü oynuyor!

Gerçekte sen kendi öz hayatını yıkıyorsun, küçük adam:

1924 yılında, insan karekterinin bilimsel olarak incelenmesini önerdim. Sen buna coşkulu bir tepki gösterdin.

1928 yılında elle tutulur ilk başarıları kayda geçtim. Sen buna hayran kaldın ve bana «fahri rektör» ünvanını verdin.

1933 yılında, araştırmalarımın sonuçlarını senin yayın evinde bastım. Bu sırada Hitler iktidarı ele geçiriyordu. Senin içe kapalı karakterin yüzünden Hitlerin iktidarı ele geçirdiğini kanıtlamıştım. İşte o zaman, nasıl bir Hitler ürettiğini gösteren kitabımı kendi yayın evinde basmayı reddettin.

Kitap yine de yayınlandı ve sen her zaman olduğu gibi onu coşku ile karşıladın. Senin «başkan»

ın onu beğenmediğini bildirince, sen de benim yapıtımın çevresinde sessiz kalmayı denedin. Yine aynı adam analara çocuklarının cinsel isteklerini bastırmaları için buyruklar verdi.

Daha önce coşkuyle karşılamış olduğun bir kitabın çevresinde oniki yıl boyunca sessizliğe büründün.

1946 yılında kitap yeniden yayınlandı. Bu kez sen onu bir «klasik» yapıt gibi karşıladın ve bugün yine ona karşı bir hayranlık besliyorsun.

Böylece, bireylerin zihinsel hastalıklarının onların **önyargı**'larından daha az önem taşıdığını öğretmeğe başladığımdan bu yana çetin bir yirmi iki yıl geçti. İnsanlar gergin bir bedene sahiboldukları, ona aşk ya da sevinç verme yeteneğinden yoksun oldukları için çeşitli delilikler yaptıklarını, rasgele şeylerden sızlandıklarını yirmi iki yıl boyunca durmadan yineleyip durdum. Çünkü diğer hayvanlardan ayrı olarak insan kendini tümüyle sevgisine bağlayabilir ve onun üzerine titreyebilir.

Tezlerimi yayınladıktan yirmi iki yıl sonra, bir kimsenin sağlığı ile uğraşmanın, onun zihinsel karışıklığı ile uğraşmaktan daha az önem taşıdığını dostlarına anlattın. Ve bir kez daha, binlerce yıldan beridir nasıl davranıyorsan yine öyle tepki gösterdin: yine beklemek gerektiğin belirtiyorsun ama oraya nasıl varılacağını söylemiyorsun. Kitlelerin cinsel hayatını nasıl yaşayacağını belirtmiyorsun. Senin ileriye sürdüğün şey «zihinlerin duruluk kazanması». Bunu herkes ileriye sürebilir, savunma gereği olmadan ona saygı duyar. Ama sen cinsel yoksunluğu bir umar bulmadan insanların kafaca

İstek.

sağlıklı olmasına varmak istiyorsun. Bu konuyu konuşmaktan kaçındığın gibi, onu konuşma hakkına da sahip değilsin. Böylece sen de doktor gibi bataklıktan çıkmıyorsun.

Bir teknisyen, motor ve pervane olmadan uçulamayacağını söylerse, sen ona karşı ne diyebilirsin. Sen benim pastamdaki üzümleri almak isteyen ve buna karşılık güllerimin dikenlerine katlanmayan bir korkaksın. Bu zaman içinde senin yaptığın şey benimle alay etmek ve beni «orgazma varmanın en iyi yolunu araştıran» kimse diye nitelemek. İşte senin bütün yaptığın bu, küçük psikiyatr! Güçsüz kocaları tarafından ırzlarına geçilen genç çiftlerin çığlıklarını hiç işitmedin mi şimdiğe değin. Sevgiye doymayan gençlerin sıkıntıdan patladıklarını bilmiyor musun? Kendi rahatını, hastalığının geçmesine yeğ tutmuyor musun? Kendi rütbeni daha ne kadar doktorluk görevinin önünde tutacaksın? Senin aldığın tedbirlerin milyonlarca insan varlığının hayatı ile ilgili olduğunu daha ne zamana değin bilmeyeceksin?

Sen kendi güvenceni gerçeğe yeğ tutuyorsun. Benim bulduğum orgon'dan konuşulduğunu işittiğin zaman «bunun ne anlama geldiğini ve hastalara sağlıklarının nasıl yeniden kazandırıldığını» sormuyorsun. Hayır senin sorduğun şu: «Onun Maine Devletinde doktorluk yapma yetkisi var mıdır?» Koyduğun engellerle beni biraz sıkabilirsin ama bunların benim yapıtımı durdurmaya güçlerinin yetmeyeceğini bilmiyorsun. Senin hastalıklı heyecanını ve dirimsel enerjini ortaya çıkarmakla bütün dünyada ün yaptığımı bilmiyorsun. Beni denet-

lemeye kalkışmak isterken bunları benden daha iyi bilmek gerektiğini anlamalısın her şeyden önce.

Şimdi, özgürlüğün sana verdiği sarhoşluktan konuşalım. Neden özgürlüğünü fethetme yeteneğinden yoksun olduğunu, rasgele de olsa neden onu yeni efendilere sattığını sana hiç bir kimse ve hiç bir zaman sormadı küçük adam.

«Beni dinleyiniz! Bütün ülkelerin proleter dev- devriminden ve demokrasisinden kuşkulanma ce saretini gösteriyor. Kahrolsun devrimciler ve karşı devrimciler!»

Kahrolsun!

Öyle hemen kendini yitirme, bütün demokrat- ların ve dünya proleterinin küçük Führer'i. Senin gelecekteki gerçek özgürlüğünün bu bir tek sorununa karşılık, Parti Kongresi tarafından onaylanmış yüzlerce cevap olduğunu sanıyorum.

«Kahrolsun! Ulusun ve devrimci proletarya öncüsünün onurunu kirletiyor! Kahrolsun! Kurşuna dizin şunu!»

Senin bu bağırmalarınla bir ilerleme olmaz küçük adam. Eğer sen, diğer insanları öldürürsen kendi güvencenin her zaman için sağlanacağına inanmışsın. Eğer bir kez aynaya bakarsan, çok daha iyi etmiş olacaksın.

«Kahrolsun, kahrolsun!»

Biraz dur bakalım. Seni küçüksemek gibi bir ereğim yok küçük adam. Benim bütün yapmak istediğim, kendi özgürlüğünü fethetme ve onu koruma yeteneğinden neden yoksun olduğunu yalnızca açıklamak. Bu seni ilgilendirmeli, öyle sanıyorum.

«Kahrolsun!»

Peki, kısaca söyleyeyim. Özgürlüğe ulaşmayı başardığı zaman, küçük adamın nasıl davrandığını sana göstereceğim. Şimdi senin, çocuklara ve gençlere cinsel özgürlüğün yasaklandığı bir öğretim kurumunda olduğunu varsayalım. Bu «güzel düşünce» seni coşturur ve mücadeleye katılmak istersin. Bunların bizim evde nasıl geçmiş olduğunu söyleyeyim:

Öğrenciler mikroskoplarının üzerine eğilmişlerdi ve yer bion'unu incelemekteydiler. Orgon akümülatörünün içinde sen çıplak olarak duruyordun. Bizim çalışmalarımıza katılmanı sana söyledim. Kendi akümülatörünün içinden çıktın ve en basit aygıt içinde kızlara ve kadınlara göründün. Seni hemen azarladım ama sen bunu anlamadın. Bunu neden anlamadığını ben anlamadım. Daha sonra, uzun bir tartışma sırasında, çocukların ve herke-

sin cinsel sağlığını savunan bir enstitü içinde bunun sana göre bir özgürlük anlayışı olduğunu söyledin. Çok geçmeden kendi patavatsızlığın yüzünden bir öğretim kurumunu ve onun temel düşüncesini aşağıladığını anladın.

Kendi özgürlüğünü durmadan nasıl kötüye kullandığını bir başka örnek sana anlatacaktır.

Sürekli bir cinsel uyarı içinde yaşadığını sen de biliyorsun, ben de biliyorum, hepimiz biliyoruz, karşı cinsten birisine aşırı istekle bakıyorsun; arkadaşlarınla aşk üzerine konuşmanın anlamı, senin için açık saçık şakalar yapmaktır; kirli ve açık saçık şeyler üzerine hayal kurmayı seviyorsun. Bir akşam dostlarınla şöyle konuşurken seni duydum: «Canımız kadın istiyor!»

Sana en iyi bir gelecek güvence altına almak için, yoksunluğunu öğrenebileceğin ve ona umar bulabileceğin örgütler yarattım. Sen ve dostların oraya topluca gelsenize. Niçin gelmiyorsunuz, küçük adam? Ben önce kendi yaşama koşullarını ciddi olarak ve dürüst bir biçimde iyileştirmek istediğini biliyordum. Daha sonra, senin gizli devinen yanlarını bulup ortaya çıkardım. Sen, hiç para harcamaya gerek kalmadığı bir çeşit yeni genelev istiyordun. Ben bunu böyle anlarken, senin yaşamana yardım etmesi gereken bu örgütleri dağıttım. Bu, oraya kadın bulma zorluğuna inandığım için değildi, çünkü sen bu örgütlere utanmazca bir anlayış getirdin. Böylece bu, bu örgütlerin sonu oldu ve sen bir kez daha kendi bataklığının içine gömüldün... Bir şey mi söylemek istiyorsun?

«Proletaryanın ahlakını bozan burjuvazi oldu.

Berlin geceleri.

Bununla birlikte kargaşalığa dur diyen işçi önderleri oldu. Onlar her şeyi demir bir süpürge ile süpürdüler. Her neyse, proletaryanın cinsel sorunu kendi başına çözülecektir.»

Senin ne demek istediğini ben biliyorum, küçük adam. Bütün proleterlerin ülkesinde onlar tıpı tıpına aynı şeyi yaptılar, yani cinsel sorunları yalnız başlarına» çözmeyi bıraktılar. «Silahlı proleterler» bütün gece boyunca kadınlara saldırdıklarında sonuç Berlin'de görülmüştü. Senin bundan haberin vardır. Senin «onurlu devrimci çampiyonlar» ın, senin «dünya proletaryasının erleri» senin onurunu onulmaz bir biçimde yaraladılar. Böyle şeylerin «yalnızca savaş zamanlarında» mı olduğunu söylüyorsun? O zaman sana başka bir tarihsel gerçek anlatacağım:

Proleter ve diktatörlük coşkusuyla şişmiş Führer olma yolunda birisi, kendini cinsel ekonomi tutkusuna da kaptırmıştı; geldi beni gördü ve şöyle dedi: «Siz benzeri olmayan birisiniz! Karl Marks, kitlelerin **ekonomik** bakımdan nasıl özgürlüğe kavuşacaklarını gösterdi. Siz ise insanlara **cinsel** yönden nasıl bağımsız olacaklarını öğrettiniz. Onlara «gidin ve sevinç içinde sevişin» dedin. Senin ağzında bu sanat rezilleşiyor, benim içten sevgim edepsizleşiyor. Benim ne demek istediğimi bile bilmiyorsun küçük adam.

İşte bu yüzden kendi bataklığının içinde gömülüp kalıyorsun küçük adam.

Ve sen küçük kadın, hiç bir çocuğun olmadığı, eğitimcinin bir yardımcıya gereksinmesi olduğu için, hiç bir niteliğe sahibolmadan, tümüyle bir ras-

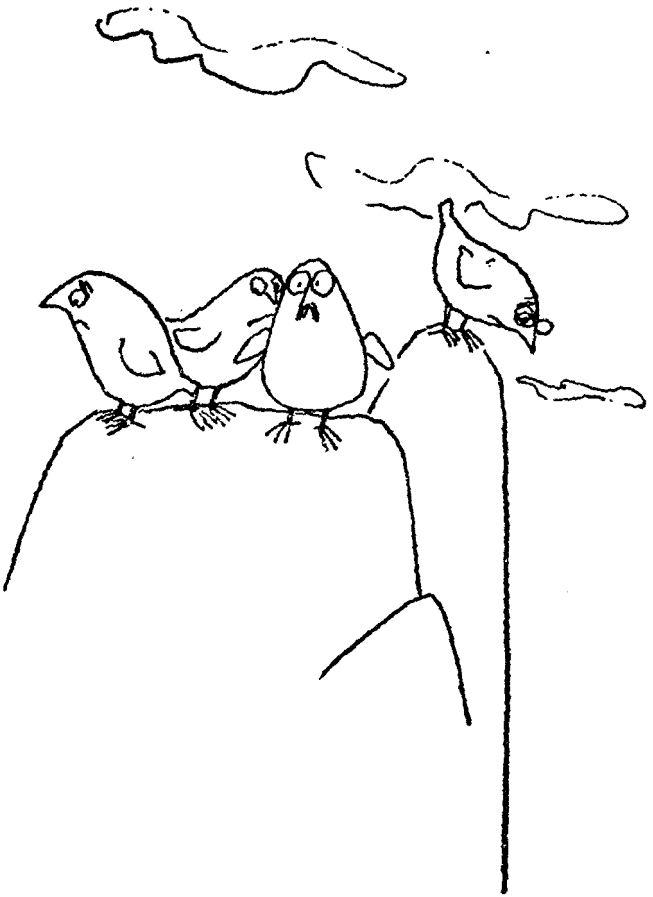
Boş teneke gibi tın tın ediyorsun ve çocukları eğitmesini bilmiyorsun. Kendi çirkinliğini, ikiyüzlülüğünü ve delice öfkeni sahte gülümsemenin altına gizliyorsun.

lantı sonucu eğitimci olup çıktın ve çok kötülükler yaptın. Senin görevinin içeriği çocukları eğitmek ve onlara biçim vermektir. Eğitimci olarak görevi ciddiye almanın anlamı, çocuğun cinselliğinin yanlışsız olarak oluşmasını sağlamaktır. Oysaki çocuğun cinsel oluşumuna yön vermek için, önce insanın kendisi aşkı tanımalıdır. Peki ama ya sen şişman, çarpık ve çirkinsen! İşte salt bu nedenden dolayı, güzel ve canlı bir insan bedeninden nefret ediyorsun. Şişman olduğun ve çekici olmadığın, hiç bir aşk deneyinden geçmediğin için (iyi yetişmiş hiç bir kimse bunu sana vermemiştir), çocukların sevgi gereksinmelerini anlamadığın için elbette seni ayıplamıyorum. Eğer bir raslantı sonucu «modern okul» da çalışıyorsan, kendi çirkinliğini ve aşka karşı olan uyumsuzluğunu iffetle örtmeğe çalıştığın, içindeki acıdan ve öfkeden dolayı çocuklardaki sevgiyi boğduğun ve bastırmaya çalıştığın için seni ayıplıyorum. Senin bu yaptığın suçtur, çirkin kadın! İyi yetişmiş çocukları, iy yetişmiş ana babalarına karşı yabancılaştırdığın için, çocuklardaki aşkı bir hastalık gibi gördüğün için sen zararlı bir yaratıksın. Zararlısın, çünkü bir ayyaşa benziyorsun, bir ayyaş gibi dolaşıyorsun, bir ayyaş gibi düşünüyor ve bir ayyaş gibi eğitim yapıyorsun. Alçak gönüllü davranıp bir köşeye çekileceğin yerde, bu çirkince hayatını, ikiyüzlülüğünü, sahte bir gülümseme altına gizlediğin sert öfkeni kabul ettirmeye çalışıyorsun.

Ve sen küçük adam, sen ne isen yine o'sun, ölmediğin için yaşıyorsun, nasılsan öyle düşünüyorsun, kendin gibi bir dünyada yaşıyorsun, iyi ruhlu çocuklara kendi içindeki acıyı aktarsın ve onları ze-

hirlesin diye böyle bir kadının çocukları yetiştirmesini istiyorsun.

İşte sana bir başka örnek küçük adam: sert kavgalar içinde savunmuş olduğum ve yorulma bilmeyen emeğimin ürününü öğrenmen için bana geldin. Eğer ben olmasam, sen bugün küçük bir kasabada ya da bir köyde pratisyen bir doktor olacaktın. Benim bilgim ve iyileştirme tekniğim sayesinde sen büyük bir adam oldun. Özgürlüğün hergün nasıl boğulduğunu, düşünceye durmadan boyun eğdirildiğini ben sana gösterdim. Sonra, bazı yabancı ülkelerde benim kuramlarımı açıklaman için sana önemli bir görev emanet edildi. Sözün her anlamıyle özgürsün. Senin dürüstlüğüne güveniyorum. Ama benden çok şey öğrenme yeteneğinde olmadığın için, vicdanın karşısında kendini bana karşı borçlu biliyorsun. Kendinden ve geleceğinden, özellikle kişisel gelişmenden umutsuzluğa düşmemen için senin benim bilimime ve bana gereksinmen var. Bütün bunları sana cömertçe veriyorum, küçük adam. Ve geriye dönmek de hiç istemiyorum. Sonra birgün, sana karşı «şiddet» kullandığımı bildiriyorsun. Bunun bir özgürlük kanıtı olduğunu hayal ederken, saygısız bir dil kullanıyorsun. Ama özgürlükle saygısızlığın birbirine karıştırılması her zaman için tutsak bir anlayışın belirtisi olmuştur. Seni «özgürlük» konusunda yetkili kılarken, kendi çalışmalarınla ilgili tutanakları bana göndermeyi reddediyorsun. Sonuç olarak kendini özgür hissediyorsun... sorumluluğu zorunlu olarak paylaşmaktan ve yüklenmekten özgür. İşte bunun için sen ne isen o'sun küçük adam, işte bunun için dünya da

Kartal civcivleri

ne ise o, bir şey değişmiyor.

Tavuk yumurtaları üzerine kuluçkaya yatan bir kartal ne hisseder biliyor musun, küçük adam? Her şeyden önce, kendisinin büyüteceği ve yetiştireceği küçük kartalların yumurtadan çıkacağını bekler. Ama çok geçmeden küçük kartallar, kendilerinin küçük civciv olduklarını gösterirler. Umudu kırılan kartal, yine de onları kartal yapmak ister ama çevresinde yalnızca gıdaklayan civcivler görür. O zaman çok üzülen kartal, bütün bu civcivleri ve tavukları yeme isteğini bastırmaya çalışır. Kartalı bundan alıkoyan, burada dünyaya gelen yavrulardan birisinin yeni düşüncelere sahibolduktan, yeni hayat biçimi kazandıktan sonra kendisi gibi büyüyeceği ve büyük bir kartal olacağı umuduyla belki de küçük bir kartalın bulunacağıdır. İşte bu zayıf umut, yalnız ve üzgün kartalı civcivleri yemekten alıkoyar. Ama civcivler, kendilerini yetiştirenin bir kartal olduğunun farkında bile olmazlar. Bunlar, dumanlı ve karanlık bir vadinin yamacında, sarp kayaların üzerinde olduklarını bile bilmezler. Kartal yuvaya ne taşırsa, onu yemekten hoşnutturlar. Hiç bir korunma tanımayan rüzgâr ve fırtına ortalığı kasıp kavururken, yavrular kartalın sıcak kanadı altına girer, orada ısınırlar. Fırtına şiddetli estiği zaman küçükler korunurlar ama fırtına kartalı yaralayacak taşlar fırlatır onun üzerine. Kartal bu kötülüğü gördüğü zaman, göstereceği ilk tepki yavruları yok etmektir. Böyle düşünür ama sonuçta onlara acır ve bir şey yapmaz. Gıdaklayan ve gagalayan bu tavuk yavruları arsınd bir gün kendisi gibi büyüyüp büyük bir kartal olma yeteneğine

sahibolacak birisinin bulunacağından umut kesmez.

Evet kartal, hiç bir zaman için bundan umudunu kesmemiştir ve küçük civcivleri büyütmeyi sürdürmektedir.

Sen kartal olmayı reddediyorsun küçük adam, işte bu nedenle de akbabalara yem oluyorsun. Sen kartallardan korkuyorsun ve sürüye katılmayı yeğ tutuyorsun; işte bu nedenle de sürünün yemi oluyorsun. Çünkü senin tavuklardan kimileri, akbaba yumurtalarının üzerine kuluçkaya yatmışlardır. Akbabalar, seni en güzel bir dünyaya yöneltmek isteyen kartallara karşı saldırıya geçerek senin Führer'in oluyorlar. Akbabalar sana, leşlerle ve birkaç tane de tane ile yetinip hoşnut olmanı öğretiyorlar. Onlar ayrıca sana «yaşa, büyük Akbaba!» diye bağırmasını da öğretiyorlar.

Sen küçük adam, sen her şeyini kumlar üzerine kurmuşsun: evin, hayatın, kültürün, uygarlığın, bilimin, tekniğin, aşkın, çocuklarının eğitimi. Sen bunu bilmediğin gibi, bilmek de istemiyorsun, yapmak istediğin tek şey, sana gerçeği söyleyen büyük adamı öldürmek. Sonra bunalmış ve zavallı bir biçimde durmadan benzer sorular soruyorsun:

«Her şeyi kıran, dikkafalı ve başbelası bir çocuğum var, kendini bir türlü derslerine veremiyor, kabızlıktan rahatsız, rengi solgun ve çevresine karşı zalimce davranıyor. Ne yapabilirim? Yardım ediniz bana!»

Ya da: «Karım bana karşı soğuk, benimle yatmıyor. Histeri nöbetlerine tutuluyor, bir sürü yabancı ile dolaşıyor ve beni üzüyor? Bu durumda ne

yapmam gerektiğini bana söyleyiniz!»

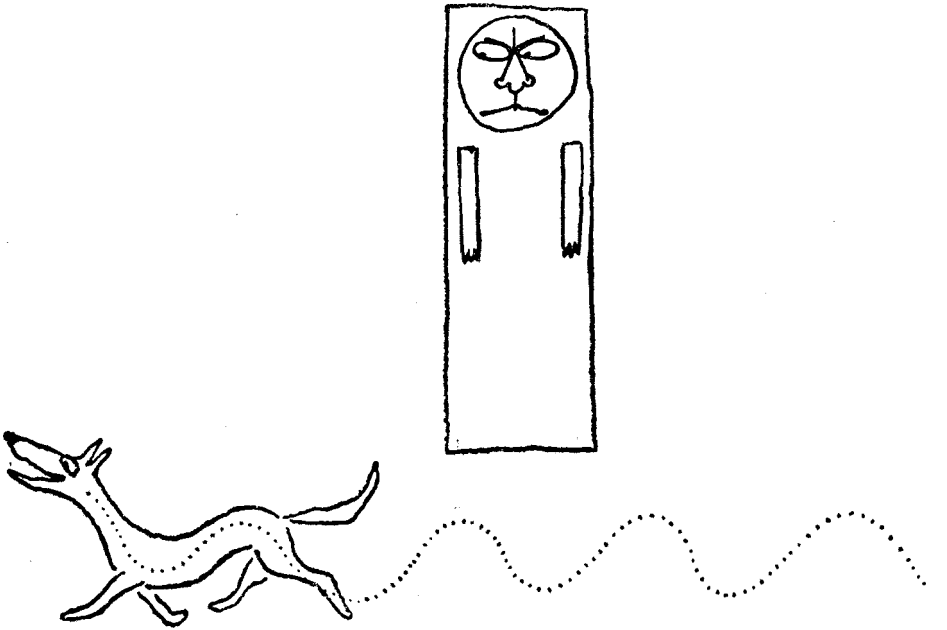
Ya da: «Gurur duyduğum bu uygarlık enflasyon yüzünden batıyor. Milyonlarca insanın yiyeceği yok, açlıktan kırılıyorlar, adam öldürüyorlar, çalışıyorlar, yakıp yıkıyorlar, umutlarını yitirmişler ve düşkün bir hayat sürüyorlar. Ne yapmak gerekir?»

Yüzyıllardır hep aynı soruyu sorup duruyoruz: «Ne yapmalı? Ne yapmalı?»

Bu, güvenin önüne yerleşen bir gerçek anlayışından doğmuş büyük olayların alınyazısıdır; bu önce senin tarafından yenildi ve sonra dışkı olarak bırakıldı.

Büyük ve yalnız insanların çoğu, senin ne yapman gerektiğini durmadan yineleyip durdular. Sen ise durmadan onların öğretilerini bozup değiştirdin, kırıp döktün ve hiçe indirgedin. Onları kötü **yanlarından aldın, yanlış** yorumladın, sonra da hayatın kuralı gibi onayladın. Böylece sen sosyalizmi, halkın egemenliği kuramını, her şeyi küçük adam, her şeyi başarısızlığa uğrattın. Bunun neden böyle olduğunu bir de kalkmış bana soruyorsun. Bu sorunda ciddi olacağını sanmıyorum. Eğer ben sana gerçeği söyleyecek olursam, tabancanı çeker, bana doğrultursun:

Sen evini kumun üzerine kurdun; hayatı kendinde duyma yeteneğinden yoksun olduğun için, her çocuğun içindeki aşkı daha onlar doğmadan öldürdüğün için, hayatın hiç bir belirtisini, özgür ve doğal hiç bir belirti taşımadığın için sen böyle davranıyorsun. Korkuyor ve şöyle soruyorsun: «Bayan Jones ne diyecek, Bay Meier ne diyecek?»

Hiç bir hayat belirtisi, hiç bir özgür ve doğal davranış göstermiyorsun.

Bütün düşünsel gerçek, bedensel duyarlığa eşlik ettiği için, sen kendi bedeninden korktuğun için, sende düşünecek cesaret yok küçük adam. Birçok büyük adam sana şöyle seslendi: kendi içindeki sesi dinle ve kendi kökenine dön, sahih duyumları izle ve aşkı sev. Böyle bir çağrıyı kavrayamıyorsun ve onu işitmezlikten geliyorsun. Bu çağrılar, geniş kurak çöllerde yitinip gidiyor, küçük adam.

Niçe'nin «üstün insan« ı olmak için tepelere tırmanmakla, Hitler'in «aşağı insan» ı olmak için aşağılarda bulunmak arasında bir seçim yapma hakkın vardı. Sen ise, «heil» diye bağırdın ve «Untermensch» i seçtin (*).

Lenin'in gerçek demokratik kurumu ile Stalin'in diktatörlüğü arasında bir seçim yapma hakkın vardı. Sen ise, Stalin'in diktatörlüğünü seçtin.

Sana acı veren heyecanlarının Freud tarafından cinsel açıdan yapılan açıklamaları ile, kültürel uyarlamalar arasında bir seçim hakkın vardı. Sen ise, sana hiç bir destek vermeyen kültürcü felsefeyi seçtin ve cinsel kuramı unuttun.

İsa'nın büyük basitliği ile Paul'un zorunlu olarak koyduğu kendi papazları için bekârlık ve senin için evlilik arasında bir seçim yapma hakın vardı. İsa, yalnızca bir aşk çocuğu olarak anası tarafından dünyaya getirilirken sen bekârlığı ve zorunlu evliliği seçtin.

Marks'ın emeğin üretim gücü üzerine kurduğu kuramla devlet kavramı arasında bir seçim yapma hakkın vardı. Sen ise emeğinin üretici gücünü

(*) Heil, yaşasın; Untermensch, aşağı insan.

unutup devlet kavramını seçtin.

Fransız Devrimi sırasında zalim Robespierre ile büyük Danton arasında bir seçme yapma hakkın vardı. Sen ise büyüklüğü ve zalimliği darağacına göndererek kıyıcılığı seçtin.

Almanya'da ise, bir yandan Goering ve Himmler, öte yandan Liebknecht, Landeu ve Mühsam arasında bir seçim yapma hakkına sahiptin. Sen ise Himmler'i kendi polis şefin yaptın ve gerçek dostlarını öldürttün. Julius Stricher ile Rathenau arasında bir seçme yaparken, sen Rathenau'u öldürdün.

Lodge ile Wilson arasında bir seçme yaparken, Wilson'u öldürdün.

Engizisyon kıyıcıları ile Galile'nin gerçeği arasında bir seçme yapma hakkın vardı. Büyük Galile'ye ölümcül işkenceler yaptıktan sonra, onun aşağıladığın buluşlarından yararlandın. Ve bu XX. yüzyılda engizisyona yeniden onur kazandırdın.

Akıl hastalarına karşı insancıl tedavi yolu ile elektrik şoku yapma arasında bir seçme yaparken sen büyük sefilliğini görmemek için gözlerini kapadın ve şok tedavisi yolunu seçtin.

Yıkıcı atom enerjisi ile yapıcı atom enerjisi arasında bir seçme yapma hakkın vardı. Sen ise isteklerine set çektin ve atom enerjisini seçtin.

Senin kanser hücresi üzerine bilisizliğinle, benim bu gizem üzerine yönelttiğim ve milyonlarca insanın hayatını kurtarabilecek olan ışık arasında bir seçim yapma hakkın vardı. Sen ise dergilerde ve gazetelerde kanser üzerine yapılan aptallıkları durmadan anlattın; çocuğunu, eşini ve anani kur-

tarabilecek olan bilgilere karşı sessizliğe büründün.

Sen, milyonlarca küçük Hintli, açlıktan ölüyorsun ama öte yandan ineklerin sağlığı üzerine müslümanlarla kavga ediyorsun. Küçük İtalyan ve Triesteli küçük Yugoslav, aylak aylak dolaşıyorsun ama senin bir tek kaygın var: Trieste'nin «İtalyan» mı, yoksa «Yugoslav» mı olduğunu öğrenmek. Bana kalırsa Trieste bütün dünya gemilerine açık olan bir limandır.

Hitlerciler milyonlarca insanı öldürdükleri için, sen de onları asıyorsun. Peki ama bu kıyıcılar bu kadar cana kıymadan önce sen ne yaptın? Düzinelerce ölünün görünüşü senin içine dokunmuyor mu? İnsanca duyguları uyandırmak için onlardan milyonlarca mı yere sermeli?

Bu zayıflıklardan her biri, hayvansı insanın büyük yoksunluğunu ortaya çıkarıyor. «Neden bütün bunları trajik olarak karşılıyorsun? Bu kötülüklerden sen mi sorumlusun?» diye soruyorsun.

Böyle konuşurken sen kendi kendini mahkûm ediyorsun. Eğer sen, kendi payına düşen sorumluluğu yüklenmiş olsaydın, dünya olduğu gibi kalmazdı ve sen küçük alçaklıklar yaparak büyük dostlarını öldürmezdin.

Sen kum üzerine kurmuş olduğun evin sorumluluğunu kabullenmiyorsun. Tavan çöküyor ama sen «proleter onur»a ya da «ulusal onur»a tutunuyorsun. Yer ayağının altında kayıyor ama sen durmadan «Heil, yaşa Führer, yaşasın Alman, Rus, Yahudi onuru!» diye bağırıyorsun. Su borusu patlamış, çocuğun neredeyse boğuldu boğulacak, sen ise durmadan bu eğitimin doğruluğunu onaylıyor-

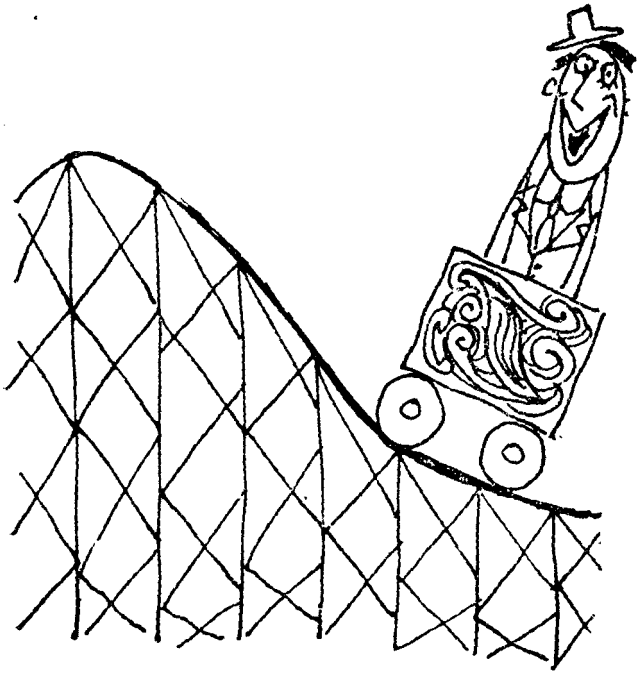

Şeytan alsın senin diplomatlarını ve politikacılarını!

sun. Eşin verem olmuş, yatağa düşmüş, sen ise küçük adam, kaya üzerine ev kurmayı bir «yahudi buluşu»dur diye reddediyorsun.

Sen ise koşar adım bana gelip soruyorsun: «Sevgili küçük doktor, ne yapmam gerekir? Evim çöküyor, içine rüzgâr doluyor, çocuğum ve eşim hastalar, ben hastayım, ne yapmam gerekir?»

İşte sana yanıtım: evini kayalıklar üzerine kurman gerekir. Bu kaya, kendi içinde öldürdüğün senin öz doğandır, senin çocuğunun bedensel aşkıdır, eşinin aşk rüyasıdır, onaltı yaşında olduğun zamanki öz hayatının rüyasıdır. Boş düşüncelerini gerçeğin tohumlarıyle değiştir. Politikacılarını ve diplomatlarını cehennemin dibine gönder. Komşularından yana kaygıya düşme, sen kendi içindeki sesi dinle. Cellâtlara ve idam sehpalarının kuruluşuna yardım edeceğine, insanın hayatını ve onunla ilgili maddi ortamı koruyacak yasalar çıkar. Böyle bir yasa, üzerine kendi evini kurabileceğin bir kaya parçasının yerine geçebilir. Küçük çocuklarının cinsel eğilimini, doyumsuz ve seks düşkünü kadınların ve erkeklerin saldırısından koru. Evde kalmış kızların yaptığı çekişmeleri önle, onların bu yaptıklarını açığa vur ya da onları genç kızların ve erkeklerin aşk suçu işledikten sonra eğitildikleri kurumlara gönder. Eğer eline bir yetki geçerse, sömürücülerin insanları sömürme sanatlarını önle. Törenle iş yapmaktan vazgeç ve üstündeki tören giysilerini at; eşine sarılırken onunla evli olduğun için değil, onu sevdiğin için bunu yap. Git başka ülkelerdeki başka insanları gör, çünkü onlar da senin gibi yaşıyorlar, onların da senin gibi iyi ya da kötü

Luna Park

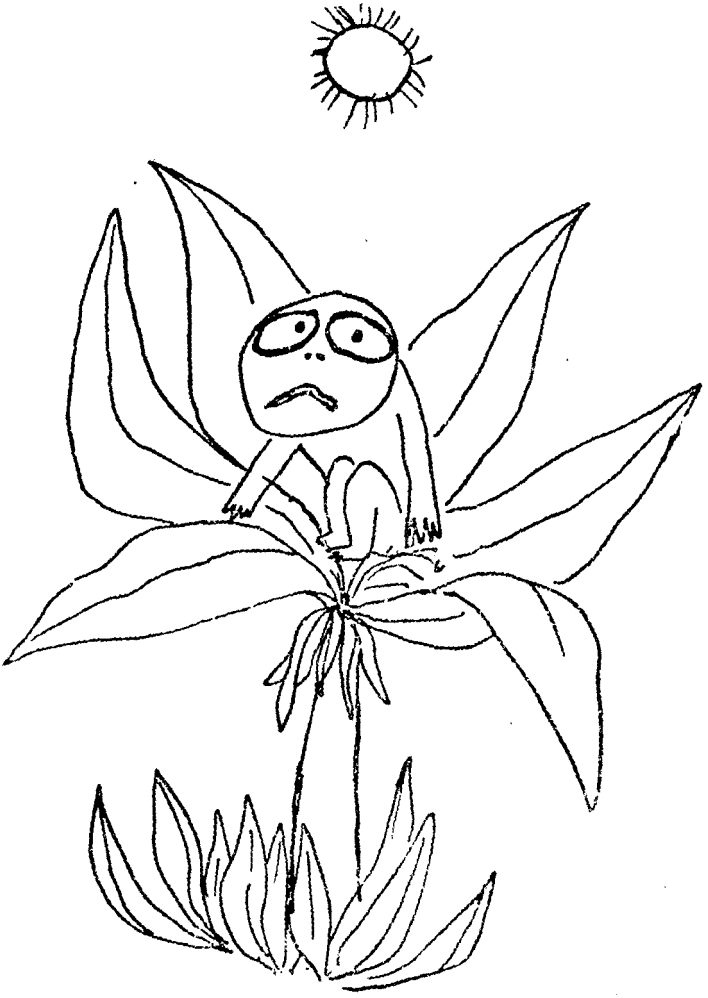
nitelikleri var. Doğa (ya da 'tanrı') çocukları nasıl yaratmışsa, onları bırak öylece gelişsinler! Doğanın üstüne çıkmayı deneme. Bunun yerine daha çok onu anlamaya ve korumaya çalış. Boks maçına gideceğine, kitaplıklara git, luna parka gideceğine, başka ülkeleri gez gör. Ve özellikle doğru bir biçimde düşünmeye çalış, senden yumuşak davranmanı isteyen sese kulak ver. Sen kendi hayatının efendisisin. Başkalarına bunu güvenme, özellikle kendi seçtiğin önderlere daha az güven. KENDİ KENDİNİN OL! Büyük insanların çoğu sana bunu salık vermiştir.

«Beni dinle, gerici ve bireyci şu küçük burjuva! Sen tarihin şaşmaz yürüyüşünü bilmiyorsun. Sana «kendini bil» dendi. Ne aptalca şey küçük burjuvalık! Dünyanın devrimci proletaryası sevgili Führer'i tarafından yönetiliyor; halkların babası, halkı kurtaracak olan bütün Rusya'nın, bütün İslavların efendisi. Kahrolsun bireyciler ve anarşistler!»

Yaşasın halkların ve İslavların babası; demek öyle küçük adam. Biraz dinle, sana söyleyecek ciddi şeylerim var:

Sen dünya hükümetinin sorumluluğunu yükleneceksin ama bu düşünce seni korkudan titretiyor. Yüzyıllar boyunca dostlarını öldüreceksin ve bütün halkların, bütün proleterlerin, bütün Rusya'nın Führer'ini (*) göklere çıkaracaksın. Günler, haftalar ve yıllar boyunca, bir efendiden sonra bir başkasını selâmlayacaksın. Yeni doğmuş bebeklerin

(*) Yani Stalin

Hayattan korkuyorsun.

bağırmasını duymayacaksın; genç çocuklarının yoksunluğundan, kocan ya da karının özleminden kaygı çekmeyeceksin. Eğer onların sızlanmalarını hiç bir zaman duymazsan, onlara bireyci burjuva gözü ile bakacaksın. Hayatı koruyacağına, yüzyıllar boyu kan akıtacaksın, kendi cellâtlarına yardım ederek özgürlüğü kuracağını hayal edeceksin. Sonuç olarak söylendikte, içinde bulunduğun bataklıktan hiç bir zaman çıkamayacaksın. Yüzyıllar boyu yalancı bir pehlivan gibi güreşeceksin ve ne zaman HAYAT, senin HAYATın senden bir şey isterse, kör ve sağır kesileceksin. Çünkü küçük adam, sen hayattan korkuyorsun, hem de çok korkuyorsun. «Sosyalizm» adına, devlet adına, «ulusal onur» adına, «tanrının şanı» için adam öldüreceksin. Ama öte yandan bir şey var ki sen bunu ne öğreneceksin, ne de öğrenmek isteyeceksin: kendi mutluluğunu kendi elinle yaratıyorsun, her gün bir üretimde bulunuyorsun, kendi çocuklarını anlamıyorsun ve onlar henüz ayağa kalkacak gücü kendilerinde bulmadan canlarına okuyorsun. Sen de bir başkasının «efendi»si olmak için bir köpek besliyorsun. Böylece, sende ilk kavrayış ışığı aydınlanıncaya değin, kitlelerle birlikte toplumsal yoksulluktan ölürken, yüzyıllar boyu yanlış yollarda yürüyeceksin. Ve el yordamı ile yaşayan aşkın, çalışmanın ve bilginin adamı olan dostunun peşinde olacaksın, onu anlamaya ve ona saygı duymaya başlayacaksın. Sonra kendi hayatın için bir kitaplığın bir boks maçından daha önemli, sokaklarda boy göstermektense, düşünmek için bir koruda gezinmenin daha iyi olduğunu, öldürmektense iyileştirmenin daha

iyi olduğunu sonunda kavrayacaksın.

Amaca ulaşmak için her şeyi araç olarak görüyorsun ve en kötü araçlara bile başvuruyorsun. Ama bunu yaparken haksızlık ediyorsun, çünkü amaç aracı birlikte getirir. Bugün attığın her adım, senin yarınki hayatın demektir. **Hiç bir büyük amaca ahlâk dışı araçlarla varılamaz.** Bütün toplumsal devrimlerin böyle olduğu bunun kanıtıdır. Eğer içine girdiğin yol seni aşağılık ve insanlık dışı bir amaca doğru götürüyorsa, sen de insan olmaktan çıkarsın ve hiç bir zaman için kendi amacına ulaşamazsın.

Sen buna karşı çıkıyorsun: «Ama o zaman hıristiyanlığın yardım severliğine, sosyalizme, Amerikan kurumlarına varmak için ne yapmalı?» Senin hıristiyanlığının yardım severliği, senin sosyalizm, senin Amerikan kurumların her gün yaptıklarında ve düşündüklerinde, kendi arkadaşına sarılma biçiminde, çocuklarına karşı duygularında, TOPLUMSAL SORUMLULUK olarak saydığın kendi çalışmanda, hayatının ezilmemesi için aldığın tedbirlerde dile gelmektedir.

Ama sen küçük adam, özgürlükleri kendi güncel varlığının bir ilkesi olarak sayacağına, onu ortadan kaldıracak yapıları onaylıyorsun.

İsveç'te İsveçlilerin konukseverliğini kötüye kullanan Alman göçmenlerini gördüm. Bu dönemde sen yeryüzünün bütün ezilmiş halklarının Führer'i olma yolundaydın. Hiç kuşku yok, İsveç «smörgasbord» (*) âdetini bir anı olarak saklamışsındır,

---

(*) Smörgasbord: sandöviç masası, özellikle noel için hazırlanır. Bugün için bu çeşitli sandöviçlerin tek fiat ödenerek yendiği yerler de vardır. Ç.N.

öyle değil mi? Sana ne demek istediğimi biliyorsun, şimdi sana açıklayacağım. Davetlilere her çeşit şekerlemenin olduğu bir büfe sunuluyor. Bu senin için yeni bir âdet olduğundan, davetlilere böyle bir şeyin nasıl inanıldığını anlamıyorsun. Bütün gününü nasıl tıkınarak geçirdiğini sonra bana şeytanca anlatıyorsun.

«Çocuk, acıkmıştım!» bana diyordun.

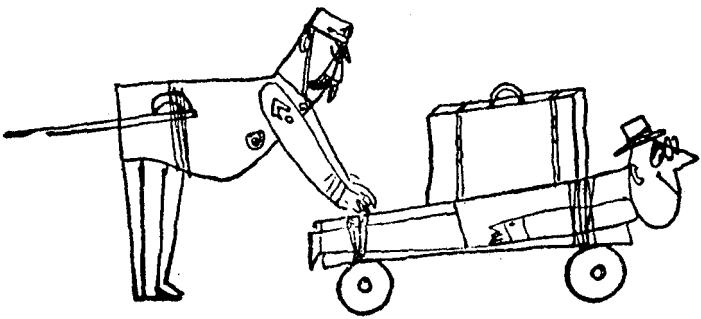
Bunu biliyorum küçük adam, çünkü ben açlığı gördüm ve onu tanıyorum. Ama insanlığın geleceğinin kurtarıcısı olduğunu söyleyen sen, büfeden şekerleri çaldığın zaman, bütün dünya çocuklarının açlığını bin kez arttırdığını bilmiyorsun. Bir eve konuk olarak girdiğinde, yapılmaması gereken birçok şey vardır: gümüş kaşık üzerine el götürülmez, evin hanımına el sürülmez, smörgasbord'a el vurulmaz. Almanlar yenildikten sonra ben seni bir parkın içinde açlıktan yarı ölmüş olarak buldum. Üyelik kartını yitirdiğin için «Kızıl Yardım»ın sana yardım etmeyi reddettiğini söylemiştin. Demek ki sizin Führerleriniz kızıl, beyaz ve kara aç insanlar arasında bir ayrım yapıyor. Oysa ki açlık organizması herkeste aynıdır. İşte bak **küçük** şeylerde nasıl davranıyorsun.

Peki ya büyüklerde?

Kapitalist sömürüyü, insanın hayatının küçük düşürülmesini durdurmak ve varolma hakkını güvence altına almak için yollar arıyorsun. Yüzyıl var ki, minnet ve şükran unutuldu, insan hayatı sömürülüyor ve aşağılanıyor. Büyük işler yapana saygı duyuluyordu, dürüstlüklere tanık olunuyordu, büyük yetenekler kabul ediliyordu. Sen bunları ne

yaptın, küçük adam?

Her yere yerleştirdiğin küçük Führerler yüzyıl öncesine göre canlı güçleri daha iyi sömürmesini biliyorlar, senin hayatın daha çok aşağılanıyor, bütün haklar küçümseniyor!

Pasaport.

Durmadan kendi Führerlerini yerleştirdiğin yerlerde, artık emeğe hiç saygı duyulmuyor, senin büyük dostlarının emeğinin meyvelerini çalmaktan haz duyuyorlar. Artık yeteneği onurlandırmıyorsun, çünkü saygılı ya da bilgili olursan artık özgür Amerikalı, Rus ya da Çinli olmaktan çıktığına inanıyorsun. Senin yıkmayı düşündüğün şeyler, hiç bir zaman bu denli yararlı olmayan şeylerdir; senin öz hayatını koruyacak olan ne varsa, sen onu yıktın. Dürüstlüğü, duygusallığın açığa vurulması ya da bir burjuva alışkanlığı olarak sayıyorsun; bir başkasının emeğine saygıyı ise dalkavukluk gibi görüyorsun. Zihnin bağımsız olduğunu göstermen ge-

rektiği zaman aşırı saygılı olduğunu, dürüst olman gerektiği zaman da nankör sayıldığını bilmiyorsun.

Başaşağı duruyorsun ve dans ederek özgürlük krallığına doğru ilerlediğini sanıyorsun. Sen bu düşten çok geç uyanacaksın, küçük adam, uyandığın zaman da kendini tükenmiş ve kendini yere serilmiş olarak bulacaksın.

Verilen yerde çalıyorsun, çalınan yerde veriyorsun.

Düşünce ve eleştiri özgürlüğü ile sorumsuzca konuşma ve kötü şaka yapmayı sen birbirine karıştırmışsın. Sen eleştiriyorsun ama senin eleştirilmeni istemiyorsun, işte bundan dolayı hücuma uğruyorsun. Başkalarının seni eleştirmesine kendini açık tutmadan, her zaman için eleştirmek istiyorsun. Bu yüzden de her zaman tuzağa düşüyorsun.

«Polis, polis! Onun pasaportu tamam mı? O gerçekten tıp doktoru mudur? Adı «Who is Who» (*) da geçmiyor ve doktorlar ona karşı savaş açmışlar.

Polis bu işin içinden çıkamaz, küçük adam. Polis hırsızları yakalayabilir ya da trafiği düzenleyebilir ama senin özgürlüğünü fethedemez. Sen kendi elinle özgürlüğünü yıktın ve amansız bir mantığa dayanarak onu durmadan yıkıyorsun da. «Birinci Dünya Savaşından» önce bir ülkeden başka bir ülkeye gitmek için pasaporta gerek yoktu. Savaştan sonra «özgürlük ve barış için» pasaport diye bir şey yaratıldı ve bu seni pireler gibi izlemeye başla-

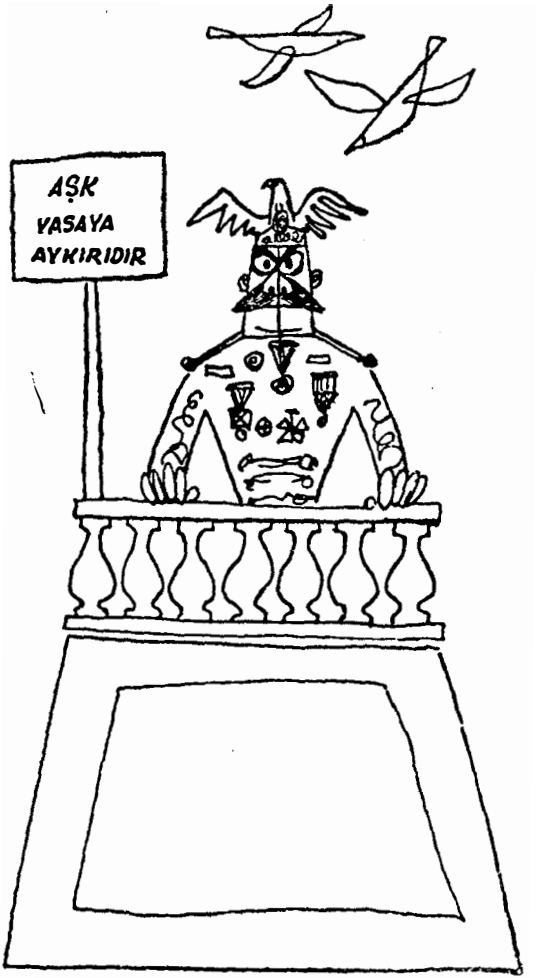
(*) Who is Who, kim kimdir. Hayatta olan ünlü kimseleri tanıtan ve her yıl yayınlanan bir kitap. Ç.N.

dı. Eğer Avrupa içinde üçyüz kilometre kadar bir yolculuk yapmak istiyorsan, bir sürü ülkenin elçiliklerine vize sormak zorundasın. İkinci ve «son» dünya savaşı geçtikten kaç yıl sonra bu yine böyle sürmektedir. Üçüncü, dördüncü ve sonraki dünya savaşlarından sonra da bu böyle sürüp gidecektir.

«Dinleyin, bu benim vatanseverliğimi ve ulusun şanını kirletiyor!»

Öyle sinirlenme küçük adam! İki çeşit gürültü vardır: bunlardan birisi yüksek tepelerde fırtına gürültüsü, diğeri senin karnının guruldamasından çıkan gürültü. Sen sadece yelleniyorsun ve bu sana menekşe kokusu gibi geliyor. Ben senin ruhundaki yarayı iyileştiriyorum sen benim Who ise Who'da adımın geçip geçmediğini soruyorsun. Ben senin kanserinle ilgili gizemi açıklamaya çalışıyorum ve senin Sağlık Hizmetin fareler üzerine yaptığım deneyi bana yasaklıyor. Ben senin doktorlarına doktorluğu ve onun kurallarını öğretiyorum, onlar ise beni polise bildiriyorlar. Senin çektiğin akıl hastalıklarına karşı orta çağda nasıl sopa ve demir kullanıyordularsa, bugün de elektroşok tedavisi kullanıyorlar.

Sen sus bakayım, küçük adam. Çok zavallı bir hayatın var senin. Seni korumaya niyetim yok, cellât gömleğini giyip, kanlı ellerinde bir iple birlikte asmak için bana yaklaşsan bile ben yine susmayıp konuşmamı bitireceğim. Sen kendi kendini asmadan beni asamazsın küçük adam. Çünkü ben senin hayatını, dünyayı algılamanı, insanlığını, aşkını ve yaratıcı coşkunu izliyorum. Hayır, sen beni öldüremezsin küçük adam. Daha önce, sen bana

AŞK
YASAYA
AYKIRIDIR

çok güvendiğin zamanlarda bile, ben senden çok korkuyordum. Ama ben kendimi, senin üzerinde bir insan olarak yetiştirdim ve zamanın düzeni içinde ileri geri giderek seni binlerce yıllık perspektif içinde görebiliyorum. Ben senin kendi kendine karşı olan korkuyu yenmeni istiyorum. Ben senin daha aklı başında ve mutlu bir hayat sürmeni istiyorum. Katı değil, canlı bir bedene sahip olmanı istiyorum. Çocuklarından nefret etmeni değil, onları sevmeni istiyorum. Evlilik yüzünden işkenceye uğramış bir kadına değil, mutlu bir kadına sahip olmanı istiyorum. Ben senin doktorunum, sen bu dünyada oturduğun gibi ben de bu yeryüzünün doktoruyum. Ben ne Almanım, ne Yahudi, ne İtalyan, ne Hıristiyan, ben yalnızca dünya vatandaşıyım. Ama senin için Amerikalı melekler ve Japon şeytanlar vardır.

«Tutuklayın onu, sınava çekin onu! Bakın doktor gibi çalışmaya hakkı var mı, yok mu? Özgür ülkemizin kralının izni olmadan onun muayenehane açmasını önlemek için bir buyrultu çıkarın. Çünkü o bizim zevklerimizle ilgili araştırmalar yapıyor. Tutuklayıp içeriye atın! Ülkemiziden kovun!

Ben çalışmalarımla ilgili hakkı elde edebilmek için büyük kavgalar verdim. Yoksa başka hiç bir kimse bu hakkı bana vermedi. Yeni kurduğum bilim, hayatı kavramak gibi bir başarıya ulaştı. Her çeşit öğretiyi öğrendikten sonra - sen bu bilime on yıl, belki de yüz ya da bin yıl sonra başvuracaksın ama hayatının sonuna gelmiş olacaksın. Senin sağlık bakanının benim üzerimde hiç bir yetkisi yoktur, küçük adam. Eğer o, benim gerçeğimi tanıyacak kadar gözüpek bir kimse olsaydı, bugün etkili

Kanser üzerine araştırma.

bir kimse olurdu. Ama o bu gözüpekliği gösteremedi. Böylece, ben Birleşik Devletlerde, bir psikiyatri hastanesinde tedavi görürken, o kendi ülkesine döndü ve orada çok gürültü kopardı. Benim hazzın işlevi üzerine yaptığım deneyleri çürütmek üzere onları bozmaktan başka hiç bir şey yapmayan küçük bir adamı hastaneler genel müfettişi olarak atadı. Bu zaman içinde, ben de bu satırları senin için yazdım, küçük adam. Senin güçlülerinin güçsüzlüklerini gösteren başka kanıtlar da istiyor musun? Senin kanser bilginlerin, sağlık danışmanların ve profesörlerin, kanserin gizemini açığa çıkaracak olan çalışmalara karşı uyguladıkları yasaklar karşısında saygı göremediler. Onların biçimsel yasaklamalarına karşın, ben yine kendi araştırmalarımı sürdürdüm. Benim yapıtlarımı yıkmak için, onlar boşu boşuna Fransa'ya ve İngiltere'ye yolculuğa çıktılar. Ve her yerde, pataloji içindeki bataklığa saplandılar. Ama ben küçük adam, çoğu zaman senin hayatını korudum.

«Bütün proleterlerin Führer'i olarak Almanya'da iktidara geldiğim zaman onu kurşuna dizdireceğim! O bizim proleter gençliğin ahlâkını bozuyor. Onun belirttiğine göre aşka karşı uyumsuzluk yüzünden proletarya da burjuva kadar acı çekiyor. Bizim gençlik örgütlerimizi geneleve çeviriyor. Onun ileriye sürdüğüne göre ben bir hayvanım. Bizim işçi sınıfı üzerine olan bilincimizi yıkıyor!»

Evet, senin hayatını, aklını bile yitiren ülkeleri yıkıyorum, küçük adam. Sen elle tutamayacağın bir aynanın içinde kendi «ölümsüz büyük umudu»nu görmek istiyorsun. Ama **bu dünyanın efendisi**

olmak istiyorsan, gerçeği belinden yakalaman gerek.

«Onu bu ülkeden kovunuz. Çünkü o kamu düzenini bozuyor. Her zaman için benim düşmanlarımın hesabına çalışıyor. Moskova parasıyle kendine bir ev satın aldı!»

Hiç bir şey anlamışa benzemiyorsun, küçük adam. Benim evime yakın oturan ve beyaz fare yetiştirdiğimi bilen yaşlı bir kadın farelerden korkuyormuş. Farelerin gömleğinin içine ve bacak aralarına gireceğinden endişe edermiş. Eğer bu kadın zamanında aşkı tanımış olsaydı, farelerden korkmayacaktı. Oysa ki ben bu fareler sayesinde kanserleşme mekanizmasını anladım, küçük adam. Bir raslantı sonucu sen benim ev sahibimdin ve karın senden beni evden kovmanı istedi. Ve sen gözüpek, ahlâklı ve ülkü sahibi adam, beni kapı dışarı ettin. Bunun üzerine senden ve senin ödlekliğinden uzak bir yerde araştırmalarımı sürdürmek için bir ev satın almam gerekti. Peki sonra sen ne yaptın, küçük adam? Bakanlığın küçük bir temsilcisi sıfatıyle, bu ünlü ve tehlikeli kişiye saldırarak başarıya ulaşmak istedin. Benim bir Alman ya da Rus casusu olduğuma karar vererek içeriye attırdın. Ama bu, orada senin zavallı ve küçük bir devlet savcısı olduğunu görmeye değdi. Senin gizli polislerin, benim evdeki «casusluk araçları»nı araştırdıkları zaman senden pek iyi bir biçimde konuşmuyorlardı.

Daha sonraları, Bronx'ın küçük bir yargıcı olduğun zaman seninle bir kez yine karşılaştık. Daha ilginç bir göreve atanma düşlerini hiç bir zaman gerçekleştirememiştin. Kitaplığımda Lenin ve Troç-

ki'nin kitapları var diye beni ayıpladın. Bir kitaplığın neye yaradığını bilmiyordun, küçük adam. Kitaplığımda Hitler, Buda, İsa, Göte, Napolyon ve Kazanova'nın kitaplarının bulunduğunu da sana açıkladım. Duygusal vebayı iyi tanımak için onu bütün görünümleri altında tanımak gerektiğini söyledim. Bu senin için yeni bir şeydi, küçük savcı.

«Atın içeriye! Bu bir faşisttir, halkı küçümsüyor!»

Sen halk değilsin, küçük savcı; halkı küçümseyen sensin, çünkü halkın haklarını bile savunduğun yok. Seni bir tek şey ilgilendiriyor, o da mesleğinde ilerlemek. Büyük adamların çoğu bunu sana söyledi, ama elbette sen onları okumadın. Ben halka saygı gösteriyorum, çünkü onun için gerçeği söylerken büyük tehlikeyi göze alıyorum. Ben seninle briç oynayabilirim ya da «halk işi» şakalar yapabilirim. Ama sen, «Vatandaş Hakları Bildirisi» nin kötü bir savunucusu olduğun için seninle bir masaya oturamam.

«Bu bir troçkist! Tutun atın içeriye. Bu kızıl köpek halkı ayartıyor!»

Hayır, ben halkı ayartmıyorum. Biraz kendi kendine, biraz insanlığa saygı duyman için uğraşıyorum. Çünkü sen mesleğinde ilerlemek, oy kazanmak, yüksek yargıçlar kuruluna üye olmak ya da bütün proleterlerin Führer'i olmak istiyorsun. Senin Führer adaletin ve senin Führer anlayışın insanlığın boynunda bir iptir. Büyük ve sıcakkanlı bir kişiliğe sahip olan Wilson'a ne yaptın? Bronx'ın yargıcı olan senin için o bir «düşçü», gelecekte bütün proleterlerin Führer'i, halkın «sömürücüsü»

idi. Kendi ilgisizliğin, kendi gevezeliğin yüzünden kendi umudundan korktuğun için onu öldürdün, küçük adam.

Neredeyse sen beni de öldürecektin, küçük adam.

On yıl önceki benim laboratuarımı anımsıyor musun? Teknik bir asistandın, işsizdin, seni bana birinci sınıf bir sosyalist olarak, hükümetteki bir partinin üyesi olarak tanıttılar. İyi yetişmiştin ve sözün gerçek anlamıyle özgürlüğün tadına varmıştın. Sana ve senin «görev»ine inandığım için bizim bütün tartışmalarımıza katılmana izin verdim. Hiç kuşku yok bundan sonrasını da anımsıyorsundur. Bu özgürlük seni deliye döndürdü. Sonra seni bütün gün boyunca kendi kendine dolaşırken, ağzında pipo aptal aptal havaya bakarken görmeye başladım. Çalışmayı neden reddettiğini bir türlü anlayamamıştım. Sabahleyin laboratuara girdiğimde, seni kızgın bir yüzle ve benden selâm beklerken görüyordum. Ben insanlarla karşılaşır karşılaşmaz onlara selâm vermesini severim, küçük adam. Bununla birlikte eğer bir kimse kendisini selâmlayayım diye beklerse, bu benim canımı sıkar; çünkü biliyorsun ki ben senin patronun, senin işverenin. İlk günler bu özgürlüğü kötüye kullanmana göz yumdum, sonra seninle bu konuyu konuştum. Gözlerinden yaşlar gelerek bu yeni «rejim»den başkasını bilmediğini, özgürlüğe alışık olmadığını bana söyledin. Daha önce çalıştığın işyerinde, patronun yanında sigara içmeye bile hakkın yoktu. Sen, gelecekteki bütün proleterlerin Führer'i, eğer patronun seninle konuşursa sen de onunla konuşabili-

yordun. Oysa ki gerçek özgürlüğün tadına varır varmaz, hemen saygısızca bir tavır takınmaya başladın. Seni anlıyordum ve bu nedenle kapı dışarı etmedim. Sonra benden ayrıldın ve adli tıpta benim deneylerimi alkolizmle savaşta uyguladın. Sonra basında bana karşı bir kampanya açan ikiyüzlü hafiye sendin. Sana özgürlük verildiği zaman, işte senin yaptığın bu, küçük adam. Senin düşünmüş olduğunun aksine, basında açtığın kampanya benim yapıtlarımı on yıl daha ileriye götürdü.

Böylece, artık senin işine son veriyorum, küçük adam. Artık senin geleceğine hizmet etme ereğini taşımadığım gibi, sana olan sevecenliğim yüzünden kendimi ölüme de terketmeyeceğim. Zaten gideceğim uzak ülkelerde sen beni izleyecek durumda değilsin. Senin bütün beklediğin gibi, eğer bulanık bir ülküye sahip olsaydın, korkudan ölebilirdin. Çünkü sen dünya hükümeti görevini yükleneceksin. Benim büyük yalnızlığım senin geleceğini de içine alıyor. Bununla birlikte bu an için seninle yol arkadaşlığı yapmak istemiyorum. Bir yolcu olarak otelerde zararsız olabilirsin ama benim gittiğim yerlerde değil.

«Gebertin onu! Ben küçük adam, sokaktaki adamın yardımıyle geliştirdiğimiz uygarlığı o yeriyor. Ben özgür bir demokrasi içinde özgür bir insanım! Hurra!»

Sen bir şey değilsin, küçük adam, hiç bir şey. Bu uygarlığı yaratan sen değil, namus sahibi birkaç tane senin efendindir. Bir şantiyede çalıştığın zaman, orada nasıl bir yapı yapıldığını bile bilmezsin. Eğer yapıtın kurulması için bazı kimseler seni

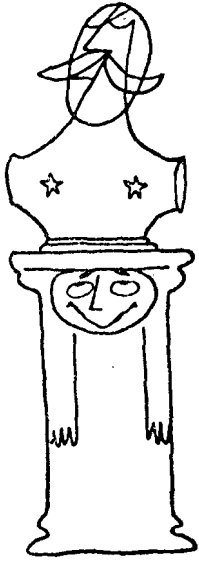
sorumluluk yüklenmeye çağırırsa, «işçi sınıfı gibi davranmak»ı rezil ediyorsun ve sonra sen gidip sana bunu söylemekten sakınan «bütün proleterlerin Babası» ile birleşeceksin.

Sen özgür değilsin, küçük adam ve özgürlüğün ne olduğunu da bilmiyorsun. Özgür bir yönetim altında yaşamak da sana zor gelecek. Avrupa'da iktidara kim vebayı getirdi? Sen, küçük adam! Peki ya Birleşik Devletlerde?.. Wilson'ı gözlerinin önüne getir...

«Beni dinleyiniz. O beni, ben küçük adamı suçluyor. Ben kimim, Birleşik Devletler başkanının yapmak istediğini engellemek için hangi iktidara sahip olmalıyım? Ben ödevimi yapıyorum, şeflerime boyun eğiyorum ve politika ile uğraşmıyorum...»

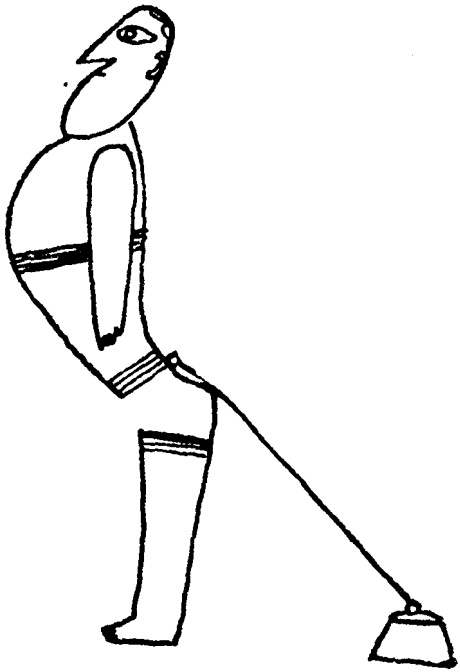
... Binlerce kadın ve erkeği gaz odalarına doldurmak söz konusu olduğu zaman bile, sen yalnızca şefinin koyduğu kurallara boyun eğiyorsun, küçük adam! Sen öylesine bönsün ki, böyle şeylerin olduğundan haberin bile yok. Öyle değil mi? Sen söyleyecek hiç bir şeyi, hiç bir düşüncesi olmayan zavallı bir şeytansın. Acaba diyorum, kendi kendime, politikaya karışmak için sen kim oluyorsun? Bu şarkıyı çoğu zaman işitiyorum ama bununla birlikte yine de bir soru soruyorum: gerçekten bilgili bir kimse kendi işyerini gözetmeni ve çocuklarını dövmemeni söylediği zaman, niçin kendi görevini sessizlik içinde yapmıyorsun? Durmadan sana bir diktatörün peşinden gitmemeni söylediği zaman neden onu dinlemiyorsun? Hayır küçük adam, sen hiç bir zaman gerçeğe kulak vermiyorsun ve yalnızca yaygaracıları dinliyorsun. Ve o zaman «heil»

diye bağırıyorsun. Sen korkak ve zalimsin, küçük adam, gerçek görevin anlamını, insan varlığının ve kendi insanlığını korumanın görevini bilmiyorsun. Bilgili olmayı değil, haydut olmayı iyi beceriyorsun. Senin filimlerin, radyo programların, resimli romanların cinayet öykülerinden başka bir şey anlatmıyor.

Kendi generaline daha iyi saygı göstermek için onu bir kaide üzerine yerleştiriyorsun.

Kendi kendinin efendisi olmadan önce yüzyıllar boyunca kendi kişiliğini ve kendi bayağılığını birlikte taşıyacaksın. Gelecekte sana daha iyi hizmet etmek için, şimdi kendimi senden ayırıyorum. Eğer senden uzak durursam senin beni öldürmen tehlikesi ortadan kalkacağı gibi, uzaktan tanıyaca-

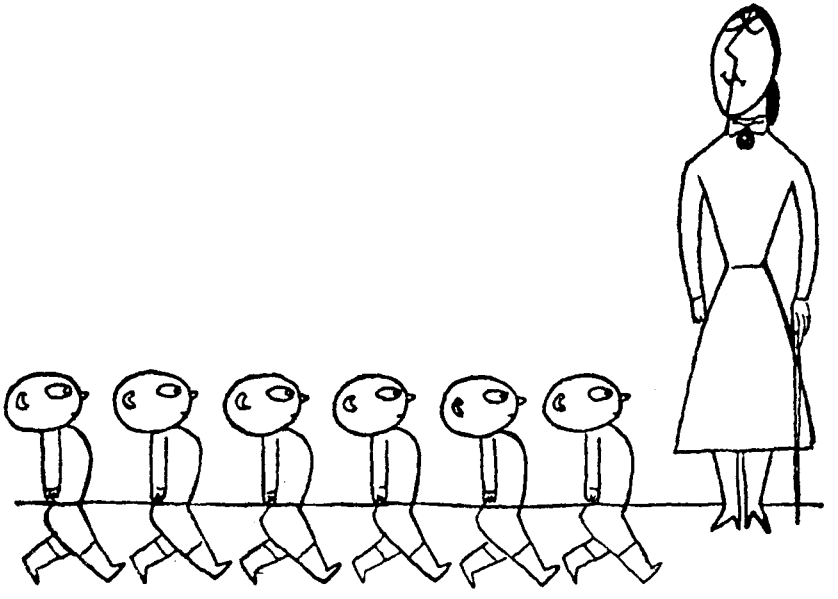

«Homo normalis»
(Normal insan)

ğın bir yapıya, yakından tanıyacağın bir yapıttan daha çok saygı duyacaksın. Sana çok yakın olan ne varsa, sen onu aşağılıyorsun. Sen kendi generalini ya da mareşalini, onlar saygıdeğer olmasalar bile, daha çok saygı duymak için bir kaide üzerine yerleştiriyorsun. İşte bu nedenden dolayı ve tarihler yazmaya başladığından bu yana her zaman büyük adamlar kendilerini senden uzak tutuyorlar.

«Bakın işte, büyüklük delisi olup çıkmış. Delinin biri, hem de zır deli!»

Biliyorum küçük adam, ne zaman hoşuna gitmeyen bir gerçeği işitirsen, koyduğun ilk teşhis delilik oluyor. Söz konusu kendin olunca, sen kendini «homo normalis», normal insan gibi kabul ediyorsun. Delileri hastaneye kapatıyorsun ve dünyayı yönetenler de normal insan oluyorlar. Peki öyleyse bütün bu kötülüklerden sorumlu olan kim? Elbette sen değilsin, sen yalnızca kendi görevini yapıyorsun, hem sen kim oluyorsun ki kişisel bir düşüncen olsun? Ben bunu biliyorum, bunun için beni inandırmanın gereği yok. Hem senin alınyazın kimseyi ilgilendirmez, küçük adam. Bununla birlikte yeni doğmuş olanları kendi hayaline göre normal insan yapmak için işkence yaptığını düşündükçe, bu kıyıcılığı önlemek için sana doğru yeniden dönmek istiyorum. Ama öte yandan «Eğitim Bakanlığı» gibi bir kurum kurarak sen kendi tedbirlerini almışsın. Kim olduğunu, dün ve bugün ne olduğunu sana göstermek için, «halkın gönüllü temsilcisi» olarak, bir inancın peşinden giden bir kimse olarak sana bütün dünyayı, Viyana'yı, Londra'yı ve Berlin'i gezdirmek isterdim, küçük adam. İster

Kendi hayaline göre «normal» insan yapmak için
çocuklara işkence ettiğini düşünüyorum da...

Fransız ol, ister Alman, ister Hotantolu, kendini her yerde bulmak ve tanımak için kendine bakma cesaretine sahip olman yeter.

«Şimdi de kalkmış, onurumu kirletiyor, ödevimi lekeliyor!»

Hayır küçük adam, ben ne birini yapıyorum, ne ötekini. Eğer bunun aksini bana kanıtlayabilirsen, kendi yüzüne bakma yürekliliğini gösterebilirsen ben çok daha rahat edeceğim. Bir duvarcının ev yapması gibi sen de kanıt göstermelisin. Bir ev, evet bu olmalı, hem de oturulur biçimde. Eğer ben bir duvarcının ev yapmak yerine bana «yapıcı görevi»ni anlatmakla yetindiğini görüp kanıtlarsam, o, «onurunu incitmek»ten dolayı bana kızmak hakkına sahip değildir. Buna benzer biçimde, o bana insanlığın geleceğinin kurucusu olduğunu da kanıtlamak zorundadır. Kendini «ulusun onuru» ya da «proletarya» sloganlarının arkasına saklamanın hiç bir yararı yoktur. Artık senin masken düştü, küçük adam!

Böylece artık işine son vereceğimi sana söyledim. Ben bu kararı, yıllarca düşündükten ve sayısız uykusuz geceler geçirdikten sonra aldım. Bütün proleterlerin gelecekteki Führerleri, elbette bu denli başarılı olamayacaktır. Bugün onlar senin şefinler ama yarın sıradan bir gazetede yazı karalayıp duracaklardır. Onlar gömlek değiştirir gibi düşüncelerini değiştirirler ama benim böyle bir huyum yoktur. Ben senin ve senin geleceğin için sürekli kaygı çekiyorum. Ama öte yandan sana yakın duran canlı birisine karşı saygı duyma yeteneğinden yoksun olduğun için kendimi senden uzak tutuyo-

rum. Senin küçük çocukların benim üzüntümün soyundan gelmiş olacaklardır. Bunu biliyorum. Benim çalışmalarımın meyvelerinden yararlanman için nasıl otuz yıl bekledimse, onların yararlanmalarını da öyle bekliyorum. Bununla birlikte sen: «Kahrolsun kapitalizm! Kahrolsun Amerika düzeni!» diye bağırmayı yeğ tutuyorsun.

Beni izle, küçük adam. Senin yaşantındaki bazı kesitleri sana göstereceğim! Kendini saklamaya çalışma! Bu çok yapıcı değil ama kurtarıcı, sonra senin için hiç bir tehlikesi de yok.

Aşağı yukarı yüz yıl var ki, makinalar yapan ve ruhun varolmadığını durmadan söyleyen fizikçilerden öğrendiklerini papağan gibi sen de durmadan yineliyorsun. Sonra büyük bir adam ortaya çıkıyor ve sana ruhunu gösteriyor: ruhla beden arasında bir ilişkinin olduğuna dair kesin bir fikir bulunmadığı bir gerçektir. Sen şöyle diyorsun: «Bu psikanaliz gülünçtür ve şarlatanlıktır. Sidiğin çözümlenmesi yapılabilir ama ruhun değil.» Sen bunu söylüyorsun, çünkü tıpta madde olarak bütün bildiklerin çözümlenebilen sidikten ibaret. Kırk yıl boyunca senin ruhun için kavga verdik. Ben de bu savaşıma katıldığım için bunun ne denli güç olduğunu biliyorum. Günün birinde, ruh hastalıkları vasıtasiyle çok para kazanılabildiğini öğrenmiş oldun. Bir hastanın yıllar boyunca günde bir saat gelmesi ve senin de ona bu saatler için bir fatura kesmen buna yetişiyor.

İşte bu andan itibaren -ama daha önce değil- ruhun varlığına inandın. Bu zaman içinde insan bedeni üzerine çalışan bilim sessizce ilerleme yap-

tı. Senin esprinin, dirimsel enerjinin bir işlevi olduğunu ortaya çıkarmış bulunuyorum, başka türlü dendikte, bedenle ruh arasında bir birlik vardır. Bu noktadan hareket ederek, iyi olduğun ve sevdiğin zaman dirimsel enerji ürettiğini, korktuğun zaman da onu bedenin merkezine doğru geri çektiğini gösterebildim. Bu buluşlar üzerine on beş yıl boyunca sessizlik perdesi örttün. Bununla birlikte ben çalışmalarımı bu yönde sürdürdüm ve «orgon» adını verdiğim dirimsel enerjinin atmosfer içinde de varolduğunu buldum. Onu büyütecek ve görünür duruma getirecek aygıtlar yaptım ve görmeyi başardım. Sen kâğıt oynadığın, politika üzerine gevezelik ettiğin, karını ya da çocuklarını dövdüğün zamanlarda ben dirimsel enerjiyi gerçekten bulduğumu güvenle göstermek için iki yıl boyunca, günün kaç saatini bir karanlık oda içersinde geçirdim. Bu kendi buluşumu başka insanlara da öğrettim ve onların da benimle aynı şeyi gördüklerini anladım.

Ruhu iç salgı bezlerinin bir salgısı olarak kabul eden bir doktor isen, o zaman hastana iyileşme nedeni olarak «telkin»i göstereceksin. Eğer saplantı halinde bir kuşkudan acı çekiyorsan ve karanlıktan korkuyorsan, bunun ruh çağırmaya katıldığın yerdeki «telkin»den ileri geldiğini söyleyeceksin. İşte sen böyle tepkiler gösterirsin, küçük adam. 1920'de yadsıdığın ruh üzerine 1946'da aynı budalalıkla gevezelik ediyorsun. Ve hiç değişmeden aynı küçük adam olarak kaldın. 1984'de orgonla birlikte şansını elde edeceksin ama bu kez başka bir gerçeği aşağılayacaksın ondan kuşkulanacaksın ve ona kara

çalacaksın; daha önce asprinin, orgonun ve kozmik enerjinin bulunmasından sonra onlara yaptıkların gibi. Ve her zaman için şurda burda «heil» diye bağıran küçük adam olarak kalacaksın. Peki şimdi şunu sorayım, yerin kendi ekseni ve uzayda dönüşünü öğrendikten sonra ne söylediğini anımsıyor musun? Bardakların kahveci tepsisinden düşeceğini söyleyip aptalca bir şaka yapmıştın. Aradan birkaç yüzyıl geçti ve sen bu arada her şeyi elbette unuttun. Newton'dan bütün öğrendiğin onun «bir elmanın düşüşü»nü görmesidir; Rousseau'ya gelince, o da «doğaya geri dönmek»i öneriyordu. Darwin'den ise «güçlünün daha çok yaşadığı»nı öğrendin, yoksa «senin maymundan gelme» olduğunu değil. Sen aptal ve gururlusun, bilisizsin ve maymun gibisin, küçük adam. Bize zorunlu askerlik hizmetinden başka hiç bir şey bırakmayan Napolyon'un altın şeritli çerçeve içindeki portresini bütün kitaplıklara asıyorsun ama senin kozmik kökenini önceden sezen benim Kepler hiç bir kitaplıkta görünmüyor. İşte bu nedenden ötürü içinde bulunduğun bataklıktan kurtulamıyorsun, küçük adam. İşte bu nedenden dolayı seni kınıyorum; çünkü kozmik enerjinin varlığını sana «telkin» etmek için yirmi yılımı verdim. Hayır küçük adam, kendimi böyle isteyerek adarken, bedenin içindeki vebayı gerçekten iyileştirmesini öğrendim. Ama sen buna inanmak istemiyorsun. Bir gün Norveç'te «bir kimse deney yapmak için bu denli çok para harcıyorsa, deli olmalı» demedin mi? Sen, birisinin karşıt cinsten birisine yatağa girmeden yaklaşmayacağına inanamazsın. Seni anlıyorum: her şeyi kendi ölçüsüne

göre yargılıyorsun. **Yalnızca vermeden almasını biliyorsun.**

Eğer sen bir mutluluk hırsızı olsaydın o zaman ben sana saygı duyardım ama sen içinden pazarlıklı korkak ve düşkün bir adamsın. Ruhsal kabızlık çeken kötü bir adamsın ve yaratma yeteneğinden yoksunsun. Böylece Freud'ün bir formülüne göre ve bir köşede kemirmek üzere bir kemik çalacaksın. İyiliği sevinçle dağıtan adamı soymak için üzerine saldırıyorsun ama ahlâkı bozulan ve avanak olan sensin ve bu eli açık insanı cezalandırıyorsun. Onun bilgisini, mutluluğunu ve büyüklüğünü yutuyorsun ama bütün bu yuttuklarını sindiremeyeceksin. Onu sindirmeden çıkarıyor ve korkunç bir koku yayıyorsun. Oysa ki sen bunları çaldıktan sonra kendi saygınlığını korumak için şu namuslu adama deli, şarlatan ve «çocuk ruhunu bozan» deyip ona kara çalıyorsun.

Biraz bundan konuşalım, küçük adam: çocukların cinsel davranışına yardım ettiğim zaman kopan gürültüyü anımsıyor musun (sen o zaman bir bilginler topluluğunun başkanıydın)? Ben çocukların cinsel hakları üzerine ilk makalemi yazmıştım ve bu gürültü hemen onun peşinden kopmuştu. Başka bir zaman (bu dönemde sen Berlinde bir «kültür derneği»nin ikinci başkanıydın) küçük kızları ayartıp ormana götürüyorum diye gürültü koparmıştın. Ben yetişkinleri bile hiç bir zaman ayartmadım, küçük adam! Bu suçlamalar senin edepsizce hayallerinin meyvesidir; ben sevgilimi, sevgili eşimi seviyorum. Seninle aramızda şu ayrım var: ben eşimi sevme yeteneğini gösteriyorum ve senin

gibi küçük kızları ayartıp ormana götürme gereksinmesini duymuyorum.

Peki ya sen, küçük genç kız, sinemada gördüğün kahramanın düşünü kurmuyor musun? Koynuna onun fotoğrafını koyarak uyumuyor musun? On sekiz yaşında olduğunu ileri sürerek, ona yaklaşmak, onu ayartmak için her şeyi yapmıyor musun? Sonra da kalkmış ırza geçmekten dolayı kendi sinema kahramanını suçluyor ve dâva ediyorsun. O temize çıkmış ya da suçlanmış olacak ama senin büyük annelerin senin kahramanının ellerini öpüyorlar. Bilmem anlıyor musun, küçük hanım?

Sinemada gördüğün kahramanla yatmak istiyorsun ama bunun sorumluluklarını yüklenecek cesareti gösteremiyorsun. Bunun yerine onu ırza geçmekle suçlamayı ve ırzına geçilmiş zavallı kız rolünü oynamayı yeğ tutuyorsun. Ve sen, kocasından çok şoföründen hoşlanan, ırzına geçilmiş zavallı kadın rolü oynuyorsun. Sen beyaz kadın, cinselliğini esen ve doğal olarak korumasını bilen zenci şoförü baştan çıkarmadın mı? Sonra da bunu bir ırza geçme olarak yaydın; «aşağı ırk»tan bir adamın kurbanı olan sen zavallı kurban. Sen saf beyaz kadın, senin ataların «Mayflower» gemisiyle (*) okyanusu aştılar; senin deden özgür ormanlarda fidye alarak, zenci ticareti yaparak varlık sahibi oldu. Sen kuzeyden ya da güneyden gelen adamın ve «şu ya da bu devrimin kızı»sın. Sen hiç bir zenciye sahip olma isteği taşımayan, suçsuz, saf,

(*) Mayflower, 1620 tarihinde İngiltere'den Amerika'ya ilk göçmenleri götüren geminin adı. Ç.N.

beyaz ve zavallı kadınsın. Sen, inançlı Aztekleri pusuya düşürmek için onların üzerine korkakça ağ atan zalim bir Cortez'in, soysuzlaşmış bir köle avcısının soyundan gelen zavallı ve korkoktan başka bir şey değilsin.

Şu ya da bu devrimin zavallı kızı. Özgürlüğe kavuşma konusunda ne biliyorsun? Lincoln'un köleleri serbest bıraktığı ve size de «serbest piyasa ekonomisi» bıraktığı Amerikan devriminin dilekleri konusunda neler biliyorsun? Bir kez aynada kendine bak. Orada kendini «Rus Devriminin kızı» olarak zararsız ve suçsuz olarak bulacaksın.

Eğer bir insana bir kez aşkla bağlanma yeteneğini göstermiş olsaydınız, bir zenciden, bir yahudiden, bir işçiden daha çok bir hayat kurtarmış olacaktınız. Kendi öz hayatınız içindeki çocuğu nasıl öldürüyorsanız, gördüğünüz aşk düşlerindeki zencileri de öylece öldürüyorsunuz, çünkü sizin zevk alma isteğiniz edepsizleşiveriyor. Yüksek gelirli birisinin kızı ya da karısı, ben sizi tanıyorum. Sizin soysuzlaşmış üreme organlarınız, adı bilinmeyen çocuklar yapmaktadır! Hayır, şu ya da bu devrimin kızı, ben LL.D. ya da comiserlik (*) gibi bir görevin peşinde koşmuyorum. Böyle bir özeni sizin giysili ve üniformalı hayvanlara bırakıyorum. Ben zencileri yakalı ve redingotlu giysiler içinde değil, sade halleriyle gözlerimin önüne getiriyorum. Zevkten yoksun, kulaklarını küpelerle süslemiş şişman zenci kadınlar düşünmüyorum. Ben güney denizinin

(*) LL.D. (Dostor of Laws) Hukuk doktoru. Ç.N.

ince uzun, keklik sekişli kızlarını düşünüyorum. Herhangi bir ordunun düşkün bir askeri saf aşktan başka bir şey bilmeyen bu kıza, bir genelev kadınına yaklaşır gibi yaklaşır.

Hayır küçük hanım, sömürüldüğünü ve aşağılandığını henüz bilmediğin bir hayata sen can atıyorsun. Ama senin de saatin yaklaşıyor! Alman ırkının uğruna hizmet için, yalnızca bakirelik görevini yerine getiriyorsun. Yaşamını kendi sınıfının hizmetindeki Rus bakiresi ya da Amerikan devriminin kızı gibi sürdürüyorsun. 500 ya da 1000 yıl sonra iyi yetişmiş kızlar ve delikanlılar aşkın tadını çıkardıkları ve onu korudukları zaman, sen onlar için gülünç bir anı olarak kalacaksın.

Sen, kanserin kemirdiği küçük kadın, hayatın sesi olan Marian Anderson'a konser salonunu kapamadın mı? Senin sesin yok olup gittikten yüzyıllar sonra onun adı şarkı olarak kalacak. Ama burada acaba diyorum kendi kendime, Marian Anderson yüzyılların işlevini mi düşünüyor, yoksa kendi çocuklarına da mı aşkı yasaklıyor? Bunu bilmiyorum. Hayat, küçük ve büyük sıçramalarla ilerliyor. Kanserin kemirdiği küçük kadın, M. Anderson yaşamayı seviyor ama o artık kendini senden uzak tutuyor.

«Toplum»u temsil eden küçük kadın, çevreye bir peri masalı yaydın ve senin kocan da buna kandı. Oysa ki anlattıklarının gerçekle hiç ilgisi yoktu. Şurası gerçek ki, senin kızın bir adamı kucaklamayı tasarladığı zaman, sen bunu her gün hıristiyan ve yahudi gazetelerine bildiriyorsun ama böylesine ciddi olmayan bir şey kimseyi ilgilendirmiyor. «Top-

lum» benim; dülger, bahçıvan, öğretmen, doktor, fabrika işçisi benim. Toplum sen değilsin, kanserin kemirdiği sert ve yüzü maskeli küçük kadın. Sen hayat değil, onun karikatürüsün. Bununla birlikte kendini neden lüks bir kalenin içine sakladığını çok iyi anlıyorum. Dülgerliğin, bahçıvanlığın, doktorluğun, öğretmenliğin ve fabrika işçiliğinin öbür yüzü olan bayağılığa karşı hiç bir şey yapmıyordun. Veba dolayısıyle yapılacak en akılhca şey buydu. Ama senin bayağılığın ve alçaklığın, senin kabızlığın, romatizmaların, katı yüzün ve hayatı reddedişinle birlikte iliklerine işlemiş. Sen mutsuzsun, zavallı küçük kadın, çünkü senin oğulların yıkıma sürükleniyor, kızların baştan çıkıyorlar, kocaların duygusuzlaşıyorlar ve senin hayatın, dokuları ile birlikte çürüyor. Sen bana masal anlatmaya kalkma, çünkü ben seni çıplak gördüm.

Sen korkaksın ve her zaman için de korkaktın. İnsanlığın mutluluğunu kendi ellerin arasında tutuyordun ama her şeyi yağma ettin. Kendi sığ anlayışına göre dünyada cumhurbaşkanları seçtin. Her yere fotoğrafları asılıyor ve madalyalar üzerine resimleri yapılıyor, durmadan gülümsüyorlar ama Devrimin küçük kızı, hayatı kendi adı ile çağırma yürekliliğini gösteremiyorlar! Dünyayı kendi ellerinde taşıyordun ama Hiroşima ve Nagasaki üzerine atom bombaları attın; doğrusunu söylemek gerekirse onları senin oğulların attı. Kendi mezarını kendi elinle kazdın, kanserin kemirdiği küçük kadın. Bir tek bomba ile kendi sınıfını ve kendi bütün soyunu mezarın sessizliğine yolladın. Çünkü Hiroşima ve Nagasaki'deki kadınlara, çocuklara ve

erkeklere bir uyarıda bulunacak kadar insancıl duygulardan yoksundun. Sen, insan varlığının ruh büyüklüğüne sahip değilsin! İşte bu yüzden de, bir taşın okyanusta batıp gitmesi gibi sessizce yitiniyorsun. Dünyaya eli açık aptallar getiren küçük kadın, şimdi düşündüğün ya da söylediğin pek önemli değil. Bundan beşyüz sonraki insanlar seninle alay edecekler, sana şaşacaklar. Bu dünyanın sefilliğini keşke bugünden görmeseydik!

Bana ne karşılık vereceğini biliyorum, küçük kadın. Durum senden yana görünüyor; «vatanı kurtarmak» gerekiyordu. Ben buna benzer bir şarkıyı daha önce Avusturya'da işitmiştim. Daha önce Viyanalı bir arabacının: «Hurra benim Kayser» diye bağırdığını hiç işitmemiş miydin? Hayır mı? Sen yalnızca kendi sesini dinledin, bu aynı şeydir. Hayır küçük kadın, ben senden korkmuyorum. Sen bana karşı hiç bir şey yapamazsın. Şurası bir gerçek ki, senin güveyin bakanlık temsilcisi yardımcısı, yeğenin de maliyecidir. Onları bir bardak çay içmeleri için çağırıyorsun ve kulaklarına bir şeyler fısıldıyorsun. O bölge başsavcısı ya da maliyecisi olmak istiyor ve «yasalara ve düzene uyan» bir kurban arıyor. Bu oyunların nasıl oynandığını ben çok iyi biliyorum. Ama bütün bunlar seni en sonunda düşmekten kurtarmayacak, küçük kadın. Benim gerçeğim senden daha güçlüdür!

«Fikri sabit bir deli bu. Benim toplum içinde hiç bir yerim yok mu?»

Sizin neden küçük ve bayağı olduğunuzu basitçe gösterdim, küçük adam ve küçük kadın! Sizin yararlı ve önemli olduğunuz konusunda tanıklık bi-

le etmedim. Siz önemsenmeyecek kadar olsaydınız, hayatım pahasına sizinle konuşmuş olacağıma inanıyor musunuz? Sizin küçüklüğünüz ve bayağılığınız, yüklendiğiniz müthiş sorumluluktan daha da ürkütücüdür. Sizin aptal olduğunuzu söylüyorlar, bana kalırsa siz zeki ama korkaksınız. Sizin için toplumun pis tortusudur diyorlar, ben ise sizin bu toplumun tohumu olduğunuzu söylüyorum. Kültürün tutsağa gereksinmesi vardır, deniyor. Ben ise hiç bir kültürün tutsaklık üzerine kurulmadığını söylüyorum. Bu korkunç XX. yüzyıl, Eflatun'dan bu yana olan bütün kültür kuramlarını gülünçleştirdi. **İnsanlık kültürü henüz kendi gününü görmedi, küçük adam!** Hayvan insanın korkunç sapmasını ve patolojik soysuzlaşmasını henüz yeni anlamaya başlıyoruz. Bu «küçük adama yöneltilmiş sözler» ya da diğer uygun yazılar, tekerleğin bulunuşundan modern dizel motoruna değin binlerce yıllık bir kültürel birikimdir.

Senin görüşün sonsuz denecek kadar küçük, küçük adam, kahvaltıdan ya da öğle yemeğinden daha ötesini göremiyorsun. Geçmişteki yüzyılları, gelecekteki binlerce yıllar gibi düşüncenin sonsuz boyutları içinde kavramak zorundasın. Hayatın işlevini ve protoplazmanın ilk molekülünden dikine yürümesini bilen ama henüz eksiksiz düşünmeyi bilmeyen hayvan insanın evrimini düşünmeyi öğrenmek zorundasın. On ya da yirmi yıl önce geçen olayların anılarını bile saklamıyorsun ve insanların ikibin yıldan fazladır anlattıkları aynı şeyleri yineliyorsun. Daha kötüsü, bir pirenin bir kürke yapışması gibi sen de «ırk», «sınıf», «ulus», «din

baskısı», «sevme yasağı» gibi deliliklere saplanıp kalıyorsun. Yoksulluğunun derinliğini ölçme cesaretini gösteremiyorsun. Zaman zaman başını bataklıktan çıkarıyor ve «heil» diye bağırıyorsun. Bir kurbağanın bataklıkta viyaklaması, bundan daha çok hayata yakındır.

Zaman zaman başını bataklıktan çıkarıyor ve «heil!» diye bağırıyorsun.

«Peki neden beni bataklıktan çekip kurtarmıyorsun? Neden benim parti toplantılarıma, parlamentoma, diplomatik konferanslarıma katılmıyorsun? Sen bir hainsin! Benim için savaştın ve acı çektin, büyük esirgemezliklere katlandın. Şimdi de kalkmış beni aşağılıyorsun.»

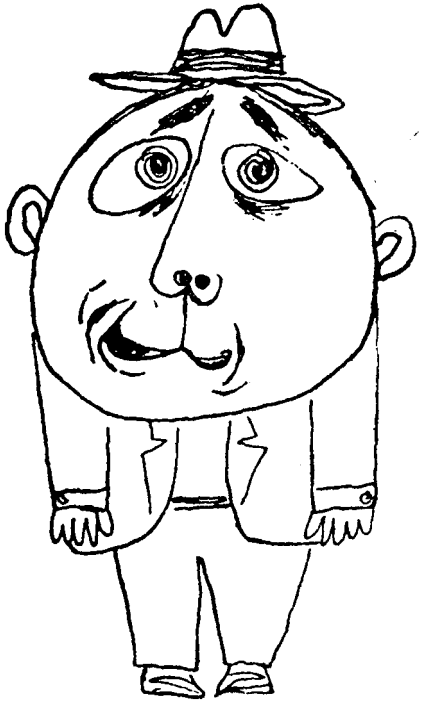
Seni, içinde bulunduğun bataklıktan çekip çıkarma yeteneğini taşımıyorum. Bunu yapabilecek olan tek kimse sensin. Ben hiç bir zaman miting-

lere ve toplantılara katılmadım, çünkü sen orada yalnızca «yere batsın konunun özü, biz ayrıntıları tartışalım!» diye bağırıyorsun. Şurası gerçek ki yirmi beş yıl boyunca senin için savaştım, meslek güvencemi ve sıcak aile yuvamı buna adadım, senin örgütlerin için az para vermedim, senin «açlık yürüyüşü»ne ve gösterilerine katıldım. Hiç bir karşılık beklemeden, tıp üzerine binlerce şey sana salık verdim. Sen bütün sesinle İ-ah, İ-ah, allala diye bağırırken ben bir kentten başka bir kente ve çoğu zaman da senin yerine gittim. Politik vebaya karşı savaşta araba ile gezerken, beni ölümle korkutuyorlardı ve ben de ölmeye hazırdım. Çocukların gösteri yaptıkları zaman, onları polis saldırısından ben korudum. Sana gerekli şeyleri salık vermesi ve yardım etmesi için bütün paralarımı psikiyatri dispanserlerinin kurulması için harcadım. Sen benim her şeyimi aldın ama bana hiç bir şey vermedin! Kurtulmak istiyordun ama şu son otuz yıl boyunca verimli hiç bir düşünce ortaya koymadın. İkinci Dünya Savaşının sonunda, savaş öncesine göre bir parmak bile ilerleme göstermiş olmadın. Belki biraz daha «sağa» ya da «sola» kaydın ama bir milimetre ilerlemedin! Fransız devriminin, Rus devriminin bütün yararlarını yağma ettin, daha önemlisi, bütün dünyaya bir albasan gibi çöktün! Yalnız iyi yüreklilerin sana kin beslemeden ve seni alçatmadan anlayabileceği senin korkunç zayıflığın, senin için adanmış olan her şeyle birlikte derin bir umutsuzluğun içine daldı. Bu korkunç yıllar ve ürkünç yarım yüzyıl boyunca hep bayağı şeyler söyledin ve aklı başında bir tek söz etmedin.

Bu zaman içinde senin hastalığını iyice öğrendiğim için cesaretimi yitirmedim. Bundan başka türlü hareket edemeyeceğini ve düşünemeyeceğini anladım. Hayatın öldürücü korkusunu sende gördüm; seni hep doğru yola koyan, sonra da orada şaşırtan bir korku bu. Bilginin insana umut verdiğini bilmiyorsun. Sen umudu esinliyorsun ama başkalarına umut vermiyorsun. İşte bu nedenle küçük adam, sen beni senin tümüyle çöken dünyan karşında «iyimser» olarak adlandırdın. Evet, ben bir iyimserim ve geleceğe yönelmişim. Neden? diye soruyorsun bana. Şimdi bunu sana söyleyeceğim:

Seni olduğun gibi kabul edip sana bağlandığım sürece, senin dar kafalılığını bir şok gibi her zaman duydum. Sana yardım etmek istediğim zaman bana yaptığın kötülükleri bin kez unuttum ve sen hastalığın için bin kez bana başvurdun. Sonunda gözlerimi açtım ve sana karşıdan baktım. Benim ilk tepkim, seni küçük görme ve kindi. Bununla birlikte senin hastalığını yavaş yavaş anlamaya başladım ve seni böyle anlayınca, sana karşı olan kinim de, aşağılamam da silinip gitti. Dünyayı yönetmek için yaptığın ilk girişimlerden ve onu yıkıma uğrattığından dolayı artık sana gücenmiyordum. Binlerce yıl boyunca hayat nasılsa onu öylece yaşaman engellendiği için, bunun başka türlü olamayacağını da anladım.

Sen «o delidir» diye bağırdığın sıralarda, ben **hayatın işlevi yasasını** buldum. Bu dönemde sen,

Sonunda gözlerimı açtım ve sana karşıdan baktım.

küçük bir psikiyatri doktoruydun ve bir gençlik hareketi içinde çalışıyordun; güçsüz olduğun için de yürek rahatsızlığı seni korkutuyordu. Daha sonra kederden öldün, çünkü eğer insanda azıcık namus varsa acısını çekmeden çalamaz ve başkasına kara çalamaz. Oysa ki sen de küçük adam, ruhunun gizli bir köşesinde dürüstlük izi bıraktın. Bana bir katır tekmesi atacağına inandığın zaman, benim sıfırı tükettiğimi sanıyordun, çünkü benim haklı olduğumu biliyordun ve beni izleyecek durumda değildin. Benim bir hacıyatmaz gibi her zamankinden daha güçlü, daha parlak ve daha belirli bir biçimde ayakta durduğumu görünce, şiddet seni yere yatırdı. İçine düşeyim diye kazdığın uçurumların, çukurların üzerinden atladığımı sen can çekerken anladın. Benim öğretimi, kendi ürkek örgütlerin içinde kendi öğretin gibi tanıtmadın mı? Gör işte, senin örgütündeki dürüst insanlar bundan haberliydiler; nereden mi biliyorum, çünkü onlar bunu bana söylediler. Hayır küçük adam, dolambaçlı yollardan bir umar ararken kendi çukurunu kendi elinle kazıyorsun.

Tüm hayatı korkuttuğun için ve insan sırtına bıçak yemeden ya da suratına bok bulaştırmadan senin varlığındaki gerçekle yetinme olasılığı olmadığı için ben kendimi senden uzak tuttum. Bunu bir kez daha yineliyorum: ben senden uzaklaştım, yoksa senin geleceğinden değil. Ben insanlığı değil, senin insansızlığını ve alçaklığını terkettim.

Etkin bir hayat için her zaman kurbanlar vermeye razı oldum ama artık senin için değil, küçük adam! Yirmibeş yıl boyunca büyük bir yanlışlık

yaptığımı anlayalı çok olmadı: **senin** hayat, ilerleme, gelecek ve umut olduğuna inandığım için kendimi senin uğruna verdim. Benimle benzer doğrulukları ve dürüstlüğü paylaşan başka insanlar da sende hayat olduğuna inanıyorlardı. Ama her şey yıkıldı. Ben bunu anlarken, senin darkafalılığın ve alçaklığın yüzünden kendimi ölüme terketmemeye karar verdim. Çünkü geride yapılacak önemli işlerim var. Ben hayatı keşfediyorum, küçük adam. Artık uzun zaman sende duyduğum ve sende aradığım hayatla seni birbirinize karıştıramam.

Hayatla onun işlevleri ve nitelikleri ile senin varlık cinsin arasına açık ve net bir bölme çizgisi yerleştirirken hayatın korunmasına ve senin geleceğine etkin bir biçimde yardım edeceğim. Senden uzak durmak için insanın gözüpek olması gerektiğini biliyorum. Bununla birlikte sana karşı hiç bir acıma duymadığım ve senin Führerlerin gibi hiç bir övgü beklemediğim için ben şimdi için değil, gelecek için çalışabilirim.

Hayatı kötüye kullanmaya başladığımızdan bu yana çok beçmedi ki o bize karşı ayaklanmaya başladı. Bu senin parlak geleceğinin başlangıcı ve bütün küçük adamların korkunç küçüklüğünün sonudur. Çünkü biz duygusal vebanın ortaya çıkarılmasını artık bitirmiş bulunuyoruz. Kendisi tam saldırı noktasına geldiği zaman Polonya'yı savaş hazırlığı yapmakla suçluyor. Kendisi öldürmeye hazırlandığı zaman düşmanlarını ölüm ereği taşımakla suçluyor. Kendisi utanmazca birkaç taslak peşinde olduğu zaman cinsel sapıkların esen yaşamını ayıplıyor.

Senin masken düşürüldü, küçük adam, senin aşağılık ve acınacak durumda olan diğer arka yüzüne bir göz atıldı. Dünyanın gidişi senin emeğin

Kibar ve yumuşak yüzünün arkasına gizlenmiş sert birisin.

ve yaptığın işlerle belirlensin isteniyor ama birincisinden daha kötü bir tiranı onun yerine yerleştirmen senden istenmiyor. Senin başkalarından istediğin gibi, kendini eleştirmeden önce düzeltip hayatın kurallarına daha titizce boyun eğmen senden istenmeye başlanıyor, küçük adam. Senin dedikodu yapma hastalığın, açgözlülüğün, her çeşit sorumluluk yüklenmeyi reddedişin, kısacası dünyaya veba hastalığı bulaştırdığın çok iyi biliniyor.

Proletaryanın ve «Dördüncü Reich»ın geleceğini yüklenmek isteyen senin bu gerçekleri işitmek istemediğini ve «heil» diye bağırmayı yeğlediğini

biliyorum. Bununla birlikte, bunu geçmişten çok daha az başaracağını biliyorum. Binlerce yıl boyunca, biz senin davranışının anahtarını bulmuş bulunuyoruz. Sen toplumsal ve kibarlık maskesinin arkasında çok kırıcısın, küçük adam. Ne mal olduğunu göstermeden benimle yarım gün bile geçiremezsin. Bana inanmıyor musun? Şimdi geçmişine döneceğim:

Havanın açık olduğu bir gün öğleden sonra iş arayan bir oduncu olarak bana geldiğini hiç kuşkusuz anımsıyorsundur. Benim küçük köpeğim seni dostça kokladı ve çevrende dönmeye başladı. Onun ünlü bir av köpeğinin yavrusu olduğunu anladın. Onun «saldırgan bir köpek olması için neden bağlamıyorsun? diye bana sordun. Bu köpek insanı çok iyi karşılıyor!» Benim sevgili küçük oduncum, benim artık senden başka düşmanım yok, bununla birlikte, köpeğimin herkesle iyi geçinmesini yeğ tutarım.

Senin biyolojik katılığını düşünmekten bunalmış bir durumda, şu yağmurlu pazar gününde bir bara girip sığınacak bir yer aradığımı hiç kuşkusuz anımsıyorsundur. Bir masaya oturup kendime viski ısmarladım (hayır küçük adam, ara sıra bir bardak içsem de ben bir ayyaş değilim). Öyleyse kendime bir «higball» ısmarlamıştım. Ülkeye henüz geri dönmüştün, biraz fazla içmiştin ve «haylaz maymun» gibi Japonca konuşuyordun. Sonra, aynı yüz ifadesini takınarak ve kimi zaman muayenehaneme gelerek şöyle diyordun: «Okyanusun kıyısındaki bu «Jap»lara ne yapmak gerektiğini biliyor musun? Onları asmak gerekir ama birdenbire de-

ğil, yavaş yavaş, ipin düğümünü her beş dakikada bir sıkarak...» Ve sözlerini el hareketi ile anlatıyordun, küçük adam. Garson seni başı ile onaylıyor ve bu erkekçe kahramanlığına hayran kalıyordu. Şimdiye değin hiç bir Japon bebeğini kollarının arasına aldın mı, küçük vatansever? Hayır! Yüzyıllar boyunca Japon casuslarını, Amerikan pilotlarını, Rus köylülerini, Alman memurlarını, İngiliz anarşistlerini, Yunan komünistlerini asacaksın; onları kılıçtan geçireceksin, elektrikle öldüreceksin, gaz odalarında boğacaksın ama bütün bunlar senin barsak rahatsızlığını, senin anlayışını, aşka karşı uyumsuzluğunu, romatizmalarını ve akıl hastalıklarını değiştirmeyecek. Asmakla kesmekle kendi bataklığının içinden çıkmış olmayacaksın. Bakışını kendi ruhuna çevir, küçük adam; bu senin biricik kurtuluşundur.

Terkettiğin adama karşı kin dolu olarak gelip benim muayenehanemde durduğun günü hiç kuşkusuz anımsıyorsundur, küçük kadın. Yıllarca onu annen, teyzelerin, yeğenlerinle birlikte ve ayağının altında ezdin ve o da büzülmeye başlamıştı, çünkü o senle senin tüm akrabaların arasına giriyordu. Sonunda, kendi yaşama duygusunu kurtarmak için son bir çaba göstererek bağlarını kopardı ve seninle içten kopma gücünü gösteremediği için bana akıl danışmaya geldi. Kendi özgürlüğünü seven bir yasaya göre gelirinin dörtte üçü ile gözünü kırpmadan yemekli pansiyon parasını ödüyordu. Bir işin, bir görevin olsa bile, bütün istediğin bu nefret ettiğin adamın sana bakmasıydı. Bu haksız zorunluluğu düzeltmek için yardımda bulunduğumu bili-

yorsun. O zaman beni kudurmuşçasına ısırdın! Beni polisle korkuttun. Onu sıkıntısından kurtarmak için yapabileceğim her şeyi yaptığım için benim ondan para sızdırmak istediğimi söylüyordun. Böylece kendi kendine beslediğin rezilliği bana maletmeye çalıştın, zavallı küçük kadın. Kendi meslek durumunu hiç bir zaman düzeltmeyi düşünmedin, oysa ki böyle bir durum kendisinden yıllarca nefret ettiğin erkeğe karşı sana bağımsızlık kazandıracaktı. Yeni dünyanın böyle yöntemlerle kurulduğunu düşünmüyor musun? Belli bir tipi temsil ettiğini ve dünyayı yıkan bu tip kadından milyonlarca varolduğunu bilmiyorsun. Evet, evet biliyorum: sen çok «zayıfsın» «yalnızsın» annene çok bağlısın, «hayat önünde silâhsızsın», kendi kininden bile nefret ediyorsun, kendi kendinle çatışıyorsun, umutsuzsun. İşte bu nedenle kendi kocanın hayatını yıkıyorsun, küçük kadın! Bugün için hayatın nasılsa, onu olduğu gibi kendi akışına bırakıyorsun. Onlar senin içinde bulunduğun sıkıntıdan nasıl kurtulacağını bilmediklerinden bir yargıçtan ya da bir devlet savcısından daha fazla destek bulduğunu biliyorum.

Herhangi bir devlet dairesindeki küçük memur, seni görüyorum ve sesini işitiyorum: benim geçmişteki, bugünkü ve gelecekteki uğraşılarımı araştırmak, özel mülkiyet, Rusya ve demokrasi üzerine düşüncelerimi öğrenmek için kanıt topluyorsun. «International society for Plasmogeny» de içinde olmak üzere üç tane bilimsel ve edebî cemiyetin fahri üyesi olduğumu sana söyledim. Oralara görevli memur girmez. İkinci bir kez bana şöyle dedi:

«Bazı garip şeyler dönüyor. Sizin duruşma dostanızda uluslararası çok kadınlı cemiyet üyesi olduğunuz yazılı, bu doğru mu?» Küçük kadının bu çok canlı hayal gücüne her ikimiz de gülüyoruz. İnsanların neden bana kara çaldıklarını anlıyor musun? Bu benim yaşama biçimimden gelmiyor, **senin hayal gücünden** doğuyor. Senin Rousseau'dan bütün aldıkların çocuklarını önemsemeyip bir yetimler evine bıraktıktan sonra «doğaya geri dönüş» öğüdü değil miydi? Senin ruhun bozulmuş, çünkü sen, neyin aşağı ve kötü, neyin güzel olduğunu asla görmüyorsun. Sabahleyin perdelerini kapatırken gördüm. Peki ne yapmak için bu? Gündüz perdeler hep açık durur. Bunda bir iş var!»

Bu yöntemler seni gerçeğe karşı korumayacaklar. Senin merakını gıcıklayan benim perdelerim değil ama sen gerçeğin tanınmasını engelliyorsun. Senin gibi yaşayan, selâm verirken karşında yeterince eğilmeyen suçsuz komşunu içeriye attırmak için muhbir ve hafiye rolünü sürdürmek istiyorsun. Çok dikkat çekici adamsın, küçük adam, ihbar etmesini ve hafiyecilik oynamasını seviyorsun. Polis, kendisi için çalışanların adlarını açıklamadıkları için, sen kendini sığınakta hissediyorsun.

«Beni dinleyiniz, siz diğer vergi yükümlüleri! İşte bir felsefe profesörü. Gençlere ders vermesi için bizim kentin üniversitesi ona bir kürsü emanet etmek istiyor. Şeytan alsın onu!»

Kendi vergisini ödeyen dürüst hizmetçi kadın da gerçeğin ustasına karşı bir dilekçe yazıyor ve usta kendi görevine geçmiyor. **Sen dört** yüz yıllık doğa felsefesinden daha güçlüsün, küçük dürüst hiz-

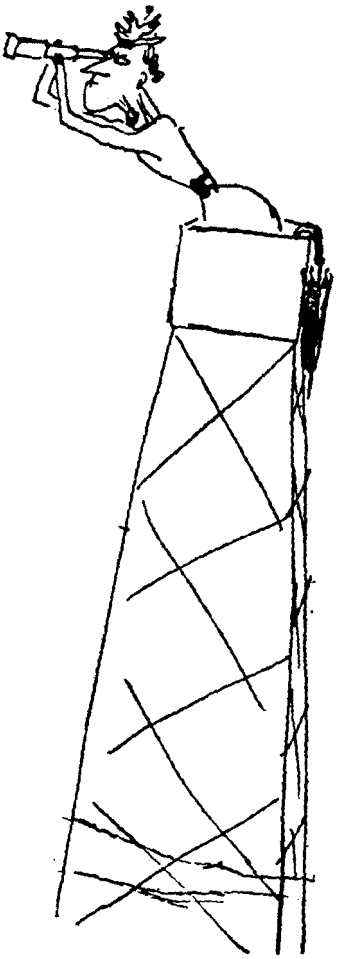
metçi, doğurgan vatansever! Bununla birlikte senin de davranışların engellenmeye başlanıyor ve yakın da senin de saltanatın son bulacak.

«Sözlerime kulak veriniz, kamu ahlâkına karşı ilgisiz kalmayınız. Az ötede bir evde, bir ana kızı ile birlikte oturuyor. Kız her gece eve dostunu alıyor. Kızına pezevenklik yaptığı için anayı tutuklayınız. Ahlâkı korumamız gerekir!»

Bu ana yargılanıyor, çünkü küçük adam, sen başkalarının yatağında hafiyelik yaptın. Senin masken düştü. Biz senin neden endişe ettiğini biliyoruz: «Ahlâk ve kamu düzeni.» Gerçekte sen, her otel hizmetçisine çimdik atmayı deniyorsun. EVET, OĞULLARIMIZ VE KIZLARIMIZ KENDİLERİNİ SAKLAMAK ZORUNDA KALMAKTANSA, DAR SOKAKLARDA YA DA YARI KARANLIK YOLLARDA SEVİŞMEKTENSE ONLARIN GÜN IŞIĞINDA MUTLU BİR IŞIĞIN TADINI ÇIKARMALARINI İSTİYORUZ. Oğullarının ve kızlarının aşkını anlayan ve koruyan, dürüst ve gözüpek analara ve babalara saygı duyulmasını istiyoruz. Çünkü bu analar ve babalar, senden ayrı olarak, gelecekteki sağlıklı, kötülükten eser bulunmayan çocukların koruyucularıdır, XX. yüzyılın güçsüz küçük adamı.

«Sonuncuyu size anlatmamı ister misiniz? Bu olayın başından geçtiği adamı tanıyorum. Bir oğlancının saldırısına uğramış ve kendini pantolonsuz zor kurtarmış!»

Bu «gerçek hikâye»yi anlattığı zaman ağzından pis pis salyalar akıyordu. Bu hikâyenin senin gübrelikte çiçeklendiğini, senin kabızlığının ve sek-

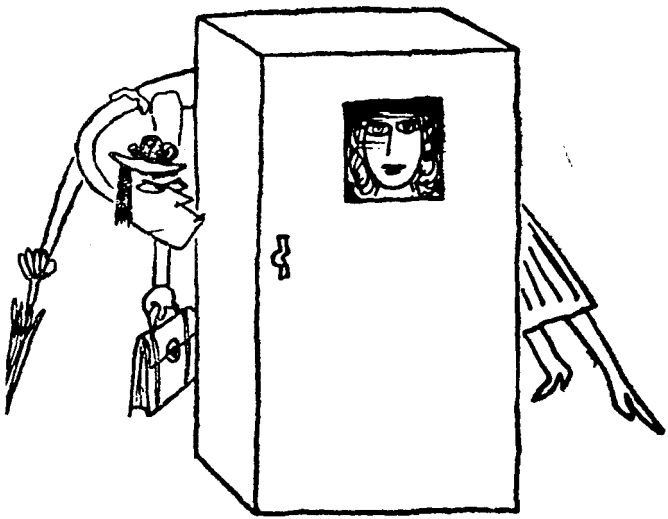
Orgon enerjisi gözleyen ahlakçı.

se düşkünlüğünün bir meyvesi olduğunu biliyor musun? Hiç bir zaman senin gibi eşcinsten birine isteğim olmadı; senin gibi hiç bir zaman küçük kızları baştan çıkarmayı gözümün önüne getirmedim; hiç bir zaman senin gibi kadınların ırzına saldırmadım; hiç bir zaman peklikten rahatsızlık çekmedim; hiç bir zaman senin gibi başkalarının aşkını çalmadım; hiç bir zaman beni isteyen ya da benim istediğim kadınları canından bezdirmedim; hiç bir zaman başkalarının gözleri bana çevrilmedi; senin gibi marazi hayallerim yok, küçük adam!

«Bakın ne diyorum! O sekterine tebelleş oldu, öyle ki sekreter kaçmak zorunda kaldı. Onunla perdeleri inik bir evde yaşadı; sabahın üçüne değin ışığı açık bıraktı!»

Sana göre de Mettrie boğazına düşkün birisiydi ve börek yerken öldü; Rudolf'un kalıtçısı olan prens soylu olmayan bir kadınla evlendi; Bayan E. Roosevelt rahatsızdı; üniversitenin rektörü karısını bir adamla bastırdı; falanca köy öğretmeninin bir metresi var. İşte senin anlattıkların bunlar, küçük adam, yedi bin yıldan beridir kendi hayatını sakız gibi çiğneyen ve içindeki bataklıktan hiç bir zaman çıkmayan, sen zavallı vatandaş!

«Tutuklayın onu, o bir Alman, belki de Rus ya da İzlanda casusudur! Onu öğleden sonra saat üçte New York'ta bir kadının kolunda gördüm!» Şimdiye değin kuzeyin şafağının ışığı altında hiç tahtakurusu gördün mü, küçük adam? Hayır mı? İşte benim de tam düşündüğüm buydu. Bir gün insan tahtakurularına karşı, gerçeği ve aşkı korumak için sert yasalar çıkarılacak. Sen genç aşıkları

Orgastik güç mü? Öyle görünüyor.

bir iyileşme evine gönderdiğin gibi, eğer sen de dürüst bir adamın ününü lekeleyecek olursan, özel bir eve gönderileceksin. Orada gösteriş için adalet sağlamaktan hoşlanmayacak yargıçlar ve bir kamu işleri bakanı olacak; sahih ve insancıl bir adalet sağlayacaklar. Hayatı korumak için sert yasalar olacak, sen istemesen de onlara uymak zorunda kalacakcın. Önümüzdeki üç, beş belki de on yüzyıl içinde duygusal vebayı, kara çalmayı, entrikayı, diplomatçılığı, engizisyonu durmadan yayacağını biliyorum. Ama bir gün, şimdilik senin oraya ulaşamayacağın kadar varlığının içine çok derinden gömülmüş olan kendi dürüstlüğünün öz anlamı seni yenmiş olacak.

Sana bunu söylüyorum: hiç bir imparator, hiç bir çar, bütün proleterlerin hiç bir babası seni yenemedi. Onların bütün yapabildikleri seni tutsaklaştırmak oldu ama sendeki bayağılığı gideremediler. Seni haklı çıkaracak olan sendeki duruluğun anlamı ve senin yaşama özlemindir. Bundan kuşkum yok, küçük adam. Küçüklüğünü ve sığlığını üzerinden at, düşünmeye koyul. Bu düşüncenin önce işe yaramaz, yanlış ve amaçsız olduğunu bilmem söylemeye gerek var mı? Ama bundan sonra ciddî olarak düşünmeye başlayacaksın. Senin için benim ve başkalarının yıllarca sessiz, dişler sıkılmış, bütün düşüncemizde dolaşan acıya katlanmasını öğrendiğimiz gibi sen de hep düşünmeden dolayı ortaya çıkacak olan bu acıya katlanmasını öğreneceksin. Bizim çektiğimiz bu acı sayesinde sen düşünmesini öğreneceksin. Düşünmeye başlar başlamaz, dört bin yıllık «uygarlık»ın üzerinden kuş

bakışı bakarken şaşırmış olacaksın. Okuduğun gazetelerin nasıl göz boyama, süsleme, kurşuna dizme, toptan öldürme, kavga, diplomatlık, seferberlik, terhis, yeniden seferberlik, antlaşmalar, manevralar, bombardıman haberleri ile dolduğunu sabrın tükenmeden anlayamayacaksın. Bütün bu yazıları hiç değilse yutmuş olursan gül saksısını bulmuş olacaksın. Senin düşüncelerinin ve vatanseverlik düşüncelerinin yanlış olduğunu ve bu yanlış düşünceleri durmadan yüzyıllar boyu nasıl yinelediğini hemen anlamayacaksın. Kendi tarihinden utanacaksın; küçük çocukların için askerlik tarihini okuma zorunluluğunun ortadan kalkması, senin için biricik güvence olacaktır. İşte o zaman, bir «Büyük Petro» doğuran büyük bir devrim yapma olasılığı ortadan kalkmış olacak.

GELECEĞE DOĞRU BAK.

Geleceğin nasıl olacağını sana söyleme yeteneğinden yoksunum. Benim bulmuş olduğum kozmik orgonun yardımıyle Aya ya da Marsa varıp varamayacağını bilmiyorum. Uzay aracının nasıl uçacağını ya da yere konacağını, geceleri evini aydınlatman için güneş enerjisini nasıl kullanacağını, evinin duvarına konacak bir alıcı verici ile Avustralya ve Bağdat'la nasıl konuşacağını da hiç bilmiyorum. Bununla birlikte önümüzdeki 500, 1000 ya da 5000 yıl içinde neleri yapamayacağını sana kesinlikle söyleyebilirim.

«Bakın şu hayalci adama! Yapmayacağım şeyleri biliyor! Bir diktatör mü?»

Ben bir diktatör değilim, küçük adam, her ne kadar senin küçüklüğün bana böyle bir görevi ko-

layca verse de. Yalnız senin diktatörlerin bir gaz odası olmadan senin ne yapamayacağını söyleyemezler. Onlar için ağacın büyümesini nasıl hızlandıramazsa, senin uzak bir gelecekte neler yapacağını da söyleyemezler.

«Devrimci proletaryanın aydın hizmetçisi, senin bu bilgeliğin nereden geliyor?»

Senin öz derinliğinden, insan aklının ölümsüz emekçisi!

«Beni dinleyin. O bilgeliğini benim derinliğimde tüketiyor. Oysa ki benim derinliğim yok...! Ayrıca «derinlik» sözü, bireyciliğin ruhudur...»

Evet küçük adam, senin içinde bir derinlik var ama sen onu bilmiyorsun. Senin derinliğin, senin için ölümcül bir korku, işte bu nedenle onu ne duyuyorsun, ne de görüyorsun. İşte bu nedenle başın döndü, kendi derinliğini ayırdettiğin zaman, bir uçurumun dibindeymişsin gibi titriyorsun. Doğanın itimlerine hiç bir zaman boyun eğmediğin için kendi «bireysellik»ini düşürmekten ve yitirmekten korkuyorsun. Buraya kendi başına ve en iyi bir inançla varmaya çalıştığın zaman zalim, kıskanç, pisboğaz ve hırsız bir küçük adamdan başka bir şey bulmayacaksın. Eğer sen, kendi derinliğin içinde bir derinlik olmasaydın, ben de bu yazıyı yazmazdım. Ben senin derinliğini biliyorum; kendi yoksunluklarını bir doktor olarak bana açmaya geldiğin zaman, ben bunu buldum. Senin geleceğin, sendeki bu derinliktir. Bundan dolayı senin gelecekte artık ne yapmayacağını söyleme yeteneğine sahibim, çünkü 4000 yıl boyunca bu şeyleri kültüre aykırı olarak nasıl yapabilmiş olduğunu artık anlamaya-

caksın. Beni dinlemek ister misin?

«Pekâlâ. Bir küçük kibar utopinin anlatısını neden dinlemeyecek mişim? Yapacak hiç bir şey yok, sevgili doktor. Ben halkın küçük bir oğlu, kişisel düşüncesi olmayan bir sokak insanıyım ve her zaman için de öyle kalacağım. Sahib olmak için ben kimim...»

«Küçük insan»ın masalı içinde kendini bir kez daha başka yerde arayacaksın, çünkü hayatın akıntısına kapılmaktan ve yüzmek zorunda kalmaktan korkuyorsun. Sen yalnızca çocukların ve torunların için varsın.

Senin artık yapmayacak şeylerden birisi, kişisel düşüncesi olmayan küçük insan olmadığını söylemektir. Artık «sahib olmak için ben kimim...» demeyeceksin. Kişisel bir düşüncem var; geleceğindeki bilisizlikten, savunmasızlıktan ve kendini açıklamamaktan utanacaksın.

«Peki ama kamuoyu benim kişisel düşüncem için ne diyecek? Eğer kendi düşüncemi söylersem, bir yer solucanı gibi ezilirim.»

Senin «kamuoyu» dediğin şey, bütün sığ düşünceli erkeklerin, bütün sığ düşünceli kadınların düşünlerinin toplamıdır. Her küçük adam ve her küçük kadın kendine göre bir doğru düşünceye, bir de yanlış düşünceye sahiptir. Bu yüzden doğru düşünce etkili olamaz. Söz gelimi, artık «saymadığın» düşünceye katılmayacaksın. Gelecekteki insan toplumunun bir direği olduğunu bileceksin ve bu kanıyı açığa vuracaksın. Kaçmaya bakma! Korkma! Toplumun direği olmak, öyle korkunç bir şey değildir.

«Toplumun direği olmak için ne yapmalıyım?»

Yapacak hiç bir şeyin yok, yeniden üstüne alacak hiç bir şeyin yok. Bugüne değin ne yaptınsa, gelecekte de aynı şeyi yapacaksın: tarlanı işlemek, çekicini sallamak, hastalarını yoklamak, çocuklarını okula ya da oyun yerine götürmek, günün olaylarını yöneltmek, doğanın gizemlerini deşmek. Şimdiye değin bütün bu şeyleri yapmış durumdasın. Ama senin için bütün bunların pek önemi yok. Senin için önemli olan tek şey mareşal Decoratus'un, Prens Eflatus'un ve parlak kalkanı ile soylu şovalyenin yaptıklarıdır.

«Sen ütopyacı bir doktorsun. Mareşal Decoratus'un ve Prens Inflatus'un savaş çıkarmak için, bana zorla askerlik yaptırmak için, tarlalarımı bozmak, laboratuarımı ve işyerimi yıkmak için asker beslediklerini ve silâhlarla donandıklarını görmüyor musun?»

Sen askere alındığında ve malın mülkün üzerine ateş açıldığında «heil» diye bağırdığın içindir ki seni askerlik yapmaya zorluyorlar, tarlalarını bozuyorlar ve fabrikalarını yıkıyorlar! Tarlanın tahıl vermesi gerekti,ğini, tarlanın bozulmak, fabrikanın ise yıkılmak için olmadığını bilseydin ve bu bilgiyi yüksek sesle yaysaydın, Prens İnflatus'un ve kalkansız soylu şövalyenin ne askerleri olurdu, ne de silâhları. Çünkü senin mareşal Decoratus'un ve Prens İnflatus'un bütün bunları bilmiyorlar; çünkü onlar hiç bir zaman bir tarlada, bir fabrikada, bir laboratuarda çalışmadılar; çünkü onlar senin çocuklarını giydirmek ve beslemek için değil, Almanya'nın şanı ya da bütün proleterlerin vatanı için

canlarını esirgemediklerine inanıyorlar.

«Peki o zaman ne yapmalıyım? Savaştan iğreniyorum, beni savaşa çağırdıkları zaman karım sızlanıyor, çocuklarım açlıktan ölüyorlar; proletarya ordusu ülkeyi işgal ettiğinde binlerce ölü üst üste yığılıyor. Benim bütün istediğim kendi tarlamda çalışmak, işten sonra çocuklarımla oynamak, pazar günleri dansa gitmek ya da müzik dinlemek. Peki ama ne yapabilirim?»

Senin yapacağın şeyler bugüne değin ne idiyse, yine onlardır: çalışmak, çocuklarına mutlu bir çocukluk vermek, eşini sevmek. Eğer bunu kesin bir istekle ve istekle yapsaydın, artık savaş olmazdı; «bütün proleterlerin vatanı»nın başıboş ve cinsel açlık çeken askerlerine senin kadınlarının gittiğini artık görmezdin; çocuklarının öksüz kaldığını, sokaklarda açlıktan öldüğünü artık görmezdin; senden uzak «şeref alanları»nda gözlerini mavi göğe dikip kapatmazdın.

«Kendi çocuklarım ve karım için kendi halimde çalıştığımı ve yaşadığımı, sonra birdenbire Hunların, Almanların, Japonların, Rusların ya da bilmem kimlerin ülkeme saldırdığını varsayalım. Peki o zaman ülkemi savunmak zorunda kalmayacak mıyım?»

Yüzde yüz haklısın, küçük adam. Herhangi bir toplumun Hunları sana tepeden inme bir saldırıda bulunursa, kendini savunmak için tüfeğini kuşanmaya bak. Ama o zaman bütün ulusların ve bütün ülkelerin «Hunlar»ının çalışmasını bilmeyen mareşal Decoratus ve Prens İflatus tarafından bayrak altına toplanan ve «heil» diye bağıran milyonlarca

insanın varolduğunu anlamayacak mısın? Onlar da senin gibi önemsenmeyecek nicelikler olduklarına inanmıyorlar ve senin gibi sormuyorlar mı: «Kişisel bir düşünceye sahib olmak için ne yapmalıyım?» Sen de kişisel ve tutarlı düşüncelere sahib olan herhangi bir insan olduğunu öğrendiğin zaman küçük adam, tarlanın ve fabrikanın ölümün değil, hayatın hizmetinde olduğunu öğrendiğin zaman, bana sorduğun soruyu kendin de yanıtlayabileceksin. Bunun için diplomata gereksinmen yok. «Heil» diye

Kişisel bir düşünceye sahibolmak için ben kim oluyorum.

bağıracağın, «Bilinmeyen asker» türbesini süsleyeceğin, «ulusal bilinç»ini Prens İnflatus ve bütün proleterlerin Mareşalının ayaklarının altına bıra-

kıp ezdireceğin yerde, sendeki güvenle ve yararlı bir iş yapma bilinci ile onlara karşı koymalısın. («Bilinmeyen asker»i çok iyi tanıyorum, küçük adam, İtalya dağlarında savaşırken onunla tanışma fırsatım oldu. O da senin gibi küçük bir adamdı, kişisel bir düşüncesi olacağına inanmıyordu ve «sahib olmak için... ben kimim» diyordu.) Kendi kardeşini, küçük adam Japonya'da, Çin'de, Hunların herhangi bir ülkesinde bile gidip görebilirsin. İşçi, doktor, köylü, baba ve koca olarak yaptığın çalışmalarla ilgili tutarlı düşüncelerini ona tanıtabilirsin. Eğer çalışması ve aşkı ile yetinirse, bütün savaşları olanaksız kılacağını ona inandırabilirsin.

«Çok güzel. Ama onlar, bir tanesi bile binlerce insanı öldürmeye yetecek olan 'atom bombası' yapmış bulunuyorlar!»

Sen hâlâ iyi düşünmesini öğrenmedin, küçük adam. Sana göre atom bombasını yapanlar senin Prens İnflatus'un ve soylu Şövalyen mi? Hayır, bunu yapanlar, senin gibi «heil» diye bağıran küçük adamlar. Görüyorsun ya küçük adam, her şey dönüp dolaşıp her zaman için senin düşüncenin doğruluğuna geliyor. Eğer sen küçücük bir adam değil, kasları gelişmiş, XX. yüzyılın dâhi bir araştırmacısı olsaydın, ulusal bilinç yerine evrensel bilinç geliştirirdin ve bu dünyada atom bombasının birdenbire ortaya çıkmasını engellerdin. Gerçi bunları yapmak olanak dışı olsaydı bile, bunun yasadışı bırakılması için her zaman sesini yükseltebilirdin. Kendi yaptığın labirentin içinde kendin dönüp duruyorsun ve yanlış yola baktığın, yanlış düşündüğün için de oradan çıkmak için bir yol bulamaya-

caksın. Bütün bu küçük adamlara senin «atom enerjisi» ile onların kanserlerini ve romatizmalarını iyileştireceğini söyledin. Oysa ki bütün bunların olanak dışı olduğunu, öldürmekten başka hiç bir işe yaramayan bir silâh yarattığını biliyordun. Böyle davranırken senin fizik biliminle birlikte sen de aynı çıkmaz içine girdin. Bunu her zaman için yapan sensin. Çok iyi biliyorsun ki küçük adam, sana benim kozmik enerjimi ve onun sağaltım etkisini armağan olarak verdim ama ondan hiç söz etmedin ve kanserden ya da acıdan ölmeye devam ettin, ölürken bile «heil, yaşasın kültür ve teknik» diye bağırıyordun. Sen gözlerini açacağın yerde, kendi mezarını kendi elinle kazdın. Yeni bir çağın, atom enerjisi çağının başladığına inanıyorsun. Evet böyle bir çağ geldi ama senin düşündüğünden başka türlüsü bu. Bu çağ senin cehenneminin içinde değil ama Birleşik Devletlerin sessiz bir köşesine çekilmiş benim laboratuarımın içinde.

Savaşa gidip gitmemek sana kalmış bir şeydir. Yeryüzündeki bütün küçük insanlar sana iyi ya da kötü görünebilirler. Burada sözkonusu olan şey, ölüm için değil, yalnızca yaşamak için çalıştığını anlamandır.

Er ya da geç bir gün (bu yalnızca sana bağlıdır) «heil» diye bağırmayı keseceksin, tarlada tahılların yakılsın, fabrikada da fabrika bombalansın diye çalışmayacaksın. Er ya da geç, ölüm için çalışmayı reddedeceksin ve yalnızca yaşamak için çalışacaksın.

«Genel bir greve gitmeli miyim?»

Bunu yapıp yapmaman gerektiğini bilmiyo-

rum. Kendi çocuklarını ve kendi eşini açlıktan öldüreceğin için genel grev yapmakla kötü bir şeyi sergilemiş olacaksın. Eğer grev yaparsan küçük adam, çalışmamış olacaksın. Oysa ki ben sana kendi yaşamın için çalışmanı söylemiştim, yoksa grev yapmanı söylememiştim. Eğer greve gereksinme duyuyorsan» çalışma grevi» yap öyleyse. Kendin için, çocukların için, eşin için, sevgilin için, toplum için, kendi kendine üretim için, kendi tarlan için grev yap. Savaştan daha iyi şeyler yaptığını, savaş yapmak için zamanın olmadığını onlara söyle. Yeryüzündeki her kentin çevresini bir surla çevir; bırak onun dışında diplomatlar ve mareşaller birbirlerini tabanca çekerek öldürsünler. Artık «heil» diye bağırmazsan, artık kişisel bir düşüncen olmadığını söylemezsen yeter, işte bütün yapman gereken şeyler bunlar, küçük adam.

Sen kendi hayatını, çocuklarının hayatını, kendi çekicini ve dinleme aletini kendi ellerin arasında tutuyorsun. Beni bir ütopyacı, belki de bir «kızıl» olarak kabul edip omuzlarını silkeliyorsun. Yaşamın ne zaman istenir ve güvenilir olduğunu bana soruyorsun, küçük adam. İşte sana yanıtım:

Hayat ne zaman senin gözlerini güvenlikten önce, aşkı paradan, senin özgürlüğünü «parti çizgisi»nden ya da kamu düşüncesinden önce sayarsa o zaman istenilir ve güvenilir olacaktır. Beethoven ya da Bach'ın müziğindeki hava senin yaşamının havasına girdiği zaman (şimdilik o senin ruhunun derinliğindeki bir köşeye saklanmış duruyor, küçük adam); kendi düşüncelerin duygularına karşı olmayıp onunla uyum sağladığı zaman;

kendi yeteneklerini zamanında kavradığın zaman, çağın ilerlemelerini zamanında kavradığın zaman; büyük savaş şeflerinin kötü işlerini değil, kendi büyük adamlarının düşüncelerini sördürdüğün zaman, çocuklarının öğretmenleri politikacılardan daha iyi para aldığı zaman; kadın ve erkek arasındaki aşka evlilik belgesinden daha çok saygı gösterdiğin zaman: düşünüşündeki yanlışları ondan zarar gördükten sonra değil, zamanında anladığın zaman; gerçeği dinlerken kendini iyi hissettiğin ve bütün biçimsel işlerden iğrendiğin zaman; diplomatların aracılığı olmadan yabancı ülkelerdeki kendi çalışma arkadaşlarını anladığın zaman; kızının mutlu olduğunu gördüğünde yüreğin öfkeyle değil, mutlulukla dolduğu zaman; küçük çocuklarının cinsel organlarına dokunduklarında, bir gün onları nasıl cezalandırmadığını artık anladığın zaman; sokaktaki insanın yüzü üzüntü ve yoksulluk değil, özgürlük ve canlılık fışkırdığı zaman senin hayatın istenilir ve güvenilir olacaktır.

Kılavuzlar ve danışmanlar istiyor musun, küçük adam? Binlerce yıl boyunca iyi ya da kötü sana bunlar esirgenmeyip verildi. Eğer sen her zaman için kendi yoksulluğun içinde bağdaş kurup otururşan, bu danışmanların kusurundan değil, senin tembelliğin yüzündendir. Senin kafa yapını ve varlık tarzını bilirsem sana iyi öğütler verebilirim, bunları herkesin yararı için uygulama yeteneğine sahib olmadığını da biliyorum.

Sana İngiltere'nin, Almanya'nın, Rusya'nın Amerika'nın, Arjantin'in, Brezilya'nın, Filistin'in, Arabistan'ın, Türkiye'nin, İskandinavya'nın, Tibet'

in, Endonezya'nın ve öteki ülkelerin ayakkabıcısı, marangozu, demircisi, teknisyeni, doktoru, eğitimcisi, yazarı, gazetecisi, madencisi ve çiftçisi ile artık araya diplomatları koymadan, kardeşçe, meslektaş olarak, kişisel olarak ilişki kurmanı salık verdiğimi varsayalım. Bırakalım bütün ayakkabıcıları küçük Çinliler için ayakkabı yapsın, madenciler herkesin ısınmasını sağlasın, eğitimciler ise bebekleri güçsüzlüklerine ve hastalıklarına karşı koruyacak tedbirler alsınlar. Eğer sen, insan hayatının bu güncel sorunları ile karşı karşıya gelseydin, ne yapardın küçük adam?

Bana aşağıdaki itirazları yapacaksın ya da onları bana kendi partinin, kilisenin, hükümetin ya da sendikanın aracılığı ile aktaracaksın (yeter ki beni bir «kızıl» olmakla suçlayıp içeri attırabilesin):

«Çalışma ya da toplumsal etkinlikler göstererek uluslararası diplomasinin yerini almak için ben kim oluyorum?»

Ya da «ekonomik ve kültürel evrim içersinde ulus ayrımını ortadan kaldırabiliriz.»

Ya da «Alman ya da Japon faşistleri ile, Rus komünistleri ile, Amerikan kapitalistleri ile işbirliği yapmalı mıyız?»

Ya da «ben her şeyden önce Rus, Alman, Amerikan, İngiliz, srail, Arap vatanına aitim.»

Ya da «kendi özel hayatımı düzenlemek ve terziler sendikası ile anlaşmak için başım yeterince dertte. Birileri terzilerle ilgilenirken, diğerleri milletle ilgilensin.»

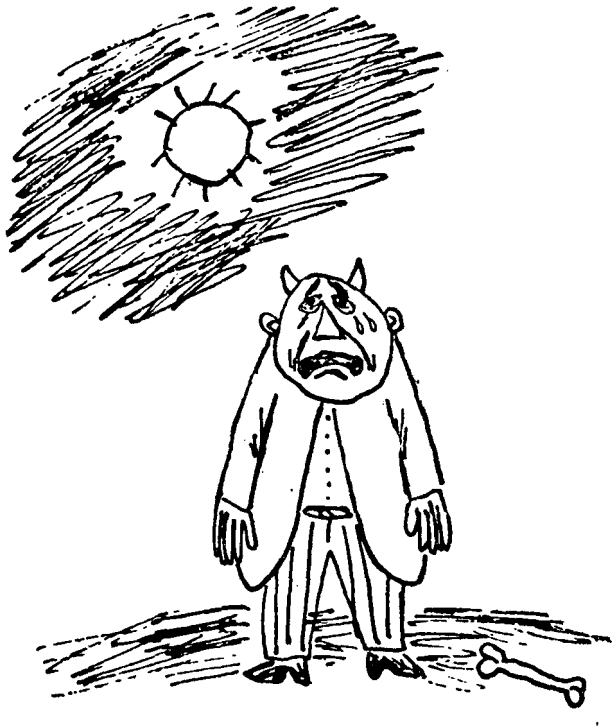
Ya da «bu kapitalisti, bolşeviği, faşisti, troçkis-

ti, enternasyonalisti, seksüalisti, yahudiyi, yabancıyı, aydını düşçüyü, ütopyacıyı, demagogu, deliyi, bireyciyi, anarşisti dinlemeyiniz. Amerikalı, Rus, Alman, İngiliz, Yahudi olmaktan gurur duymuyor musunuz?»

İnsanlar arası ilişki konusunda sorumluluğu üzerinden atmak için bu sloganlardan birisini ya da bir başkasını hiç kuşkuya yer bırakmadan kullanacaksın.

«Ben hiç bir şey değil miyim? Sen beni çok çekiştiriyorsun. Her şeyden önce bir zenci gibi çalışıyorum, karımı ve çocuklarımı besliyorum. Aklı başında bir hayat sürüyorum ve vatanıma hizmet ediyorum. Belki sanıldığı kadar da kötü değilim.»

Senin dürüst, çalışkan, ağırbaşlı olduğunu, bir arıya ya da bir karıncaya benzediğini çok iyi biliyorum. Ben yalnızca binlerce yıldır senin hayatını yıkan ve yıkmış olan sendeki «küçük adam» yönünü ortaya çıkardım. Küçük ve zavallı olmadığın zaman sen büyüksün, küçük adam. Bizim tek umudumuz senin büyüklüğündür. Kendi işini aşkla başla yaptığın zaman sen büyüksün, küçük adam; kendini sevinçle mimarlığa, yontuculuğa, resime, süslemeye, ekinciliğe verdiğin zaman sen büyüksün; mavi gökten, karacadan, şebnemden, müzikten ve danstan hoşlandığın zaman büyüksün, çocuklarının büyümesi, eşinin güzelliği sana hayranlık verdiği zaman büyüksün; planeteryuma gidip yıldızlara baktığın zaman, kitaplıklara gidip diğer kadınların ve erkeklerin hayat üzerine neler yazdığını okuduğun zaman sen büyüksün, küçük adam. Büyük baban seni dizlerinin üzerine alıp salladığı ve

Ben hiç bir şey değil miyim?

geçmiş zamanları anlattığında, belirsiz geleceğe güvenle ve çocukça bir merakla baktığında sen büyüksün. Genç ana senin yeni doğan bebeğine ninni söylediği zaman, gözlerinde yaşlarla ve yüreğinin derinlerinde ona iyi bir gelecek düşündüğün zaman, gün be gün, yıl be yıl çocuğunun geleceğini hazırladığın zaman sen büyüksün, küçük kadın.

Eski halk şarkılarını söylediğinde, bir akordeon eşliğinde durmadan dans ettiğinde sen büyük adamsın, küçük adam; çünkü halk şarkıları sıcaktır ve insanı yatıştırır ve onlar dünyanın her yerinde insanda benzer etkiler bırakırlar. Arkadaşına şunu söylediğin zaman sen büyüksündür:

«Tertemiz ve açgözlü olmadan yaşamama izin verdiği için, çocuklarımın büyüdüğünü bana gösterdiği, onlara hareket, gezme, oyun öğrettiği, gülme, aşk gibi hayata başlangıç olan şeyleri verdiği için ben gezegenime teşekkür ediyorum. Bana verdiği duyarlık sayesinde baharın, tatlı rüzgârın, evimin arkasında akan ırmağın ve korudaki kuşların sesinin tadına vardığım için ona teşekkür ediyorum; kötü komşularla çekişmelere katılmadığım için, sevgilime sarılabildiğim ve onun bedeninde hayatın akışını duyduğum için; bu karışık zamanlarda kendi varlığımın anlamını yitirmediğim için ona teşekkür ediyorum. Çünkü ben kendi ruhumun derinliğinde bana: «önemli olan iyi ve mutlu bir hayat yaşamaktır» diyen sesi her zaman dinliyorum. Ruhundan gelen çekingenliği bir yana bırakmak zorunda kalsan bile, içinden gelen sesi dinle. Hayat kimi zaman sana acı da verse, sert ve kaba olmaktan kaçın. Çalışmakla geçen bir günden son-

ra, akşamın sessizliği içinde, evimin önündeki çimenliğin üzerinde eşim ve çocuğumla birlikte oturduğumda, doğanın soluğunu duyduğum ve geleceğin şarkısını dinlediğimde şunu işitiyorum: «milyonlarca insanla, herkesle sarmaş dolaş olun!» Hayat kendi haklarını değerlendirsin, katı ve çekingen olanları değiştirsin diye, şiddetli bir istekle bunu bildiriyorum. Eğer bunu yapabilirlerse, hayat onlardan yana olacaktır. Bana şunu soran oğlumu kollarımın arasında tutuyorum: «Baba, güneş battı. Nereye gitti o? Bir daha geri gelecek mi hemen?» Ve ona şu karşılığı veriyorum: «Evet oğlum, güneş bizi ısıtmak için yakında yeniden doğacak.»

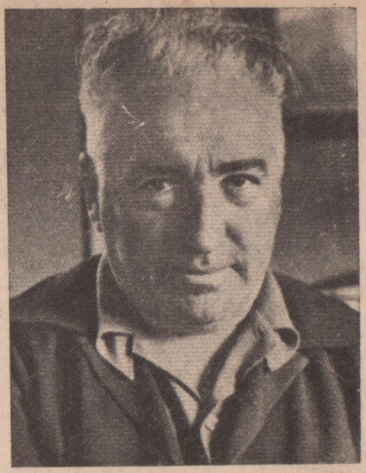
Böylece bu konuşmamın sonuna geliyorum, küçük adam. İstesem, bu konuşmayı sonsuza değin sürdürebilirim. Bununla birlikte eğer sözlerimi dikkatle ve dürüstçe okudunsa, kesinlikle bildirmemiş olmakla birlikte hangi alanda yalnızca küçük adam olduğunu anlamışsındır. Çünkü senin eylemlerin ve sığ düşüncelerin her yerde benzer anlayışı ortaya çıkarmaktadır.

Bana kötülük de yapsan, daha yapacak da olsan, beni bir dâhi gibi övsen ya da deliler evine kapatsan, bir kurtarıcı gibi bana hayran olsan ya da bir casus gibi assan, er geç hayatın yasalarını bulduğumun gerekliliğini anlayacaksın; şimdiye değin makinaları kullandığın gibi, ellerinin arasına verdiğim bir araç vasıtasiyle kendi hayatını bilinçli bir tarzda yönetebileceğini anlayacaksın. Ben senin organizmanın sadık mühendisiydim. Senin torunların bana ayak uyduracaklar, insan doğasının birer iyi mühendisi olacaklar. Ben sendeki canlı ala-

nın enginliğini ortaya çıkardım, sendeki evrensel doğayı ortaya çıkardım. Benim büyük ödülüm budur.

Diktatörler ve zorbalar, küçük şeytanlar ve dedikoducular, kurtlar ve böcekler, bir Bilge'nin önceden söylediği alınyazısından kurtulamayacaklar:

Kutsal tohumlar saçtım
yeryüzüne.
Hurma ağaçları solmuş
Kayalar parçalanmış olacak.
Anlı şanlı hükümdarlar
Kuru yapraklar gibi uçacak.
Tufanlar arasında bin gemi
Benim sözümü taşıyacak.
Ben gideceğim,
Sesim kalacak.

Wilhelm Reich, Freud'ün "psikanaliz alanında en iyi kafa" dediği ve insanı organik yapısı, kültürü, toplumsal iliş kileri içinde bir bütün olarak inceleyen bir bilim adamıdır. Elimizdeki bu "Dinle, Küçük Adam" adlı kitabı Reich'ın bilimsel olmayan bununla birlikte bilimsel veriler lere dayanarak yazdığı deneme türünden tek yapıtıdır.

Dinle, Küçük Adam kolaylıkla, severek ama düşünerek okuyacağımız bir kitap olacaktır.

ONBEŞ LİRA